

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2024

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарьова, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 12 (108)

(огляд матеріалів ЗМІ за 18 – 24 березня 2024 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	23
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ	27
<i>Активізація закликів України до мирних переговорів з рф: причини та можливі перспективи</i>	27
Міжнародна підтримка України	33
<i>Політико-правова допомога</i>	33
<i>Військова допомога</i>	37
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	45
Плани врегулювання. Переговорний процес	49
Плани повоєнного відновлення України	55
Внутрішньополітична повістка США та Україна	57
<i>Питання допомоги Україні</i>	57
<i>Вибори президента США - 2024</i>	62
Коментарі зарубіжних політиків	67
Реакція представників української громадськості	89
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	98
Експертні оцінки	102
Додатки	109
<i>Додаток 1</i>	109
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №160/2024	109
<i>Додаток 2</i>	113
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №162/2024	113
<i>Додаток 3</i>	117
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №166/2024	117

Офіційна діяльність Президента України

Президент України зустрівся із сенатором Конгресу США Ліндсі Гремом ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із членом Сенату Конгресу США Ліндсі Гремом, який перебуває з візитом у нашій країні.

Глава держави наголосив, що черговий візит сенатора Грема свідчить про незмінну потужну підтримку нашої держави з боку Сполучених Штатів у боротьбі з російською агресією.

Володимир Зеленський висловив вдячність Конгресу, обом партіям – Демократичній та Республіканській, Президенту США, його адміністрації та всьому американському народу за надання Україні оборонної, фінансової та економічної допомоги.

«Наша боротьба за незалежність і територіальну цілісність триває. Стала підтримка України з боку міжнародних партнерів, особливо Сполучених Штатів, зараз як ніколи важлива для реалізації планів із деокупації наших територій та захисту людей. Ми розраховуємо на збереження та посилення такої підтримки», – наголосив Президент.

У цьому контексті під час зустрічі було предметно обговорено питання подальшої всебічної допомоги Україні з боку США.

«Ми бачимо рішучу налаштованість американського Конгресу посилювати підтримку України та вдячні за це. Для нас критично важливо, щоб Конгрес уже невдовзі завершив усі необхідні процедури та ухвалив остаточне рішення про виділення Україні макрофінансової допомоги, яка зміцнить українську економіку та наші Збройні Сили», – зазначив Глава держави.

Володимир Зеленський поінформував американського сенатора про ситуацію на передовій та першочергові потреби ЗСУ. Президент акцентував на критично важливому значенні подальшого надання партнерами військово-технічної допомоги, зокрема систем ППО та ракет до них.

Окрему увагу було приділено темі євроатлантичної інтеграції нашої держави.

«Україна розраховує на подальшу підтримку з боку США наших євроатлантичних прагнень. Це також важливо для зміцнення всієї трансатлантичної безпеки», – зазначив Володимир Зеленський.

Відбувся змістовний обмін думками щодо подальшого посилення санкційного тиску на державу-агресора та вагомості ролі Конгресу в цьому питанні. Зокрема, було наголошено на важливості завершення формування Конгресом правової рамки для використання заморожених російських активів для нагальних потреб України.

За цей рік маємо вийти та вийдемо на максимальне українське оборонне виробництво за весь час незалежності – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про цей день.

Провів Ставку. Була доповідь Головкама щодо основних напрямків дій. Куп'янський напрямок, наші напрямки на Донеччині, південні напрямки. Аналіз динаміки щодо боєприпасів – логістика в армії стала відчутно ефективнішою. Були доповіді Міністерства оборони та Мінстратегпрому щодо контрактів на постачання зброї та снарядів як від країн-партнерів, так і від власного виробництва. На цей рік маємо вийти та вийдемо на максимальне українське оборонне виробництво за весь час незалежності. І щороку незмінно будемо додавати цього нашого потенціалу – очевидна стратегічна перспектива України. Вдячний усім, хто працює заради цього, віддаючи всі власні сили, та всім, хто реально допомагає, – кожному лідеру, кожній державі, кожній компанії світу, які з Україною. Була також на Ставці доповідь уряду щодо будівництва фортифікацій – усі ресурси забезпечені.

Кілька речей за сьогодні щодо нашої комунікації з партнерами. Говорив з обраним Президентом Індонезії. Цінуємо відносини, яких уже вдалося досягти між нашими державами. Саме в Індонезії була представлена вперше Українська формула миру. І за цей час, що минув, Формула миру крок за кроком стає глобальною – об'єднує світову більшість. Держави та лідери з усіх континентів уже приєдналися до роботи щодо Формули, зараз ми готуємо перший інавгураційний Глобальний саміт миру. І сьогодні запросив Індонезію взяти в ньому участь. І з візитом в Україні сьогодні був сенатор Ліндсі Грем – представник Республіканської партії. Ми говорили зокрема про те, як важливо, щоб свобода й демократія виграли зараз, у цій війні, і тут, в Україні, бо інакше російська агресія та хаос будуть розповзатися світом. Я поінформував сенатора про ситуацію на полі бою, про основні потреби наших Сил оборони. Цілком очевидні потреби. «Петріоти», «атакамси», F-16. І, звичайно, артилерія. Обговорили подальшу взаємодію та підтримку України. Всі наші дії повинні бути далекоглядними, далекобійними, саме такими ефективними, які дадуть змогу всім вільним націям і надалі жити у свободі та безпеці. Я вдячний кожному у Сполучених Штатах, хто відчуває так само, як і ми, що свобода завжди має перемагати.

Також хочу сьогодні подякувати керівництву Євросоюзу та всім державам-членам за створення нового Фонду допомоги Україні в межах Європейського фонду миру. Обсяг – 5 мільярдів євро, які підуть на підтримку наших оборонних дій цього року. Очікуємо також, що цей Фонд стане складовою загальної безпекової угоди між Україною та Євросоюзом.

Дякую всім нашим людям, які б'ються й працюють заради України та українців, які підтримують кожне наше місто, кожна громаду. І особливо ті, яким зараз найскладніше: Донеччина, Луганщина, Харківщина, Сумщина,

Чернігівщина, Дніпровщина, Запоріжжя, Миколаївщина, Херсонщина, наша Одеса. Ми робимо все можливе, щоб додати Україні та кожному нашому регіону більше захисту, більше сили. Дякую всім у світі, хто з Україною! (...).

Володимир Зеленський обговорив з Шарлем Мішелем наступні кроки на шляху європейської інтеграції України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Напередодні засідання Європейської ради Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Європейської ради Шарлем Мішелем.

Співрозмовники обговорили наступні кроки на шляху до фактичного початку переговорів про вступ України до Європейського Союзу, а також подальшу всебічну підтримку нашої держави з боку ЄС.

Володимир Зеленський подякував Шарлю Мішелю за вчорашнє затвердження Радою ЄС рішення про створення в межах Європейського фонду миру (ERF) спеціального Фонду допомоги Україні обсягом 5 млрд євро.

Крім того, сторони приділили увагу можливостям збільшення постачання в нашу країну артилерійських боєприпасів.

Також співрозмовники обговорили важливість продовження дії автономних торговельних преференцій для України ще на один рік. Володимир Зеленський наголосив, що продовження режиму лібералізації торгівлі з ЄС є критичним чинником підтримки української економіки під час війни.

Глава Української держави та Президент Європейської ради обмінялися очікуваннями від ювілейного, 25-го Саміту Україна – Європейський Союз, який відбудеться найближчим часом.

Сьогодні – черговий «Рамштайн»; будуть нові оборонні пакети, зокрема дефіцитна артилерія – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні – черговий «Рамштайн», зустріч країн, які підтримують нашу оборону, наш захист від російського терору. Це – продуктивна зустріч, є результати. Міністр оборони України Умеров брав участь. Чекаю його детальну доповідь. Зараз можна сказати кілька речей. Будуть нові оборонні пакети, зокрема дефіцитна артилерія. Нові держави приєднуються до чеської ініціативи із закупівлі боєприпасів – дякую всім. Звичайно, залишається незмінним пріоритет щодо ППО, РЕБ та дронів. Дякую всім країнам, які реально працюють, щоб цей наш пріоритет був наповнений відповідним змістом. Українські дрони вже дають сильні результати, і маємо значно зміцнити міжнародний компонент співпраці. Фронт повинен відчути наше

посилення щодо дронів. Я вдячний усім учасникам «Рамштайну» і Сполученим Штатам, міністру Остіну – за лідерство.

Також хочу сьогодні відзначити Німеччину за анонсований оборонний пакет – пів мільярда євро. Артилерія та бронетехніка. Ми дуже цінуємо німецький внесок у захист українських життів і нашої незалежності.

Провів нараду щодо нашої міжнародної роботи в березні – квітні. Готуються до підписання нові безпекові угоди з партнерами, будуть і нові юридичні кроки для притягнення до відповідальності російських воєнних злочинців. Важливо, щоб цей рух – рух до справедливості – мав постійну енергію, постійне посилення. Я вдячний кожному в команді нашої держави та в усіх міжнародних інституціях, хто заради цього працює – заради справедливості. Російська держава, її керівництво та кожен воєнний злочинець повинні відповідати за все, що вони роблять, і зокрема відповідати саме в юридичній площині. Світ повинен бачити, як міжнародна юстиція працює у відповідь на агресію й терор. Лише один приклад зараз – Сумщина, наш регіон, який межує з російською територією. І це – постійні російські спроби заведення ДРГ. Постійні терористичні обстріли та удари. Наші прикордонні села російська армія намагається просто спалити до руїн. Лише від початку цього березня й до сьогодні російська авіація скинула лише на громади Сумщини вже майже 200 керованих бомб. Просто по селах, по містах, по цивільній інфраструктурі. Очевидна необхідність для України – посилити нашу ППО таким чином, щоб унеможливити цей терор. На Сумщині, на нашій Чернігівщині, Харківщині, у Донецькій області, на Луганщині, у південних наших регіонах. Усюди, де це потрібно. Відповідні системи є в партнерів. Максимальне прискорення потрібне й щодо F-16 також. Я дякую всім, хто допомагає. Важливо, щоб великі країни, які мають необхідну зброю, справді були великими в захисті життя – не тримали цю зброю десь там, на складах чи зберіганні, а щоб «петріоти» та все інше реально працювало для порятунку життів людей.

Хочу відзначити сьогодні воїнів нашої Державної прикордонної служби України. Всіх, хто знищує російських диверсантів, знищує їхні дрони, допомагає людям у прикордонних громадах України. Зокрема, відзначу воїнів Сумського загону. Головний сержант Антон Шеремет, який разом із побратимами нещодавно відбив атаку російської ДРГ. Дякую за хоробрість! Старший сержант Юрій Васильєв та капітан Руслан Кравченко – дякую вам, хлопці, за допомогу місцевим під час обстрілів із території Росії. Також Чернігівський прикордонний загін – сержант Володимир Ігнатенко та старший сержант Юрій Павленко. Хлопці протидіють російським безпілотникам, захищають наших людей від ударів окупанта. Також Харківський прикордонний загін – старший солдат Владислав Байдуков, головний сержант Владислав Гуренко. Дякую за ефективність вам, хлопці! Також відзначу прикордонників бригади Гвардії наступу «Сталевий кордон», які з іншими підрозділами Сил оборони разом б'ються на фронті й охороняють наш державний кордон. Особливо заслуговують на нашу

вдячність цими тижнями старший солдат Роман Дубовський та сержанти Олег Кислий і Владислав Якименко, а також штаб-сержант Євген Дорошенко. Дякую вам, воїни, та всім вашим побратимам!

І ще одне. Говорив сьогодні з Президентом Європейської ради Шарлем Мішелем. І про оборонну підтримку нашої держави, і про відносини із Євросоюзом, із державами-членами. Готуємося до засідання Європейської ради. І до важливих європейських рішень цього року. Економічних, зокрема щодо продовження лібералізації торгівлі України із Євросоюзом – це один із життєво важливих елементів нашої стійкості в час захисту від російської агресії. І політичні рішення теж готуємо. Зокрема, для нас в Україні та для всієї Європи принципово, щоб реальні переговори щодо членства України почалися в червні, без затримок. І це буде правильний політичний сигнал, що Європа достатньо міцна й точно не піддасться російському тиску.

Дякую всім у світі, хто нам допомагає! Слава всім нашим людям, які б'ються й працюють заради України! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №160/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Про призначення М. Комісарова заступником Голови Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту: Указ Президента України №161/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити полковника КОМІСАРОВА Максима Володимировича заступником Голови Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту. (...).

Президент України обговорив із Прем'єр-міністром Індії підтримку Формули миру та розвиток двосторонніх відносин ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Індії Нарендрою Моді.

Глава держави подякував співрозмовнику за підтримку суверенітету й територіальної цілісності України, а також за гуманітарну допомогу, яку Індія надала нашій країні.

Президент відзначив постійний діалог між двома країнами на різних рівнях, зокрема щодо підтримки Української формули миру.

Володимир Зеленський подякував за активну участь представників Індії в зустрічах на рівні радників із питань національної безпеки та зовнішньої політики й підкреслив важливість участі Індії в інавгураційному саміті миру, підготовка до якого триває у Швейцарії.

Президент України та Прем'єр-міністр Індії обговорили розвиток двосторонніх відносин, одним з елементів якого має стати зустріч команд і засідання Міжурядової українсько-індійської комісії зі співробітництва найближчим часом у Делі.

Володимир Зеленський заявив, що Україна зацікавлена в посиленні торговельно-економічних відносин з Індією. Найбільш перспективними напрямками, за його словами, є аграрний експорт, зокрема соняшникової олії, співпраця в авіаційній галузі, торгівля фармацевтичною та промисловою продукцією.

Україна також вітатиме повернення індійських студентів до українських закладів освіти, зазначив Глава держави.

Справедливість має стати новим глобальним правилом, яке буде підтримане глобальною єдністю – виступ Президента Володимира Зеленського на третьому Саміті за демократію ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Зараз немає сенсу окремо зосереджуватися на описі того, якою крихкою є глобальна ситуація. Всі розуміють реальний стан. Ключові стовпи сучасного світу, заснованого на правилах, на жаль, послаблені, якщо не зламані. Світ тепер робить більше ставок на силу, а не на правила.

Втім, сила й правила не є взаємовиключними. Це не «або те, або інше». Без сили, що карає за порушення правил, правила не бувають дієвими. А без правил, які обмежують силу, сила божеволіє. І саме це сталося, зокрема, із Росією. Потрібна рівновага між силою та правилами. Саме таку рівновагу пропонує Україна. У цьому – сенс нашої Формули миру.

(...). Україна не ділить світ на великих і малих. На тих, хто нібито більше заслуговує на увагу і хто нібито менше. Ми зневажаємо колонізаторський погляд на світ, який розподіляє нації між так званими великими державами чи геополітичними полюсами. Кожна нація має значення. І зараз, прагнучи до справедливого завершення злочинної російської війни проти нашого народу, ми хочемо дати кожній нації впевненість, що її безпека буде непорушною. Це стане можливим, коли ми завершимо цю війну не на умовах агресора і не на нав'язаних нам умовах, а на умовах нації, на яку напали. Так буде справедливо. Справедливість має стати новим глобальним правилом, яке буде підтримане глобальною єдністю з достатньою силою. Чи реально це без Глобального Півдня? Точно ні.

Зараз ми готуємо інавгураційний Глобальний саміт миру у Швейцарії, і я запрошую до участі всіх вас, усі нації світу, які поважають міжнародний порядок, заснований на правилах. Ваш голос важливий.

Маємо разом примусити силу, яка збожеволіла, повернутися до правил, а правила – зробити знову дієвими, щоб вилікувати світовий порядок від крихкості. Це життєвий інтерес і для Європи, і для Близького Сходу, і Африки, і Індо-Тихоокеанського регіону, і всіх інших частин світу. Коли це

спрацює для України та проти такого агресора, це спрацює для всіх і проти будь-якого агресора. З початком цієї війни Росія намагалася влаштувати для нас пекло – знищила всі аспекти безпеки. І крок за кроком ми відновлюємо безпеку для нашого народу та для всіх наших партнерів. Найкращий приклад – продовольча безпека. Те, що має фундаментальне значення для кожної частини світу. Коли Росія заблокувала наші порти й почала знищувати аграрну інфраструктуру, наша рішучість і глобальна співпраця дали надзвичайний результат. Ми відновили стабільність глобального продовольчого ринку, знявши російську блокаду частини наших портів і поновивши постачання агропродукції. Вже десятки мільйонів тонн українського продовольства доправлено в Африку, Азію, Європу. Працює й наша гуманітарна продовольча програма «Зерно з України», завдяки якій уже доправлено десятки тисяч тонн зерна, пшениці в Ємен, Сомалі, Нігерію, Судан, Ефіопію. Дякую країнам-донорам, які допомогли. Тепер ми опрацюємо разом із Всесвітньою продовольчою програмою ООН нові маршрути для програми «Зерно з України», щоб допомогти подолати голод у Газі, Малаві, Демократичній Республіці Конго та інших країнах. За кілька днів до Судану прибуде новий вантаж з України. Ми довели, що можемо відновлювати продовольчу безпеку, і я запрошую всіх приєднатися до реалізації і цього, і всіх інших пунктів нашої Формули миру.

Я вірю, що мир може бути надійним. Але для цього країни світу мають бути співтворцями надійності. (...).

Глава держави обговорив із міністеркою оборони Нідерландів шляхи посилення оборонних спроможностей України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із міністеркою оборони Нідерландів Кайсою Оллонгреном, яка перебуває з візитом у нашій країні.

Глава держави наголосив на важливості того, що Кайса Оллонгреном відвідала місто Дніпро, де нідерландська делегація мала змогу на власні очі побачити руйнівні наслідки російського повітряного терору.

«Вдячні уряду Нідерландів на чолі з Прем'єр-міністром, парламенту та суспільству за всю підтримку та важливі рішення для України. Ми підписали досить потужний документ у сфері безпеки між країнами», – зазначив Володимир Зеленський.

Президент відзначив важливість фіксації у двосторонній безпековій угоді надання Україні військової допомоги на 2 млрд євро у 2024 році, а також потужний військовий блок.

Глава держави наголосив на провідній ролі Нідерландів у функціонуванні міжнародної авіаційної коаліції та висловив вдячність нідерландському уряду за важливе рішення про передачу Україні винищувачів F-16.

Володимир Зеленський докладно поінформував про ситуацію на полі бою та актуальні потреби українських захисників. Особливу увагу співрозмовники приділили посиленню української системи ППО, забезпеченню артилерією, бронетехнікою та БПЛА, зокрема в межах спільних проєктів.

Сторони також обговорили подальшу реалізацію євроатлантичних прагнень України.

Путін повинен програти, і це питання життя і смерті для демократичного світу – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Підсумки за цей день.

Почав день із доповіді Головкама Олександра Сирського та начальника Генерального штабу Анатолія Баргилевича. Основні наші дії – ситуація зараз, ключові напрямки, заплановані кроки. Максимально активно працюємо з партнерами та щодо внутрішнього виробництва зброї, щоб дати нашим воїнам більше необхідних засобів.

Друге – багато міжнародної роботи сьогодні. Дуже активний день. Розмова з Прем'єр-міністром Індії. Подякував пану Прем'єр-міністру Моді за незмінну підтримку територіальної цілісності й суверенітету нашої держави, а також за участь у роботі щодо Формули миру на рівні радників. Запросив Індію взяти участь у першому Глобальному саміті миру, який готуємо у Швейцарії. Дуже важливо, щоб така глобальна сила, як Індія, проявила своє лідерство у відновленні справедливого миру та в захисті цілей і принципів Статуту ООН – саме в цьому сенс нашої Формули миру. Звичайно, обговорили з паном Прем'єр-міністром Індії й двосторонні відносини.

Сьогодні ж провів кілька міжнародних зустрічей у Києві. Вдень зустрівся з міністром оборони Нідерландів – дуже предметна й хороша розмова. Ключове – це захист наших міст і сіл, це ППО для України, реальний порятунок наших людей від російського терору. А також збільшення можливостей нашої армії. Нідерланди – один із найбільш послідовних наших партнерів у захисті людського життя та справедливості.

Ввечері провів зустріч із Джейком Салліваном, радником Президента Сполучених Штатів із питань національної безпеки. Теж дуже змістовна, цілком конкретна розмова і про оборонну взаємодію, і про спільні політичні результати, яких маємо досягти. Я вдячний Америці за підтримку нашої держави та людей, і це життєво важливо, щоб американське лідерство залишалось міцним у захисті міжнародного правопорядку.

Ми маємо бути стійкими щодо різних викликів, ми маємо бути далекобійними, щоб здолати Путіна, а не перебувати в ситуації, коли сумніви щодо міцності Заходу допомагають цьому божевільному. Путін повинен програти – і це питання життя і смерті для демократичного світу. Коли він

програє, демократичний світ отримає хорошу перспективу на покоління вперед.

Сьогодні я взяв участь у Саміті за демократію. Це вже втретє відбувається такий формат – цьогоріч Республіка Корея об'єднає демократичних лідерів. Вдячний усім, хто дбає про збереження свободи народів і розвиток людей попри всі складнощі, попри увесь хаос у сьогоднішньому світі.

(...). Наш Харків... Уже понад два роки Харків та область зазнають страшних російських ударів. Зруйнована ракетами Салтівка, пошкоджені інші райони та вулиці міста. Зруйновані села та містечка в області. Сьогодні – черговий удар Росії по Харкову, ні на що не здатний вплинути, окрім того, що Україна ще більш принципово та влучно відповідатиме. Від російської ракети у Харкові сьогодні п'ять людей загинули. Мої співчуття всім рідним та близьким.

Кожному пораненому надається необхідна допомога. Але цього замало – усі це мають усвідомлювати. Харкову потрібно достатньо систем ППО. Сумщині потрібна ППО. Чернігівщині та всім іншим нашим регіонам, які потерпають від російського терору. Ці захисні системи є в партнерів. І партнерам треба зрозуміти, що ППО має захищати життя.

Дякую всім, хто захищає нормальне життя в наших містах і селах! Дякую всім у світі, хто допомагає! Дякую кожному й кожній, хто б'ється заради нашої держави та людей, хто працює на оборону, на Україну! Ми обов'язково маємо вистояти й гарантувати Україні надійну безпеку. Всій Україні. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №162/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

У боях за міста й села Київщини була визначена доля України та столиці – Володимир Зеленський ушанував пам'ять воїнів, полеглих у битві за Мощун ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У другу річницю визволення Київської області від російських окупантів Президент України Володимир Зеленський ушанував пам'ять захисників, які загинули під час оборони та звільнення села Мощун, і вручив державні нагороди.

Воїни почесної варти встановили кошик квітів від Глави держави до пам'ятного знака «Янголам перемоги».

«Сьогодні ми згадуємо битву, яка відбулася вже два роки тому, але яку ніколи не можна забувати. Той час багато в чому визначив долю Української держави. Саме тут, у боях за Мощун, і неподалік, у боях за Гостомель, за Ірпінь, за інші міста й села Київщини, була визначена доля України та

української столиці. Тоді вдалося не просто не пустити російську армію в Київ. Тоді всім у світі стало очевидно, якими є українці та що таке путінська Росія», – наголосив Президент, звертаючись до присутніх.

Володимир Зеленський зазначив, що два роки тому світ не вірив в Україну й не розумів зловісної сутності Росії, але побачив силу єднання наших людей, хоробрість та ефективність українських воїнів.

«Все тоді змінилося – у лютому – березні 22-го, саме в таких битвах, у таких проявах героїзму наших людей і ницості нашого ворога. У нас тоді ще не було такої сильної зброї, яка є зараз, але в нас уже тоді було головне – це сміливість людей та вміння українців зробити правильний вибір. Вибір заради України, заради людяності, заради перемог у боротьбі проти російського зла. Я дякую всім, хто тоді захистив Київ. Дякую всім, хто б'ється заради нашої держави, нашої незалежності, наших людей», – сказав він.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять воїнів, полеглих за свободу України.

Під час хвилини мовчання прозвучали імена 118 захисників, які загинули в боях за село Мощун, відбиваючи вторгнення російських окупантів.

Володимир Зеленський також вручив державні нагороди військовослужбовцям Збройних Сил, Державної прикордонної служби, Національної гвардії, Служби безпеки України.

Зокрема, відзнаку Президента «Хрест бойових заслуг» отримав учасник оборони Києва, підполковник ДПСУ Микола Дем'янюк, який організував оборону на найбільш небезпечному й важкому напрямку просування ворога в районі Мощуна. Він також відзначився під час боїв на Харківщині.

Крім того, Глава держави вручив ордени Богдана Хмельницького III ступеня, ордени «За мужність» II та III ступенів, медаль «За військову службу Україні».

У заходах на території майбутнього меморіалу «Янголи перемоги» також були присутні рідні, близькі й побратими полеглих захисників України. (...).

Меморіал «Янголи перемоги» створюється на території лісу неподалік Мощуна, де відбувалися одні з найзапекліших боїв з оборони Києва від російських окупантів у березні 2022 року.

Президент поспілкувався зі школярами Гостомеля про міста героїв, які були звільнені від російської окупації ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Київської області Президент Володимир Зеленський взяв участь у тематичному уроці «Міста героїв. Перемоги України у війні», який відбувся в лицейі № 1 Гостомеля для учнів 10-х класів.

Урок був присвячений подіям часів початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому – березні 2022 року, насамперед

ключовим боям за аеродром «Антонов» у Гостомелі, окупації міст і громад Київщини, визначальній битві за село Мощун.

Учні розповіли Главі держави про своє розуміння значущості цих подій, власний досвід, пережитий внаслідок повномасштабної російської агресії. Також діти, чиї рідні та близькі сьогодні захищають Україну на фронті, поділилися своїми історіями.

Володимир Зеленський відзначив важливість проведення таких уроків, які нагадують, як захисники України відстояли Київщину навесні 2022 року.

«Це дуже важлива переможна подія для всієї держави. Важливо, щоб усюди в Україні знали, як наші воїни захищали й продовжують захищати Україну», – наголосив він.

До кінця 2023 – 2024 навчального року для учнів середньої та старшої школи по всій країні буде проведено цикл уроків «Міста героїв. Перемоги України у війні», присвячених звільненню населених пунктів різних регіонів нашої держави від російської окупації.

У ліцеї № 1 Президент також ознайомився з руйнівними наслідками російської агресії. Під час бойових дій у 2022-му було знищено майже все матеріально-технічне забезпечення навчального закладу.

Коштом державного та місцевого бюджетів, благодійних і громадських організацій, міжнародних фондів були завершені роботи з відновлення освітнього закладу та облаштування укриття. З 1 вересня 2022 року ліцей відновив роботу у змішаному форматі.

У цьому закладі навчається понад 1600 учнів. Вони мають досягнення на різних рівнях всеукраїнських предметних олімпіад і в написанні науково-дослідних робіт Малої академії наук. У 2023 році учениця ліцею стала бронзовим призером Міжнародної олімпіади з географії.

Президент зустрівся з головою Військового комітету НАТО (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із головою Військового комітету НАТО адміралом Робертом Бауером.

«Дякую вам за перший візит до України з початку повномасштабної війни. Це серйозний сигнал підтримки для нашого суспільства. Підтримка з боку НАТО та держав – членів Альянсу передусім дуже важлива для морального стану наших бійців і цивільних українців. Ми дуже цінуємо те, що можемо розраховувати на вас», – сказав Глава держави.

Президент поінформував голову Військового комітету про першочергові оборонні потреби України та окремо наголосив на нагальній необхідності додаткових систем ППО для надійного захисту українців від постійних ракетних та дронівих атак.

Володимир Зеленський і Роберт Бауер обговорили можливості для посилення координаційної ролі Альянсу в підтримці України, зокрема у зміцненні наявних оборонних спроможностей, а також у розвитку

майбутнього військового потенціалу нашої країни відповідно до стандартів і вимог взаємосумісності НАТО.

Глава держави також окреслив очікування української сторони від цього річного саміту НАТО у Вашингтоні.

«Розраховуємо на справедливі оцінки досягнень нашої країни та рішення Вашингтонського саміту, які зможуть наблизити Україну до членства в Альянсі», – зазначив Президент.

Нашій Європі потрібна реальна оборонна самодостатність – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні ми в Україні згадуємо битви початку повномасштабної війни, зокрема битву за Київ. Саме цими днями два роки тому російську армію вдалося зупинити під нашою столицею. Українці довели тоді, що російські поразки – це не фантастика, а цілком земна реальність, те, що можна забезпечити. Маємо чітко бачити нашу спільну європейську мету зараз. Вона полягає в тому ж, у чому й була від початку. Путінська система повинна програти в цій війні проти України. Бо це – війна Росії не тільки проти України, а й проти всіх нас, проти ваших країн також, проти всієї нашої Європи та європейського способу життя. Путін намагається розширити систему, протилежну європейській. У його системі люди взагалі не мають значення. Права людини, гідність усіх спільнот у суспільстві, рівність народів – усього цього за путінської системи не існує. Він озброїв цю свою систему, поставив їй на службу ресурси Росії та кинув у війну. І він повинен програти. Це питання життя і смерті для всього, що є цінним для нас із вами у Європі. Ніде у Європі не мають запанувати насильство та деградація, які панують у Росії.

(...). Цієї ночі відбулася чергова ракетна атака проти Києва. 31 російську ракету ми збили, зокрема балістичну. Ми в Україні дуже цінуємо всю допомогу нашому захисту. Усі системи ППО, надані Україні, зокрема країнами Європи, дають жити нашим містам і селам. На жаль, наявних систем ППО не вистачає, щоб закрити від терору Росії всю нашу територію. І йдеться не про сотні систем, а про досяжну кількість, щоб захистити всю територію України. Ви всі знаєте, які кроки потрібно зробити. Закликаю вас допомогти захистити наші міста: Харків, Суми, Дніпро, Одесу, Херсон та інші. Треба дати надійний захист неба і над фронтом в Україні. Щоб Путін зазнав поразки в битві за українське небо. Коли це буде, він програє і землю.

Друге. Боєприпаси – теж життєво важливе питання. Я вдячний за створення Фонду допомоги Україні обсягом 5 мільярдів євро та за підтримку ініціативи Чехії щодо закупівлі снарядів для наших солдатів. Це допоможе. Дякую. Показники використання артилерії на фронті нашими воїнами зараз є, на жаль, принизливими для Європи – у тому сенсі, що Європа може забезпечити більше, і це критично важливо довести зараз. Коли підтримки

вистачить для України, це буде доказом для оточення Путіна, що підтримки вистачить і в тому випадку, якщо цей божевільний віддасть наказ про розширення агресії й на інші країни Європи. Не варто чекати, що Путін приготував для Балтії чи інших частин Європи, якщо можна знищити його агресивний потенціал зараз.

Третє. Сподіваюсь, усі ми згодні, що нашій Європі потрібна реальна оборонна самодостатність. Це може бути досягнуте лише завдяки нарощуванню виробництва зброї та боєприпасів на континенті. Україна демонструє, що це можна робити доволі швидко. Будь ласка, не втрачайте часу, який потрібен для активізації оборонних виробництв. Технологічний бік війни оновлюється, і потрібно встигати за змінами заради безпеки кожної країни Європи. Ми вітаємо ініціативу Євросоюзу щодо відкриття в Києві Офісу оборонних інновацій. Ми також пропонуємо інвестувати у наше виробництво дронів – одного з ключових видів зброї в сучасній війні. Потенціал нашого виробництва дронів достатній, і потрібне достатнє фінансування для того, щоб реалізувати цей потенціал на фронті. Все, що ми будуємо для захисту України, працюватиме й для захисту всієї нашої Європи.

Четверте. Маємо пам'ятати, що антиєвропейські російські дії потребують не лише воєнної, а й економічної та політичної консолідації. Ми в Україні не можемо змиритися з тим, що постійним тлом для російського терору став тиск на нашу державу в питаннях торгівлі. Я вдячний усім у Європі, хто так само оцінює цей тиск як неприйнятний. Зараз питання торгівлі, зокрема продовження режиму лібералізації торгівлі із Євросоюзом, – це питання не просто тих чи інших товарів, а нашої здатності вистояти проти російської агресії. Будь-яка наша втрата в торгівлі – це втрата ресурсу, який зупиняє Росію. Пропоную також поглянути на це й з економічної перспективи. Кожне слово України підкріплене фактами. Для півдня Євросоюзу, а саме для агросектору Іспанії та Італії, наші зернові є надзвичайно важливими. Наш цукор потрібен для ринку Румунії. Такі факти можна зазначити й про інші категорії товарів. За минулий рік ми зробили й зараз робимо все, щоб відновити нормальний обсяг нашого продовольчого експорту з портів Одеси, а також через Дунайський регіон та румунські порти. Україна знову стала донором продовольчої безпеки для традиційних напрямків нашого експорту, зокрема Північної Африки та Азії. Європа від цього тільки виграє – від співпраці з Україною та від наших економічних можливостей, які стабілізують сусідні з Європою частини світу. Втім, ми бачимо, що досі, на жаль, не обмежений російський доступ на аграрний ринок Європи. І коли українське зерно викидають на асфальт чи залізничну колію, у Європу все одно везуть російську продукцію, а також товари з підконтрольної Путіну Білорусі. Це нечесно. Ще більш нечесно, коли хтось намагається зламати системні торговельні рішення, які працюють не перший рік і працюють в інтересах сили всієї Європи. Спроби торговельного сепаратизму всередині Європи послаблюють увесь континент.

Окремо хочу зупинитися на спільних політичних діях, зокрема на питанні про початок реальних переговорів про вступ України. Це один із ключових елементів мотивації наших людей у протистоянні з Росією – українцям потрібно бачити, що Євросоюз стає ближчим. І особливо цими складними місяцями потрібне відчуття зближення України та Євросоюзу, коли Росія транслює світу, ніби Захід не здатен підтримувати нас саме так, як потрібно, та існують такі дефіцити, зокрема в оборонному постачанні. Україна виконує свою частину зобов'язань щодо внутрішньої трансформації, і ми знаємо, що з боку Євросоюзу переговорна рамка готова до розгляду вами. Її схвалення може значно підтримати наших людей і дати правильний сигнал для всієї Європи після виборів до Європарламенту в червні.

І останнє, п'яте. Потребуємо прогресу щодо справедливого використання заморожених активів Росії. Агресор повинен платити за війну найбільшу ціну – це відповідає і букві, і духу закону. Маємо вже цього року спрямувати російські активи для захисту й відновлення життя в Україні, яке агресор руйнує. (...).

«Петріоти» та інші системи ППО зараз потрібні саме в Україні, для наших міст і громад – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Був сьогодні довгий день.

Передусім дякую нашим захисникам неба за збиті ракети. Понад 30. Зокрема, балістика. Дуже важливо давати такий результат ППО. І з усіма партнерами ми незмінно говоримо про те, щоб посилити нашу здатність захищати небо. Системи ППО, які для цього потрібні, є в партнерів, які можуть допомогти. Варто це зробити. Варто захищати життя. «Петріоти» та інші системи зараз потрібні саме в Україні, для наших міст і громад.

З іншого боку, кожен російський терористичний удар говорить про те, що санкції світу проти путінської системи ще не достатні. Кожна російська ракета, якою ці нелюди атакують нашу країну, містить компоненти, що вироблені компаніями з інших держав – не Росії. В конструкції ракет Х-101 щонайменше 53 типи таких компонентів. В ракеті «Кинджал» не менш ніж 49 типів компонентів, які Росія не виробляє. Значна їх частина – це те, що зроблено компаніями вільного світу й через різні «сірі» схеми завозиться в Росію. Блокувати такі схеми й усіх, хто їх підтримує, – це обов'язково. (...). Тільки сьогодні й тільки в ракетах, застосованих проти Києва, було щонайменше півтори тисячі компонентів, які завезли державі-терористу з нормальних держав. Це повинно припинитись, і у світу є відповідні важелі.

Сьогодні провів кілька нарад із військовими, з керівниками наших розвідок. Зокрема й про посилення нашого захисту від російського терору та наші активні дії проти окупанта. Ми готуємо хороші, ефективні речі.

Було багато міжнародної роботи. Перше – це участь у засіданні Європейської ради, це вже традиційний формат нашої взаємодії із Євросоюзом. Сьогодні говорили й про оборонну підтримку, і про економічні питання, зокрема про продовження вільної торгівлі між Україною та Євросоюзом, а також про реальний початок перемовин про вступ нашої держави.

Друге за сьогодні в міжнародній роботі – розмова з Прем'єр-міністром Греції паном Міцотакісом. Говорили з ним і про посилення ППО та реалізацію безпекових домовленостей, які були досягнуті під час візиту в Україну, в нашу Одесу. Говорили й про підготовку нашої двосторонньої безпекової угоди.

Третє – в Україні з візитом був сьогодні голова Військового комітету НАТО адмірал Бауер. Звичайно, ключове – це підтримка наших воїнів, захист наших людей, наближення того часу, коли ми будемо не лише ціннісно та фактично частиною Альянсу, але й коли це буде юридично закріпленою реальністю.

Я дякую всім, хто підтримує Україну, українців! Дякую всім, хто воює й працює заради нашої незалежності, заради нашої сили.

Почав я цей день у Київській області – у Мощуні та Гостомелі. Зараз уже йдуть другі річниці звільнення міст і сіл Київщини від російських убивць. Ми маємо пам'ятати та завжди говорити про те, що Україні та українцям вдалося, маємо завжди бути вдячними тим, хто у визначальний час не розгубився, хто бореться, працює, хто дає Україні необхідні результати. Все залежить від нашої власної сили – Україна може досягати того, чого потребує. Україна це довела. І обов'язково, обов'язково перемаже. (...).

Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:
Указ Президента України №164/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» Управління розвідки Адміністрації Державної прикордонної служби України. (...).

Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:
Указ Президента України №165/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 15 мобільний прикордонний загін Державної прикордонної служби України. (...).

Президент України зустрівся з Генеральним секретарем Ради Європи та головуєчою в Комітеті міністрів РЄ ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Генеральним секретарем Ради Європи Марією Пейчинович-Бурич та головуєчою в Комітеті міністрів Ради Європи міністеркою закордонних справ Ліхтенштейну Домінік Гаслер, які перебувають з візитом у нашій країні.

Глава держави відзначив важливість заснування під егідою Ради Європи Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації, та відкриття сьогодні відповідного офісу в Києві.

«Дякую за значний прогрес на шляху до того, щоб Реєстр збитків почав ефективно функціонувати. Важливо, що вже скоро українці зможуть подавати відповідні заяви безпосередньо в Києві», – зазначив Володимир Зеленський.

Співрозмовники обговорили посилення співпраці України та Ради Європи в питанні заснування спеціального трибуналу для притягнення до відповідальності винних у злочині агресії проти Української держави, зокрема в межах відповідної Core Group, до якої вже увійшли понад 40 держав.

Президент поінформував Марію Пейчинович-Бурич та Домінік Гаслер про зусилля та ініціативи України щодо повернення незаконно депортованих Росією українських дітей. Сторони домовилися активізувати співпрацю щодо створення відповідного міжнародно-правового інструменту.

Глава держави зустрівся з віцепрем'єр-міністром – міністром оборони Данії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із віцепрем'єр-міністром – міністром оборони Королівства Данія Троельсом Лундом Поульсеном, який перебуває в нашій країні з візитом.

Вітаючи високого гостя в Києві, Глава держави подякував йому та його команді за візит і постійну підтримку України з боку Данії.

«Щиро вдячні данському народові, який із нами від самого початку повномасштабного вторгнення. Дякую за всі пакети оборонної допомоги від вашого уряду, вони дуже важливі для нас», – сказав Володимир Зеленський.

Президент відзначив нещодавній візит Прем'єр-міністерки Данії Метте Фредеріксен до Львова, під час якого було підписано двосторонню Угоду про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку. Глава держави висловив переконання, що реалізація цієї Угоди не лише посилить українську армію, а й допоможе у відновленні економіки країни.

Співрозмовники засудили останні масовані ракетні обстріли Росією території України та наголосили на нагальній необхідності посилення української ППО.

Було обговорено підготовку до проведення дансько-української конференції оборонних індустрій та перспективи налагодження прямої взаємодії між компаніями ВПК двох країн і спільного виробництва озброєнь.

Окремо сторони обговорили співпрацю в межах артилерійської та авіаційної коаліцій і тренування українських пілотів на літаках F-16, які Данія та інші партнери готуються передати Україні.

Російський терор зараз можливий лише тому, що ми не маємо достатньо систем ППО, тобто немає достатньо політичної волі, щоб їх надати – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Увесь день, зрозуміло, максимум уваги – усім нашим регіонам, які зазнали російських ударів минулої ночі. Всюди, де були влучання, триває робота з відновлення нормальної ситуації. Всі служби, ремонтні бригади, рятувальники ДСНС України, поліція, а також усі, хто залучений, працюватимуть 24/7, щоб по максимуму подолати цей терор. Харків та область, Сумщина, Запоріжжя, Дніпро, Кривий Ріг, Дніпровщина, Полтавщина, Одещина, Хмельницький та область, Вінниця, Франківщина... Удари ці були дуже підлі, прораховані так, щоб завдати шкоди не стільки воєнної – по нашій здатності оборонятися, а саме структурної шкоди життю суспільства. І це терор за визначенням, навіть без будь-якого прикриття.

Загалом по країні понад 30 людей постраждали від ударів. Станом на цей час відомо про п'ятьох убитих. Мої співчуття рідним та близьким. Значна частина енергетики пошкоджена.

Провів сьогодні Ставку саме щодо захисту та ліквідації наслідків. Доповідали військові. Зокрема, детальні доповіді Головкама Сирського та командувача Повітряних Сил Олещука. Також були всі необхідні доповіді Прем'єр-міністра Шмигала, урядовців і керівників енергетичних компаній, обласних керівників. Усі отримали абсолютно чіткі рамки для дій. Відповідальність – особиста.

Найважче зараз – у Харкові. Триває відновлення електрики на критичну інфраструктуру та для побутових споживачів. Працюватимуть безперервно. За день багато вже зроблено в Харківській області, на Дніпровщині, на Франківщині та Хмельниччині, у Вінницькій та Полтавській областях для відновлення постачання світла, води й тепла. Одещина – робота триває. Запоріжжя – особлива увага об'єктам гідроенергетики.

Я дякую всім, хто працює заради України, заради людей. Ремонтні бригади, інженери та всі працівники електростанцій – справжні герої. Колектив ДСНС України – як і завжди, молодці, пишаюся кожним. Поліція,

бізнес, усі, хто підтримує зараз, – дякую вам. На місцях важлива згуртована робота влади – зараз потрібно якнайбільше особистої ефективності кожного й кожної, хто керує громадами.

Звичайно, ключове питання – це ППО. Фізичний захист об'єктів та відновлення після ударів – це те, що залежить від людей тут, в Україні. Але реальний та повний захист від російських ракет і «шахедів» – це те, що можливе лише за достатньої політичної волі партнерів. Кожного дня – наша комунікація щодо цього. Кожен день ми використовуємо, щоб переконати в необхідності, а головне – можливості повного захисту українського неба. Російський терор зараз можливий лише тому, що ми не маємо достатньо сучасних систем ППО, тобто, по-чесному, – достатньо політичної волі, щоб їх надати. Всі партнери знають, що саме потрібно та хто саме може ухвалити справді рятівні рішення.

Сьогодні провів кілька міжнародних зустрічей. Міністр оборони Данії – країни, що є одним із найпринциповіших наших партнерів. Якби кожен допомагав саме так принципово, вже вдалося б надійно захистити від російського терору життя нашої країни та людей. Ми обговорили сьогодні й наслідки сьогоднішньої російської атаки, і ситуацію в перспективі. Дуже цінуємо, що сьогодні разом із міністром оборони прибули керівники данських оборонних компаній. Були відповідні перемовини, зустрічі. Ми готуємо спільні проекти – і щодо дронів, і щодо РЕБ, і щодо артилерії. Я вдячний за всю підтримку та за співпрацю.

Сьогодні ж зустрівся із Генеральним секретарем Ради Європи. Говорили, зокрема, про справедливу відповідальність російської держави за весь терор. Ми в Україні цінуємо міжнародні зусилля і щодо роботи Реєстру збитків, і щодо всіх форм тиску на путінську систему, щоб зменшити й заблокувати її здатність знищувати життя. Кожен, хто допомагає Україні, кожен, хто обмежує терористичний та воєнний потенціал Росії, є справжнім рятівником життя. Історія завжди пам'ятає саме таких лідерів, саме вони здобувають для себе реальну повагу та зберігають моральне лідерство своїх країн.

(...). Я хочу відзначити окремо працівників нашої ДСНС, які працюють зараз у Харкові та в Запоріжжі. Я вдячний кожному. Харків: 25-та пожежно-рятувальна частина – Віталій Єлезев та Володимир Водолазкін, 34-та пожежно-рятувальна частина – Володимир Авраменко та Віталій Шрамко. І працівник Головного управління ДСНС України в Харківській області Віталій Сенчіхін. Запоріжжя: 2-га пожежно-рятувальна частина – Сергій Терентієв, 5-та пожежно-рятувальна частина – Віталій Тубалов, 6-та пожежно-рятувальна частина – Костянтин Журавльов, 10-та пожежно-рятувальна частина – Олексій Пономаренко. А також Ігор Шабатюк – працівник Головного управління ДСНС України в Запорізькій області. Також відзначаю особисто старших лейтенантів Національної поліції Володимира Гришанова та Данила Кучинського, які працюють у Запоріжжі, допомагають відновлювати й берегти нормальне життя. Дякую!

Дякую всім, хто захищає Україну, наших людей, життя й незалежність. Дякую кожному й кожній, хто б'ється заради нашої держави й заради того, щоб російські терористи повністю відповідали за все зло цієї війни. Слава нашому народу! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №166/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська: Вже у 82 музеях світу українською звучить історія людства та людського духу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах проєкту першої леді України Олени Зеленської аудіогіди українською мовою запрацювали ще у двох світових музеях.

Так, у Музеї Нобелівської премії у Стокгольмі відкрилася виставка «Речі, які змінили світ» з українським супроводом. На ній представлено 250 експонатів із колекції закладу, які подарували лауреати Нобелівської премії. Також український аудіогід доступний у Музеї імператриці Сісі (Єлизавети) у Відні, Австрія.

Серед понад 300 його експонатів – особисті речі дружини імператора Франца Йосифа. Відвідувачі також мають змогу побувати в апартаментах імператорського подружжя ХІХ сторіччя.

Таким чином, проєкт Олени Зеленської з поширення української мови у провідних історичних та музейних пам'ятках світу втілено вже у 82 об'єктах 44 країн. Два нових аудіогіди впроваджено за підтримки посольств України в Республіці Австрія та Королівстві Швеція.

Як наголосила дружина Президента, це важливо як для українських вимушених переселенців у цих країнах, так і для самих країн, адже сприяє кращому діалогу культур.

«Перефразовуючи назву стокгольмської виставки, можна сказати, що мова теж змінює світ. І навіть у тяжкі часи дає йому порозуміння, а нам – розуміння самих себе», – резюмувала перша леді.

Олена Зеленська на форумі «Креативна Україна»: Потрібно свідчити про Україну, не боятися власного голосу та робити його чути ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді Олена Зеленська взяла участь у VII Міжнародному форумі «Креативна Україна». 2024 – Rethinking. Culture.

Він відбувається в Київському академічному драматичному театрі на Подолі.

Мета заходу – продемонструвати, як у горнілі війни переосмислюється й зароджується нова українська культура та креативні індустрії і який внесок ці галузі роблять у боротьбу України проти агресії РФ.

Протягом дня паралельно на двох сценах креативні підприємці, міжнародні експерти у сфері культури й економіки, представники органів державної влади та громадянського суспільства обговорюють розробку оптимальних шляхів формування креативної економіки в Україні.

«На третій рік ворожого вторгнення наша культура розвивається. У містах, де постійно лунають сирени, водночас заповнені театри. Мене вразила цифра, що за ці тяжкі місяці спротиву в Україні, за даними театральної спілки, вийшло понад 600 нових спектаклів! І, мабуть, ніколи ще не було такої потужної Шевченківської премії, як цьогорічна. Частина її лауреатів зараз в окопах. Одне з гасел нашої Всеукраїнської програми ментального здоров'я – «Перетворити біль на силу». Це саме те, що робить наша сучасна культура», – відзначила Олена Зеленська у зверненні до учасників форуму.

Вона акцентувала на важливих кроках у галузі культури, які сприяють просуванню українського голосу та позиції у світі. Дружина Президента наголосила на важливості деколонізації імен і спадку, які сторіччями привласнювала імперія. Вона наголосила, що кожен підпис під полотном Малевича стосовно того, що це був український художник – не просто відновлення історичної справедливості. Це ще один потужний голос України у світі. Нашу країну було обрано членом комітету Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, а історичний центр Одеси – додано до переліку пам'яток світової спадщини, серед яких уже є Софія Київська, Києво-Печерська лавра та історичний центр Львова, розповіла перша леді.

«Торік повернулося на батьківщину скіфське золото. Україна має офіційне представлення на світових мистецьких майданчиках – на Венеційській бієнале та Венеційському кінофестивалі, Берлінале, а також на першій Мальтійській бієнале. І долучилася до участі у дев'яти книжкових ярмарках світового рівня – у Варшаві, Лондоні, Франкфурті, Латинській Америці. За час спротиву Український інститут книги підтримав видання понад 130 найменувань нових книжок. І пишаюся тим, що вони будуть доступні по всьому світі – на українських книжкових полицях, які ми відкрили вже в 190 бібліотеках 46 країн та бібліотеці ЮНЕСКО», – зауважила дружина Президента.

«Разом це 47 тисяч книжок, які теж стануть нашими голосами. Нашим голосом, українською мовою заговорили вже 82 світових музеї та пам'ятки у 42 країнах – у межах проекту із впровадження українських аудіогідів. З одного боку, це голос батьківщини для наших вимушених переселенців. Але це ще й голос України – країни, яка захищає не тільки свою, а й світову культуру та цивілізацію від сучасного варварства», – резюмувала Олена Зеленська.

Вона закликала учасників заходу працювати над тим, щоб голос України через її культуру було чути у світі.

Міжнародний форум «Креативна Україна» є найбільшою у Східній Європі платформою для обговорення державної політики у галузі культури та креативних індустрій. Щороку подія збирає кількадесят спікерів із понад 10 країн світу. Політики, креативні підприємці, міжнародні експерти у сфері культури й економіки, представники органів державної влади та

громадянського суспільства долучаються до розробки оптимальних шляхів формування креативної економіки в Україні. Захід проводиться з 2017 року.

Форум проводиться за підтримки Українського культурного фонду, Українського інституту книги, Представництва Європейського Союзу в Україні та Офісу розвитку креативних індустрій при Міністерстві культури та інформаційної політики.

Олена Зеленська під час відвідання Центру захисту прав дитини: Не можемо підвести дітей – дитинство має бути захищене ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська обговорила повернення українських дітей із російського полону з Генеральним секретарем Ради Європи Марією Пейчинович-Бурич та міністеркою закордонних справ, освіти та спорту Ліхтенштейну Домінік Гаслер.

Зустріч відбулася за участю уповноваженого Верховної Ради з прав людини Дмитра Лубінця в Києві, у Центрі захисту прав дитини, відкритому з ініціативи Президента України у 2023 році.

«Це особливе місце. Саме сюди повертаються діти з російської депортації, примусового переміщення та окупованих територій. Центр для них є символічними вхідними воротами у вільне життя без обмежень, утисків, залякувань і шантажу. І водночас це – центр поновлення прав дітей в Україні, які були порушені внаслідок безпрецедентного вторгнення РФ у нашу країну», – розповіла Олена Зеленська.

Вона відзначила, що Росія викрала та вивезла понад 19 тисяч українських дітей.

«Україну буквально намагаються позбавити майбутнього. Місцеперебування дітей приховують. Вивозять їх у віддалені регіони, змінюють імена та громадянство. Незаконно всиновлюють без згоди родичів. Викрадення, незаконна депортація та примусове переміщення українських дітей є складовими геноциду українського народу та воєнних злочинів, скоєних Російською Федерацією», – зазначила перша леді.

Вона наголосила, що на сьогодні вдалося повернути лише 388 дітей, тисячі ще залишаються заручниками.

«Це означає, що разом нам потрібно діяти швидше», – додала дружина Президента.

Олена Зеленська наголосила на важливості спільних міжнародних зусиль у цьому напрямі. Зокрема, цього тижня Україна й Канада оголосили, що до Міжнародної коаліції за повернення українських дітей увійшли вже 33 країни.

«Робота Коаліції за повернення українських дітей є важливою складовою реалізації пункту четвертого Української формули миру, мета якого – повернення додому всіх депортованих, полонених і незаконно ув'язнених українців. Коаліція спільно з міжнародною експертною групою працюють над пошуком нових інструментів для повернення та встановлення

справедливості. І наша команда докладає зусиль не лише до репатріації, а й подальшої реінтеграції українців. Ми фіксуємо порушення прав та працюємо заради їх поновлення. І для нас украй важливо мати підтримку партнерів, серед яких, безумовно, на цьому шляху є Рада Європи», – сказав Дмитро Лубінець.

Олена Зеленська подякувала гостям за послідовну співпрацю з боку Ради Європи. У Комітеті міністрів цієї організації зараз головує Ліхтенштейн.

«На сьогодні Рада Європи залишається єдиною міжнародною організацією, яка не лише виключила Росію зі своїх лав за порушення статуту та норм міжнародного права, а й виявилася найдієвішою міжнародною організацією, яка продовжує боротьбу за відновлення прав людини, верховенство права та демократію, за справедливість для всіх тих, хто зазнав втрат і болю. Окремо хотіла б відзначити ініціативу Парламентської асамблеї Ради Європи зі створення Мережі щодо становища дітей України в межах імплементації резолюції, ухваленої асамблеєю в січні поточного року, під час розгляду якої я мала честь звернутися до парламентарів держав-членів», – сказала перша леді.

Вона висловила сподівання на подальше посилення співпраці заради визволення всіх українських дітей з полону держави-агресора: «Не можемо підвести дітей – як батьківщина, як дорослі і як цивілізований світ, де дитинство має бути захищене».

Під час відвідань Центру захисту прав дитини гості познайомилися та поспілкувалися з дітьми, яких повернули з окупованої території: 14-річною Катериною, її двоюрідними братами – 15-річним Максимом та 12-річним Микитою. Вони жили в Херсонській області, коли почалося російське вторгнення. Потрапили в окупацію, були змушені ходити до російської школи. 14-річна Катерина, яка має проблеми із серцем, опинилася без належної медичної допомоги. В березні цього року родині вдалося повернутися на підконтрольну Україні територію.

Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

Є. Глушук,

мол. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

АКТИВІЗАЦІЯ ЗАКЛИКІВ УКРАЇНИ ДО МИРНИХ ПЕРЕГОВОРІВ З РФ: ПРИЧИНИ ТА МОЖЛИВІ ПЕРСПЕКТИВИ

Війна росії проти України, яка триває вже більше двох років, та перспективи її можливого завершення перебувають у фокусі міжнародної геополітики. Наразі Україна переживає нову хвилю розмов щодо нібито необхідності переговорів з росією. Останній місяць активізувалися заклики розпочати мирні переговори з РФ, а одночасні заяви на тему переговорів з боку Китаю, Туреччини, Ватикану та інших міжнародних гравців зовсім не схожі на випадковість. Про що говорять подібні заяви та до чого можуть призвести?

Китай першим відновив активність щодо кейсу переговорів між росією та Україною. На початку березня спецпредставник Китаю у справах Євразії Лі Хуей відвідав Київ. Візит був присвячений пошуку можливостей врегулювання російсько-української війни, але незважаючи на заявлений «відвертий і дружній» тон переговорів, схоже, друга спроба виявилася такою ж безуспішною, як і перша ([РБК](#)).

А вже під час засідання Ради Безпеки ООН 15 березня заступник постійного представника Китаю при ООН Ген Шуан також закликав сторони «української кризи» якнайшвидше розпочати мирні переговори. «Китай готовий забезпечити необхідні умови для участі росії та України в переговорах і продовжуватиме відігравати конструктивну роль у просуванні політичного вирішення кризи», - зазначив він. «Ми знову закликаємо сторони конфлікту продемонструвати політичну волю, піти назустріч одна одній, досягти консенсусу, припинити бойові дії і якнайшвидше розпочати мирні переговори. Ми закликаємо міжнародне співтовариство активізувати дипломатичні зусилля для створення умов для деескалації ситуації й досягнення політичного врегулювання», - сказав Ген ([Еспресо](#)).

Наступний сигнал щодо необхідності діалогу між Україною та росією поступив від Туреччини. Під час візиту Володимира Зеленського до Туреччини 8 березня президент Реджеп Тайїп Ердоган заявив, що його країна готова запропонувати Україні та росії майданчик для діалогу, присвячений питанням завершення війни в Україні, але із застереженням, що на нього запросять росію.

Зокрема, Ердоган нагадав, що Туреччина від самого початку робила і робить свій внесок для мирного врегулювання війни в Україні на основі переговорів. «Ми готові прийняти мирний саміт, у тому числі за участі росії. Чорноморська ініціатива запобігла глобальній продовольчій кризі. У цій залі раніше була укладена та домовленість. Ми, як і раніше, готові надати найкращу підтримку для досягнення нової угоди», – сказав глава Туреччини. Він також наголосив на підтримці територіальної цілісності та незалежності України. «Зберігаючи нашу солідарність з Україною, ми продовжуємо нашу роботу, щоб завершити війну справедливим миром на основі переговорів», – сказав Ердоган.

Президент України Володимир Зеленський своєю чергою відреагував на формат, запропонований Ердоганом. За його словами, Україна не бачить представників росії на цьому саміті ([Суспільне](#)).

Слідом за активізацією миротворчих поривів Китаю, а також чергової пропозиції Туреччини себе як майданчика для мирного саміту, взяв слово Папа Римський Франциск. В інтерв'ю для швейцарської телерадіокомпанії [RSI](#) у контексті війни рф проти України він фактично відкрито запропонував Україні капітулювати, «доки ситуація не погіршилася». Понтифік заявив, що Україна повинна мати «мужність білого прапора» і домовитися про припинення війни з росією. Понтифік знову закликав до переговорів, він зазначив: «коли ти бачиш, що зазнаєш поразки, що справи йдуть не дуже добре», то «потрібно мати мужність домовлятися» ([Главком](#)).

У пресслужбі Ватикану намагалися виправдатися, що насправді фразу про «білий прапор» вжив журналіст у своєму запитанні, а понтифік повторив її, як образ, бо хоче миру для України шляхом дипломатичного вирішення конфлікту. Проте це викликало справжню хвилю обурення не лише в Україні. Всі – від Варшави до Вашингтону – засудили скандальні слова папи Римського, а глава УГКЦ Святослав заявив, що нікому в Україні не спадає на думку здатись ([ТСН](#)). Зокрема міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба наголосив, що український прапор — синьо-жовтий, і українці не будуть піднімати інших прапорів ([УНІАН](#)).

На думку аналітиків американського Інституту вивчення війни (ISW), росія використовує пропозиції Китаю та Туреччини, які закликають до якнайшвидших мирних переговорів між Україною та росією, щоб підірвати збройну та фінансову підтримку України з боку Заходу. І цьому є підтвердження: путін останнім часом постійно повторює, що росія не проти переговорів, але на основі надання росії гарантій безпеки, а це повернення до «кордонів» Варшавського договору ([ТСН](#)).

Експерт Аналітичної групи «Левіафан», старший лейтенант, лицар ордена Богдана Хмельницького, колишній командир роти 47-ї бригади Микола Мельник не сумнівається, що такі злагоджені заяви на тему переговорів з боку Китаю, Туреччини та Ватикану – не збіг. «Це означає, що росіяни через таких посередників розкривають свої останні карти, намагаючись змусити Україну піти на переговори, – вважає він. – Схоже, в

рф адекватно розуміють, що захоплення Авдіївки, коли на одного нашого загиблого вони мали десять своїх, коли за день вони часом втрачали танкові та механізовані батальйони, повторити в найближчому майбутньому не вдасться. Та й у принципі так воювати вони не зможуть ще два роки. А тому включили (не прямо, але сигнал іде саме з Москви) шарманку про переговори». Це хороша новина для українців, упевнений експерт. Адже, якщо зараз побудуємо потужні інженерно-фортифікаційні споруди, то зможемо відсидітися в обороні. І така війна, незважаючи на величезні проблеми ЗСУ (брак особового складу, озброєнь, боєприпасів), вигідна нам у довгостроковій перспективі. «За умови, що ми виправимо ситуацію з кадровим та снарядним голодом, отримаємо швидше, більше та різноманітніше озброєння та ракети від партнерів, – уточнює Микола Мельник. – Тож ми зможемо продовжувати боротьбу роками. Тоді як росіяни вже витратили 40 % законсервованої техніки. На те, щоб використовувати решту може просто не вистачити запчастин». Експерт резюмує: сигнали, що посилюються, про необхідність якнайшвидших переговорів свідчать про слабкість росії. Про її розуміння, що стратегія на кшталт тієї, що країна-агресор використовувала під Авдіївкою, є для неї самогубною. «Впевнений, що Україна на переговори по російських лекалах не піде. А рф змінюватиме підходи у війні та дипломатії. Хто з нас виявиться ефективнішим, гадаю, побачимо наприкінці весни-початку літа цього року», – констатує Микола Мельник ([Коментарі](#)).

Керівник політико-правових програм в Українському центрі суспільного розвитку Ігор Рейтерович зазначає, що активізація розмов про переговори зазвичай пов'язана з двома речами. «По-перше, це відбувається в період певного глухого кута на фронті. Коли тимчасові успіхи однієї зі сторін припиняються (як у випадку з російським наступом останніх місяців, який на даний момент фактично зупинено). І розпочинається затяжне позиційне протистояння. По-друге, такі заяви політичних та релігійних лідерів (як того ж турецького президента чи Папи Римського) – це один із способів привернути до себе увагу. Спроба претендувати на якусь глобальну роль (це вже більше про Китай), виступати якимсь комунікатором, який може стати або майданчиком для переговорів, або їх модератором», – пояснює експерт. Він звертає увагу, що це повторювана історія. Ми бачимо такі сплески періодично. Пов'язані вони, як правило, і з тим, що відбувається на фронті, і з політичними подіями. «Та сама заява Ердогана прозвучала на тлі візиту Зеленського до Туреччини. Просто використовувалася можливість підкреслити важливу роль Туреччини як ймовірного організатора мирних переговорів», – наголосив Ігор Рейтерович. На його думку, нам слід спокійно ставитися до подібних заяв та пропозицій. Вони були, є і будуть аж до закінчення війни. «Головне завдання України – реалізовувати, доводити до логічного завершення свій мирний план. І робити все, щоб у більшості країн було розуміння безальтернативності такого підходу, заснованого, до речі, на принципах міжнародного права. Важливо перетягнути на свій бік

якнайбільше країн. У нас тут багато що виходить, хоч і не так швидко, як хотілося б. Думаю, процес триватиме щонайменше весь цей рік, протягом якого немає перспектив вийти на реальні переговори. Але ґрунт для цього буде створюватись, у тому числі з нашого боку». – вважає експерт ([Коментарі](#)).

Проте на думку політолога Володимира Фесенка, заяви різних спікерів щодо мирних переговорів України та РФ не пов'язані між собою та мають різну логіку. При цьому візит Лі Хуея та слова Ердогана укладаються в єдину логіку. І вони викликані активізацією зусиль української дипломатії. «Чому це сталося зараз? Українська дипломатія готує Глобальний саміт миру, і саме його підготовка спонукала до таких заяв. Китай активізувався, тому що деякі країни Глобального Півдня запитують, чи братиме він участь. Тому і був новий раунд візитів Лі Хуея, щоб оцінити ситуацію і визначитися. Візити Зеленського до Саудівської Аравії та Туреччини пов'язані з тим, що він веде переговори з впливовими лідерами щодо їх особистої участі та щодо впливу на інші країни Глобального Півдня», - розповів Фесенко.

Політолог впевнений, що така хвиля «миротворчих ініціатив» не означає, що Україну схилитимуть до переговорів на умовах Росії. «Наші партнери, насамперед США, принаймні діюча адміністрація, і Європа чудово бачать, що зараз не час розпочинати переговори. Тому що в поточній військовій ситуації Росія вестиме їх лише на своїх умовах. А мир на російських умовах неприйнятний для нас і значною мірою не влаштовує Захід», - додав Фесенко.

За його словами, якщо зараз піти на такий мир, Росія почне нахабніти, висувати ультиматуми або піде війною проти деяких західних країн. «Починати переговори недоцільно, і Заході це проявилось зокрема у критиці заяв Папи Франциска. Звучить одна й та сама думка: насамперед треба допомогти Україні, а вже потім, зупинивши російську армію, вести переговори про мир. Тому мова не йде про те, що нас колективно схиляють. Такого немає. За винятком Китаю та Туреччини, які претендують на роль посередника», - зазначив експерт ([РБК](#)).

Голова правління Інституту світової політики Віктор Шлінчак заявив, що історія з «переговорами» – це пастка для України. Її російські ідеологи почали вибудовувати ще минулого року. Ще восени 23-го Путін розповідав, що війна мала б закінчитись, однак українці не хочуть перемовин і навіть заборонили їх проводити Зеленському. «Все це — аби вкинути тезу, що, мовляв, Росія пропонує мир. І ця теза (треба віддати належне розпропаганді) дійсно широко зайшла в народні й не тільки маси (пересвідчився на Мюнхенській безпековій конференції). Щоправда, «мир», за теорією Путіна, означав би нашу, українську, капітуляцію, але ж то уже нюанси для публіки, яка «хоче закінчити війну будь-яким чином». Ну, щоб потім продовжувати жити, як до 22 року. Думаю, саме на цій «спецоперації ФСБ» будуть побудовані й інші заклики до миру. Від Папи, Ердогана, Сі та інших. Тих, кого в принципі задовольняє заморожений на десятки років конфлікт. Але це

вони так думають, що зупинка воєнних дій їм на руку. Бо в кремлі, переконаний, мають абсолютно іншу стратегію. І тактична ціль — приспати тих, хто дає Україні зброю. І використати гарні слова вищезгаданих діячів як механізм зупинки Україні будь-якої допомоги. Бо навіть ж допомагати, якщо все йде до «миру»? – заявив експерт ([Еспресо](#)).

Отже, за два роки повномасштабної російської агресії Україну вже декілька разів намагалися підштовхнути до переговорів з рф. Українська сторона не раз стверджувала, що російська влада не хоче, щоб настав справжній мир, оскільки її мета – захопити всю територію нашої держави. Крім того, представники влади України вважають, що росіяни можуть використати мирні переговори для того, щоб накопичити сили, а потім знову піти в атаку ([5 канал](#)). У програвші від перспектив мирних перемовин на умовах російського агресора залишається насамперед Україна та український народ, який вже втратив значну частину своєї суверенної території, та яку росіяни за жодних умов не погодяться повернути внаслідок задекларованих «мирних переговорів».

Колишній міністр закордонних справ України Володимир Огризко вважає, що з нинішнім кремлівським режимом неможливо провести жодні мирні переговори. «Коли я зараз чую про мирні переговори з росією, у мене виникає інше питання: чи ми збираємося зараз поховати міжнародне право і міжнародний порядок? Початок переговорів з агресором означатиме визнання того, що у світі буде правити сила, що агресія – це нормально, що воєнні злочини – це нормально, що агресори можуть робити все, що заманеться. Загальновідомо, що росія скоїла злочин міжнародної агресії, то якого типу переговори ми можемо мати з цією країною? Про що?» - заявив Огризко ([Укрінформ](#)).

Натомість керівництво України неодноразово підкреслювало, що може розпочати переговори з рф лише після повного виведення окупаційних військ з території України та на умовах розробленого в Офісі українського Президента мирного плану ([Кореспондент](#)). Водночас Володимир Зеленський наголосив, що ініціатива щодо перемовин, які стосуються завершення війни, може йти тільки від України ([Фокус](#)).

Слід також розуміти, що дипломатична ініціатива - на нашому боці. Наразі Президент України, його Офіс весь наш дипкорпус активно готують Глобальний саміт миру. І це на фоні звинувачення з боку рф, що Україна нібито не хоче миру. Ми ж, навпаки, всіляко демонструємо, що хочемо. Але цей мир має бути на справедливих умовах, на принципах міжнародного права ([Comments.ua](#)).

Перша зустріч лідерів цивілізованих держав на інавгураційному саміті миру в Швейцарії повинна відбутися наприкінці весни. На цій зустрічі мають сформулювати чіткий план і список країн, які готові втілювати шлях до справедливого миру. «А після цього – розробити цей план у деталях, технічно, і відповідні держави повинні його передати представникам російської федерації... прийняли цей план або не прийняли – але це вже інше.

Ми покажемо, що ми хочемо миру, але це не просто пауза для того щоб путін готувався... Тут повинні бути кроки до закінчення війни. Тільки дії», – заявив Володимир Зеленський ([LB.ua](https://www.lb.ua)).

Будь-яка війна завершується переговорами - таку фразу останнім часом можна частіше почути стосовно війни росії проти України. Але перемовини мають бути на українських, справедливих умовах. Тому тим країнам, які дійсно воліли би допомогти припинити війну, варто зосередитись на підтримці [десяти пунктів «формули миру»](#), вже давно запропонованих Україною. Адже рф неодноразово довела, що мати з нею справу й підписувати якісь угоди – окрім повної капітуляції – марно.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Один з найвідоміших модних брендів почав відмовлятися від бутиків у РФ, – ЗМІ ([УНІАН](#)).

Французький модний бренд Chanel, який залишався в РФ після початку повномасштабної війни в Україні, все таки змушений припинити роботу і розірвати договори оренди бутиків.

Про це повідомили росЗМІ з посиланням на джерела на ринку нерухомості. Так, за словами джерел, Chanel веде переговори з орендодавцями про припинення договорів оренди приміщень, де працювали магазини бренду.

Проте у Chanel ці дані не коментують.

Джерела припустили, що компанія відмовиться і від флагманського магазину в «Женевському домі» на Петрівці, 7 у Москві. Однак, власник нерухомості ці дані поки не підтвердив.

Європа знайшла спосіб змусити Росію заплатити за зброю для України: як це працюватиме ([УНІАН](#)).

Європейський Союз заявив, що винайшов законний спосіб використання заморожених російських активів, щоб допомогти озброїти Україну.

Як пише The New York Times, це дуже важливо, оскільки фінансування від США все ще заблоковано, а оборона України страждає через брак озброєння, артилерійських снарядів та ракет.

Наразі ЄС розглядає кілька різних способів знайти кошти для оборонних закупівель, але усі вони стикаються з перешкодами. Популярним гаслом стало «змусити Росію заплатити» за озброєння України. Втілити це у життя важко через політичні та юридичні моменти. Однак після місяців суперечок, Єврокомісія знайшла спосіб використати прибутки від заморожених російських активів на користь України. При цьому більшість буде спрямовано на військову підтримку.

Очікується, що у четвер лідери ЄС у Брюсселі затвердять план, який дозволить надавати Україні до 3 мільярдів євро на рік або до 15 мільярдів євро по 2027 рік, залежно від ринкових умов. Перший платіж може бути здійснено вже в липні.

У країнах ЄС заморожено понад 217 млрд доларів російських активів. Відсотки, отримані з цих активів, також залишились у Європі – переважна більшість у фінансовій компанії Euroclear у Бельгії. Згідно з новим планом, 97 % прибутку піде на потреби України, а 3 % Euroclear залишає собі для

фінансування поточних і майбутніх судових процесів з боку Росії, яка намагається повернути свої активи та доходи.

Єврокомісія пояснила, що цього року 90 % цих надходжень підуть на фінансування зброї для України, а решту буде зарезервовано для фонду блоку для відновлення України.

На думку видання, надання Україні доходів від російських активів є лише початком, адже ЄС знадобляться ще мільярди, щоб продовжувати підтримувати Україну та зміцнювати власну оборону. Арсенали 27 членів блоку були вичерпані після двох років поставок зброї та боєприпасів до України. Розбудова інтегрованої військової промисловості є новою територією для Європейського Союзу, який від початку свого створення був переважно економічним і торговельним альянсом.

На саміті в четвер лідери ЄС також обговорять ідею залучення банку розвитку та клімату блоку, Європейського інвестиційного банку, до оборонних закупівель. Ця серйозна зміна його стратегії та мети від зміни клімату та зеленої енергії, підкреслює невідкладність, яку відчують усі Європейський Союз, та посилить військовий потенціал.

США ввели санкції проти російських компаній, що допомагали Кремлю поширювати дезінформацію ([УНІАН](#)).

Компанії та особи, на яких накладено санкції, створили мережу з понад 60 веб-сайтів, які видавали себе за законні веб-сайти новин та використовували фейкові аккаунти в соцмережах.

Сполучені Штати в середу запровадили санкції проти двох осіб і двох компаній за допомогу російському уряду у поширенні дезінформації. Про це пише Reuters з посиланням на Міністерство фінансів США.

Зазначається, що Вашингтон неодноразово попереджав про спроби Москви посягти дезінформацію та нестабільність у демократичних країнах, і санкції вводяться на тлі серйозної напруженості між Сполученими Штатами та Росією через війну в Україні та низку інших питань.

Міністерство фінансів США заявило, що наклало санкції на двох осіб та дві організації за надання послуг уряду Росії у зв'язку з іноземною кампанією зловмисного впливу, включаючи спроби видати себе за законні ЗМІ.

У Міністерстві фінансів заявили, що компанії та особи, на яких накладено санкції, створили мережу з понад 60 веб-сайтів, які видавали себе за законні веб-сайти новин і використовували фейкові акаунти в соціальних мережах.

Об'єктами санкцій стали московське агентство «Соціальний дизайн», його засновник Ілля Гамбашидзе, російська компанія ТОВ «Група Структура» та її генеральний директор і власник Микола Тупікін.

Санкції заморожують будь-які їхні активи в США і взагалі забороняють американцям мати з ними справу. Ті, хто бере участь у певних операціях з цільовими особами, також ризикують потрапити під санкції.

Євросоюз готує мита на зерно з Росії та Білорусі, – FT (УНІАН).

Євросоюз, який планує відмовитись від російського газу, готується ввести мита на імпорту зерна з Росії та Білорусі, щоб заспокоїти фермерів та деякі країни-члени. Це стане першим обмеженням на продовольчі товари з моменту повномасштабного вторгнення РФ в Україну, пише Financial Times.

Брюссель довгий час чинив опір тиску з боку Польщі та країн Балтії щодо обмеження російського та білоруського імпорту, стверджуючи, що такий крок може порушити світові продовольчі ринки та зашкодити країнам, що розвиваються.

Але за словами людей, знайомих з планами, найближчими днями Єврокомісія, як очікується, запровадить мито в розмірі 95 євро за тонну на зернові з Росії та Білорусі. Це призведе до зростання цін щонайменше на 50 %, що знизить попит. Мито в 50 % також будуть встановлені на насіння олійних культур і продукти їх переробки.

Вказано, що мито буде встановлене на максимальному рівні, дозволеному правилами СОТ. Росія може вжити заходів у відповідь, але вона вже заборонила більшу частину імпорту продовольства з ЄС, і багато європейських компаній у цьому секторі вийшли з країни за останні роки.

За словами журналістів, імпорту ЄС з Росії олійних культур та продуктів їх переробки досяг рекордних 4 млн тонн у 2023 році, що становить 1 % від загального споживання блоку.

У лютому Латвія ввела односторонню заборону на імпорту багатьох продуктів харчування з Росії та Білорусі, а Литва оголосила про суворі перевірки вантажів. У Польщі фермери нарощують протести проти дешевшого імпорту з України – і все частіше з Росії.

Комісар з питань торгівлі Валдіс Домбровскіс, швидше за все, надасть перевагу обмеженням, а не санкціям, оскільки це не потребуватиме одностайного схвалення столиць. Цей захід дозволив би транзит продукції через ЄС на шляху до Африки та Азії.

Євросоюз виробляє понад 300 млн тонн зернових та олійних культур щороку, тому не має потреби в російському та білоруському імпорті. Представник ЄС зазначив, що ціни на зернові знаходяться на чотирирічному мінімумі, в той час як Росія є «дуже конкурентоспроможною на зернових ринках і чинить значний тиск».

ЄС готує закон про переведення прибутку Центробанку РФ Україні, – Bloomberg (УНІАН).

Європейський Союз підготував закон, згідно з яким Україна почне отримувати прибуток від заморожених російських активів уже в липні.

Пропозиції, які потребують підтримки всіх держав-членів, передбачають запровадження податку на непередбачуваний прибуток, отриманий від знерухомлених резервів, з метою використання приблизно 3 мільярдів євро (3,3 мільярда доларів США) на рік для фінансування поставок

зброї до України та стимулювання оборонної промисловості країн, згідно з проєктами документів, з якими ознайомився Bloomberg.

Близько 260 мільярдів євро активів російського Центрального банку, здебільшого у формі цінних паперів і грошових коштів, було іммобілізовано країнами Великої сімки, ЄС та Австралією, причому понад дві третини з них заблоковано в ЄС.

Згідно з пропозицією ЄС, частка доходів, отриманих з 15 лютого, яку ще не визначено, буде передаватися ЄС двічі на рік доти, доки санкції не буде знято. Спочатку кошти спрямують до Європейського фонду миру (механізм блоку з відшкодування вартості зброї, поставленої Києву), а також до фонду бюджету ЄС щодо України.

Частина прибутку залишиться у центральних депозитаріїв цінних паперів, які володіють резервами для покриття витрат на управління активами та боротьби з будь-якими ризиками, включно з потенційними заходами у відповідь з боку Росії. Відповідні витрати і корпоративний податок також будуть відніматися з доходів до їхньої передачі. За деякими оцінками, це становитиме близько 3 мільярдів євро чистого прибутку на рік.

Переважна більшість коштів була заморожена через бельгійську клірингову палату Euroclear, де минулого року вони принесли близько 4,4 мільярда євро прибутку.

Прибуток, отриманий у минулому, буде тимчасово збережено, а потім переведено до ЄС не раніше, ніж за п'ять років, ідеться в проєкті пропозицій.

У разі матеріалізації ризиків «несподівані та надзвичайні доходи, отримані центральним депозитарієм цінних паперів до 15 лютого 2024 року, мають бути використані насамперед для покриття відповідних витрат», йдеться в одному з документів.

«Мають бути встановлені умови для переказу в Євросоюз сум, тимчасово утриманих, коли в них більше немає необхідності», – сказано там.

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський:

Ухвалили політичне рішення, хоча й не юридичне, щоб використовувати непередбачений прибуток.

Глава закордонних справ ЄС Жозеп Боррель:

Я не можу сказати, що була однаковість, але був сильний консенсус для ухвалення цього рішення. Деякі держави-члени хочуть отримати більш детальну інформацію.

Однак, деякі держави-члени неохоче підтримують використання цих коштів для надання Україні військової підтримки, і цей розкол ризикує затримати прогрес, за словами людей, знайомих із цим питанням.

До Міжнародної коаліції за повернення українських дітей долучилися вже 33 країни ([Укрінформ](#)).

Міжнародна коаліція за повернення українських дітей вже об'єднала 33 країни.

До України та Канади долучилися Албанія, Австрія, Бельгія, Болгарія, Чехія, Коста-Ріка, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Грузія, Німеччина, Ісландія, Ірландія, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Молдова, Чорногорія, Нідерланди, Північна Македонія, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Іспанія, Швеція, Велика Британія і Сполучені Штати Америки.

Очільник ОП Андрій Єрмак висловив переконання, що за такої підтримки міжнародних партнерів коаліція якісно примножить зусилля ініціативи Bring Kids Back UA й забезпечить реалізацію четвертого пункту української Формули миру «Звільнення полонених і депортованих осіб».

Єрмак подякував міністерці закордонних справ Канади Мелані Жолі за ініціативу щодо створення коаліції.

Єврорада ніколи не визнає псевдовибори РФ на окупованих територіях України: резолюція ([РБК-Україна](#)).

Європейська рада рішуче засудила проведення Росією незаконних псевдовиборів на тимчасово окупованих територіях України. Результати таких фейкових «голосувань» ніколи не будуть визнані лідерами Євросоюзу.

В оприлюдненому сьогодні, 22 березня, документі були представлені висновки Євроради, ухвалені на дводенному саміті у Брюсселі, зокрема щодо ситуації в Україні та триваючій російській агресії.

У резолюції пункт №8 стосувався позиції ЄС щодо організованих Кремлем фейкових «виборів» на окупованих територіях України. У ньому також йдеться і про викрадення дітей, що практикують російські загарбники.

«Європейська рада рішуче засуджує безперервні порушення Росією прав людини на окупованих українських територіях, у тому числі з депортацією дітей. Вона твердо заперечує і ніколи не визнає ані незаконні так звані "вибори", організовані Росією на тимчасово окупованих українських територіях у Криму, Севастополі, Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях, ані їхні результати», - вказується у документі.

Крім того, лідери ЄС наголошують на важливості, щоб РФ відповіла за злочини агресії проти України, та відшкодувала збитки через широкомасштабну війну. Єврорада підтримала створення спецтрибунала, який має одержати «якомога ширшу міжрегіональну підтримку та легітимність, а також майбутній механізм компенсацій».

Військова допомога

Розвідувальні дрони та забезпечення систем ППО: Велика Британія оголосила про новий пакет допомоги для ЗСУ ([Цензор.НЕТ](#)).

Велика Британія оголосила про нову військову допомогу для України, спрямовану, зокрема, на посилення протиповітряної оборони.

За даними оборонного відомства, в новий пакет вартістю 60 млн фунтів (\$75 млн) від Міжнародного фонду для України, яким керує Велика Британія, увійдуть розвідувальні безпілотники для підтримки Збройних Сил України.

Пакет також міститиме 20 млн фунтів (\$25 млн) на забезпечення систем протиповітряної оборони, щоб допомогти зберегти українське небо.

Виробник танків KNDS створить філію в Україні ([Цензор.НЕТ](#)).

Франція та Німеччина досягли угоди, яка дасть можливість компанії KNDS створити філію в Україні

Міністр оборони Франції Себастьян Лекорню:

Ми оголошуємо, що французько-німецька компанія почне діяти в Україні, створивши там філію.

За його словами, підрозділ компанії має зайнятися випуском запчастин і навчанням місцевого персоналу.

Рютте: Найближчим часом в Україну відправлять велику кількість боєприпасів ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Нідерландів Марк Рютте заявив, що завдяки ініціативі Чехії найближчим часом до України буде відправлено велику кількість боєприпасів.

«Було приємно поговорити сьогодні з **прем'єр-міністром Чехії Петром Фіалю** та **прем'єр-міністром Данії Метте Фредеріксен** про доставку боєприпасів в Україну. Завдяки ініціативі Чехії найближчим часом в Україну буде відправлено велику кількість боєприпасів. Наступні тижні та місяці ми продовжимо робити все можливе для підтримки України, приділяючи пріоритетну увагу артилерії та протиповітряній обороні», - йдеться у дописі.

Литва передала ЗСУ системи для боротьби з безпілотниками ([Цензор.НЕТ](#)).

Зазначається, що Литва надає безперервну військову підтримку Україні, яка включає різноманітне озброєння, боєприпаси, безпілотники, антидрони, навчання солдатів, ремонт важкої техніки та всю іншу підтримку, що надається відповідно до потреб, висловлених Україною.

«Литва вже розробила план довгострокової підтримки України, на 2024-2026 роки заплановано 200 млн євро», - йдеться в повідомленні.

Україна отримає снаряди з нового пакета військової допомоги Естонії за кілька тижнів ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Естонії Ганно Певкур:

Я з гордістю кажу, що кілька днів тому Естонія надала Україні новий пакет допомоги, який включає снаряди калібру 155 мм. Їх доставлять в Україну вже через кілька тижнів, а не через кілька років.

Він додав, що до нового пакету допомоги також увійдуть протитанкові снаряди калібру 90 мм та інші засоби ураження, снайперські рушниці та інші види озброєння для Сил спеціальних операцій.

Чехія передала Україні свої останні вертольоти Мі-24 (Цензор.НЕТ).

Міністр оборони Яна Чернохова заявила, що влада Чехії передала Збройним силам України останню партію ударних вертольотів радянського виробництва Мі-24.

Два тижні тому уряд Чехії в режимі секретності схвалив останню поставку гелікоптерів радянських часів Україні, яка відбивається від російської агресії. Тоді Яна Чернохова прийшла до уряду з секретним документом і пропозицією, яку згодом схвалив кабінет міністрів.

У Британії 10 українських пілотів пройшли базову підготовку до польотів на F-16 (Укрінформ).

Десять українських пілотів пройшли у Великій Британії базову льотну підготовку і тепер продовжать подальше тренування у французьких ВПС, перш ніж навчитися керувати літаками F-16.

«Десять пілотів пройшли у Великій Британії базову льотну, наземну і мовну підготовку і колись стануть першою лінією оборони, захищаючи небо України від сил Путіна», - йдеться в повідомленні.

Зазначається, що тепер ця група перейде до поглибленої льотної підготовки, яку проводять ВПС Франції, перш ніж навчитися літати на винищувачах F-16.

Міністр оборони Британії Грант Шепс:

Я хотів би привітати цих відважних пілотів із закінченням початкової підготовки тут, у Великій Британії. Завдяки всесвітньо відомому досвіду Королівських ВПС ці пілоти пройшли найкращу підготовку і тепер стали на крок ближче до того, щоб приєднатися до боротьби проти незаконного вторгнення Путіна.

У заяві наголошується, що ці зусилля є ключовим внеском Великої Британії до коаліції зі створення авіаційного потенціалу, яку очолюють США, Данія та Нідерланди і яка допомагає створити військово-повітряні сили, до яких входитимуть сучасні винищувачі.

Естонія надасть Україні новий пакет допомоги на 20 млн євро (Цензор.НЕТ).

Міністр оборони Естонії Ханно Певкур під час візиту до Києва повідомив, що його країна надішле Україні наступний пакет військової допомоги на 20 мільйонів євро.

«У пакет входять, наприклад, безвідкатні протитанкові гармати, вибухові матеріали, різні снаряди, протигази, снайперське обладнання, боеприпаси меншого калібру та інше. Ми склали пакет допомоги таким

чином, щоб Україна отримала від нього максимальну користь, при цьому не постраждала боєготовність Сил оборони Естонії», – повідомив Певкур.

Також у пакеті снаряди калібру 155 мм, що є додатковим внеском Естонії в ініціативу Європейського Союзу щодо відправлення в Україну мільйона снарядів. Внесок Естонії частково профінансує Данія. Точну кількість боєприпасів не розголошують з міркувань безпеки.

Певкур зазначив, що із наближенням літа Україні потрібні насамперед боєприпаси, усі елементи протиповітряної оборони, а також запчастини та засоби радіоелектронної боротьби.

Президент Румунії затвердив навчання українських пілотів на F-16 в країні ([УНІАН](#)).

Президент Румунії Клаус Йоганніс дав згоду на перевезення територією країни деякої зброї для України та на навчання українських пілотів на F-16 у навчальному центрі.

Це питання розглянуть на зустрічі лідерів обох палат парламенту країни. Голосування у залі, як очікується, відбудеться на наступному спільному пленарному засіданні.

Йдеться про навчання українців, які будуть працювати з винищувачами F-16, в новоствореному Європейському навчальному центрі F-16 (EFTC) на військово-повітряній базі Фетешті. Українські пілоти, за даними ЗМІ, мають прибути на базу влітку.

Нідерланди планують передати Україні перші F-16 у другій половині 2024 року ([Укрінформ](#)).

Нідерланди мають намір передати Україні перші винищувачі F-16 у другій половині 2024 року.

Міністр оборони Нідерландів Кайса Оллонгрєн:

Я впевнена, що цього літа ми почнемо постачання F-16... спочатку Данія, ми маємо графік... тож в другій половині року нідерландські F-16 підуть цим же шляхом.

Оллонгрєн заявила, що європейське виробництво боєприпасів буде значно збільшено до кінця року, щоб дефіцит артилерійських боєприпасів, з яким зараз стикається Україна, не повторився.

«Ми повинні бути реалістами та розглянути можливість того, що це може бути тривала війна, і краще підготуватися до можливої тривалої війни», – сказала вона.

Військова допомога: Іспанія передає Україні 20 танків Leopard ([УНІАН](#)).

Міжвідомча рада з торгівлі та контролю оборонної техніки й технологій подвійного призначення Іспанії схвалила постачання 20 основних бойових танків Leopard 2A4 в Україну.

За даними відомства, машини наразі перебувають на консервації, тож знадобиться ще деякий час для їхнього ремонту, перш ніж вони потраплять до ЗСУ.

Нідерланди виділяють 150 млн євро на закупівлю боєприпасів для українських F-16 ([Цензор.НЕТ](#)).

Нідерланди виділяють понад EUR150 мільйонів на закупівлю для України боєприпасів класу «повітря-земля» для українських літаків F-16 і понад EUR200 мільйонів на закупівлю безпілотників.

Крім того, Нідерланди знову відправляють (із раніше обіцяних) винищувачі F-16 до Румунії. Літаки використовуватимуться в навчальному центрі для українських і румунських пілотів. Ідеться не лише про самі літаки, а й про всі супутні запчастини та боєприпаси.

Литва виділила €35 млн на чеську ініціативу із закупівлі боєприпасів для України ([Цензор.НЕТ](#)).

Прем'єр-міністерка Литви Інґріда Шимоніте:

Уряд Литви виділив 35 мільйонів євро на закупівлю боєприпасів для України в рамках чеської ініціативи щодо боєприпасів.

Разом ми здолаємо будь-яку перешкоду!

Австралія долучилася до «коаліції дронів» для України ([Цензор.НЕТ](#)).

Міністр оборони Австралії Річард Марлес:

Сьогодні ми також оголошуємо, що Австралія братиме участь у коаліції з безпілотників, яку очолюють Сполучене Королівство та Латвія.

Він додав, що Австралія продовжить «робити свій внесок у зусилля, щоб Україна зберегла курс і змогла вирішити цей конфлікт на своїх умовах».

МЗС Чехії: Перші 300 тисяч снарядів для України забезпечать кілька місяців «перепочинку» на фронті ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський заявив, що Чехія на сьогодні має 300 тисяч снарядів для передачі Збройним силам України, які забезпечать життєво необхідний «перепочинок на кілька місяців» на лінії фронту.

За словами чеського міністра, Прага сподівається доправити снаряди «протягом кількох місяців», щоб допомогти «стримати імперіалістичні амбіції Росії».

«Україна повинна мати можливість захистити себе, тому що вона захищає всю Європу. Ідеться не про те, що Україна програє, а про всю західну цивілізацію, про принципи, які зараз під загрозою і яким кидає виклик російський імперіалізм», - наголосив Ліпавський.

За словами Ліпавського, 18 країн приєдналися до цієї ініціативи, і вони близькі до того, щоб зібрати необхідне фінансування для закупівлі всіх 800

тис. снарядів у межах ініціативи, яка частково є відповіддю на блокування затвердження у Конгресі США нового пакета військової допомоги на суму 60 мільярдів доларів для України.

Загальна військова допомога Україні від ЄС зросла до €33 мільярдів ([Укрінформ](#)).

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Кілька днів тому ми ухвалили фонд допомоги для України в рамках Європейського фонду миру, та маємо додаткові 5 мільярдів євро для військових поставок в Україну. Це зробить нашу військову допомогу більш передбачуваною. З цим загальна військова допомога від ЄС та від його країн членів для України зросте до 33 мільярдів євро. Радий також оголосити, що вже маю зобов'язання від країн-членів у виділенні, принаймні, 20 мільярдів євро на цей рік для військової підтримки України на двосторонній основі. Тож Європейський фонд миру є каталізатором двосторонніх угод між країнами-членами й Україною.

Бельгія надасть Україні найбільший пакет військової допомоги: що до нього увійде ([УНІАН](#)).

Бельгія планує передати Україні пакет військової допомоги на суму 450 мільйонів доларів. До нього увійдуть близько трьох сотень бойових броньованих машин LMV й три мінні тральники.

Відомо, що цей пакет підтримки є частиною співпраці між Бельгією й Нідерландами, яку спрямували на посилення військового потенціалу України.

Міністр оборони країни Людивіна Дедондер наголосив, що в межах цієї допомоги Україна отримає артилерійські боєприпаси та велику кількість бронетехніки, а саме 280 італійських бронемашин Iveco LMV Lynx.

Також за допомогою цієї співпраці Бельгія надасть базове навчання, а Нідерланди навчатимуть українські екіпажі кораблів-мінників. Водночас Бельгія надасть Києву 665 мільйонів доларів військової допомоги впродовж 2024 року. Майже половина цієї суми піде на додаткові артилерійські снаряди.

Люксембург долучився до артилерійської коаліції і купуватиме дрони для України ([Цензор.НЕТ](#)).

Одним з результатів 20-ї зустрічі у форматі «Рамштайн» стало приєднання Люксембурга до артилерійської коаліції, яку очолюють Франція та Німеччина.

Також Люксембург закуповуватиме дрони для України у співпраці з Бельгією та Нідерландами.

До кінця березня ЄС поставить Україні 500 тис. боєприпасів з об'ємного мільйона ([Цензор.НЕТ](#)).

Речник Єврокомісії із зовнішньополітичних питань Петер Стано заявив, що Україна отримає 500 000 боєприпасів з обіцяних 1 мільйона від Євросоюзу до кінця березня 2024 року.

Він зазначив, що цього року кількість переданих Україні боєприпасів має досягти одного мільйона.

«Так, до кінця цього березня ми не поставили мільйон снарядів. Але Україна отримає і більше мільйона, якщо орієнтуватися на вже наявні потужності та розміщені замовлення», - додав речник ЄС, наголосивши, що це на додачу до двосторонньої співпраці між Україною і країнами-членами.

Німеччина анонсувала новий пакет військової допомоги Україні на €500 млн ([Цензор.НЕТ](#)).

Глава Міноборони ФРН Борис Пісторіус оголосив про пакет допомоги Україні на 500 млн євро.

За його словами, у новому пакеті допомоги йдеться про додаткові поставки боєприпасів – 10 тисяч артилерійських снарядів зі складів Бундесверу.

Також новий пакет допомоги включатиме 100 одиниць бронетехніки для піхоти та 100 одиниць транспортної техніки.

Країни «Рамштайну» зібрали \$88 мільярдів на підтримку України за два роки – Остін ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Упродовж майже двох років ця Контактна група виділила понад \$88 млрд на допомогу Україні у сфері безпеки.

Він відзначив, що найбільші зусилля доклали 15 союзників США, які виділяють Україні більше, ніж Сполучені Штати в розрахунку до власного ВВП.

Він зазначив, що Контактна група продовжує зосереджуватися на двох напрямках.

«По-перше, ми працюємо разом, щоби забезпечити негайну підтримку українських військ, а по-друге, ми наполегливо працюємо з керівництвом України, щоби спланувати довгострокову оборону та стримування», - поінформував міністр оборони США.

Він продовжив, що робота над довгостроковою підтримкою ґрунтується на зусиллях Коаліції спроможностей, щоби допомогти Україні створити надійну бойову міць на майбутнє.

«Коаліції спроможностей допоможуть і дозволять друзям України координувати спільну підтримку впродовж багатьох років. Вони створюють послідовний, оперативний і стійкий підхід до безпеки України в майбутньому», - зазначив Остін.

Остін подякував за спільну роботу представникам Данії, Естонії, Франції, Німеччини, Ісландії, Італії, Латвії, Литви, Люксембургу, Нідерландів, Норвегії, Польщі й Великої Британії.

Косово оголосило про пакет військової допомоги Україні ([УНІАН](#)).

Частково визнана Республіка Косово сьогодні оголосила про передачу Україні нового пакета військової допомоги.

Міністр оборони Косова Еюп Мачедонсі:

Сьогодні на засіданні Контактної групи з питань оборони України я оголосив про другий пакет військової допомоги для України, що складається з мінометних мін.

Мачедонсі зазначив, що перший пакет, до якого увійшли вантажівки і тактичні та броньовані машини, доставлять в Україну вже наступного тижня.

Закупівля боєприпасів для України: Фінляндія виділить €30 мільйонів на чеську ініціативу ([Укрінформ](#)).

Фінляндія виділить 30 млн євро на ініціативу Чехії із закупівлі артилерійських боєприпасів для України у третіх країн.

«Фінляндія виділить 30 мільйонів євро на закупівлю артилерійських снарядів для України в рамках чеської ініціативи. Ми вдячні нашим фінським партнерам за це важливе рішення та непохитну підтримку. Разом ми переможемо!» - йдеться у дописі.

Фінляндія передала Україні бойові катери ([Укрінформ](#)).

Фінляндія безоплатно передала Україні бойові катери, які будуть доставлені транзитом через Румунію.

Президент Румунії Клаус Йоханніс повідомив румунському парламенту, що він схвалив транзит військових катерів, переданих Фінляндією Україні, через територію Румунії. Однак кількість і тип переданих катерів не розголошуються.

Глава румунської держави також схвалив підготовку близько 50 українських військовослужбовців у Румунії, яких навчатимуть користуватись цими катерами.

Польща та Німеччина запуснуть коаліцію бронетехніки на підтримку України ([Цензор.НЕТ](#)).

26 березня Польща та Німеччина запуснуть коаліцію бронетанкових сил і засобів для України.

Міністр оборони Польщі Владислав Косіняк-Камиш:

Це одна з найважливіших коаліцій, які були створені, ми є двома провідними країнами цього проекту, до нього долучилися інші партнери, такі як Велика Британія, Швеція та Італія.

За словами **міністра оборони Німеччини Бориса Пісторіуса**, коаліція бронетехніки є «особливо важливою в той час, коли Росія щодня намагається розділити Захід і підірвати нашу згуртованість».

Пісторіус закликав союзників посилити українські наступальні та оборонні можливості у вигляді снарядів та іншого озброєння.

Рада міністрів закордонних справ ЄС схвалила €5 мільярдів на військову підтримку України ([Цензор.НЕТ](#)).

18 березня, Рада міністрів закордонних справ ЄС ухвалила остаточне рішення щодо виділення додаткових 5 мільярдів євро на військову підтримку України в рамках Європейського фонду миру.

«Засідання Ради міністрів закордонних справ ЄС, в якому взяв участь глава МЗС України, ухвалило остаточне рішення щодо виділення додаткових 5 мільярдів євро на військову підтримку України в рамках Європейського фонду миру. Міністр висловив вдячність колегам за цей крок», - йдеться у повідомленні.

Гуманітарна та фінансова допомога

МВФ ухвалив наступний транш для України в розмірі \$880 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Виконавча рада МВФ провела засідання щодо третього перегляду Програми розширеного фінансування (EFF) для України та схвалила виділення наступного траншу за програмою у розмірі \$880 мільйонів.

Керівник місії МВФ в Україні Гевін Грей:

Виконавча рада МВФ завершила сьогодні третій перегляд програми EFF для України. Це дозволить виділити транш у сумі близько \$880 млн.

Він зауважив, що, таким чином, з урахуванням нового пакету та попередніх траншів, Україна отримає \$5,4 млрд в межах програми.

За його словами, новий пакет фінансування може надійти на рахунки в Україні вже впродовж наступних двох-трьох днів.

Представник МВФ підкреслив, що українська сторона виконала всі кількісні критерії ефективності та контрольні показники, визначені в межах перегляду, крім одного.

Він також зауважив, що українська економіка продемонструвала надзвичайну стійкість у 2023 році попри воєнний стан, хоча певні виклики, пов'язані з війною залишаються.

Норвегія надала Україні понад \$500 мільйонів допомоги ([Укрінформ](#)).

З початку повномасштабної війни Норвегія надала Україні понад 500 млн доларів США фінансової допомоги.

«Від початку повномасштабного вторгнення уряд Норвегії надав Україні понад 500 млн дол США прямої бюджетної підтримки. Зокрема, грант у розмірі близько 485 млн дол. США було спрямовано в рамках проекту Світового банку «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» (PEACE in Ukraine). Залучене фінансування було спрямоване на компенсацію видатків держбюджету на

першочергові соціальні та гуманітарні потреби. Це пенсії, оплата праці працівників секторів освіти та охорони здоров'я, соціальний захист населення, гуманітарна підтримка», - йдеться в повідомленні.

Італія виділила 500 тис. євро на відбудову собору в Одесі, пошкодженого російською ракетою влітку ([Цензор.НЕТ](#)).

Італія виділила 500 тисяч євро на реконструкцію Спасо-Преображенського кафедрального собору в Одесі. Його зруйнувала російська ракета влітку 2023 року.

Днями **координаторка ЮНЕСКО в Україні К'яра Децці Бардескі** повідомила міську раду про отримання міжнародною організацією траншу 500 000 євро від Уряду Італійської Республіки на відновлення собору.

Найближчим часом очікується прибуття до Одеси експертної групи та безпосередньо очільниці офісу ЮНЕСКО в Україні.

Україна отримала \$1,5 мільярда від Канади ([Укрінформ](#)).

20 березня Україна отримала 2 мільярди канадських доларів від Канади, що еквівалентно 1,5 мільярда доларів США.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Ще одна гарна новина за сьогодні. Україна отримала 2 мільярди канадських доларів від Канади, що еквівалентно 1,5 мільярда доларів США.

За його словами, це важливі кошти, які допоможуть уряду України фінансувати дефіцит, зокрема соціальні програми допомоги українцям.

Шмигаль повідомив, що наразі загальна сума фінансової підтримки від Канади від початку повномасштабного вторгнення Росії становить майже 7 мільярдів канадських доларів.

«Вдячні канадському народу та Уряду, які залишаються нашими надійними союзниками в ці складні часи», - резюмував прем'єр.

ЄС перерахує Україні наступний транш у €1,5 мільярда в квітні ([Укрінформ](#)).

Наступний транш обсягом 1,5 млрд євро у межах перехідного фінансування Україна може отримати вже у квітні за умови дотримання політичних умов, що були раніше погоджені з Європейською комісією.

Єврокомісар з питань розширення та сусідства Олівер Варгей:

З початку російської агресії проти України, ЄС та його країни-члени, Європейські фінансові інституції, разом зробили доступними 98 мільярдів євро для України та для її народу. Це включає гуманітарну, економічну, військову допомогу, а також фінансування потреб українських біженців в Європі. Ця сума включає також перший платіж у 4,5 мільярда євро в рамках новоствореного Українського фонду... Ми очікуємо, що наступний платіж буде здійснений у квітні за умови виконанні політичних умов, що були раніше погоджені між Єврокомісією та Україною.

Міністр фінансів Сергій Марченко:

Вже два роки поспіль активна робота Уряду України та європейських партнерів сприяє фінансовій стійкості держави в умовах повномасштабної війни. Вдячний партнерам з ЄС за лідерство у підтримці України та надважливе рішення щодо виділення першого траншу в рамках Інструменту. Залучені кошти допоможуть своєчасно та у повному обсязі профінансувати першочергові соціальні та гуманітарні видатки державного бюджету.

Єврокомісія виплатила перші 4,5 млрд євро Україні ([Цензор.НЕТ](#)).

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Сьогодні ми зробили першу виплату 4.5 млрд євро з Українського фонду допомоги у розмірі 50 млрд євро, щоб підтримати відновлення, реконструкцію та модернізацію України.

Україна за час війни отримала €88 мільярдів допомоги від ЄС та країн-членів ([Укрінформ](#)).

Від початку повномасштабної війни Україна отримала 88 мільярдів євро допомоги від Євросоюзу та держав-членів ЄС.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Україна та Європейський Союз ніколи не були більш об'єднаними щодо наших цінностей, бажань, сподівань. Протягом більш ніж двох років після початку російського вторгнення ми отримали загалом 88 млрд євро у вигляді допомоги від ЄС та держав-членів ЄС.

За його словами, близько половини цих коштів спрямовуються на підтримку бюджету, гуманітарну підтримку.

«Ці кошти дали нам можливість підтримувати макрофінансову стабільність і стійкість, надали ресурси, з якими ми можемо покрити найголовніші бюджетні витрати та допомагати мільйонам наших громадян. Україна завжди пам'ятатиме та високо цінуватиме це», - сказав глава уряду.

Краматорський водоканал отримав від Нідерландів модулі для хіміко-бактеріологічної лабораторії ([Укрінформ](#)).

Краматорський водоканал отримав гуманітарну допомогу від Нідерландів – модулі споруди для хіміко-бактеріологічної лабораторії для контролю за якістю питної води в місті.

«Краматорський водоканал отримав гуманітарну допомогу від Нідерландів... Стационарні модульні споруди для лабораторії забезпечать проведення контролю за якістю питної води в місті Краматорськ», - йдеться у повідомленні.

Зазначається, що в результаті ракетного обстрілу міста Краматорська в лютому 2024 року були пошкоджені декілька об'єктів підприємства, в тому числі хіміко-бактеріологічна лабораторія.

І одними з перших на допомогу прийшли партнери консорціуму WaterWorX, які придбали стационарні модулі споруди для хіміко-бактеріологічної лабораторії КВП «Краматорський водоканал».

Працівники водоканалу висловили щиру вдячність консорціуму WaterWorX, Міністерству закордонних справ Нідерландів та Асоціації «Укрводоканалекологія» за технічну підтримку підприємства та сподіваються на подальшу плідну співпрацю.

Австрія готова очолити гуманітарну коаліцію для України (Укрінформ).

Президент Національної ради Австрії Вольфганг Соботка заявив про готовність його країни очолити міжнародну коаліцію з надання гуманітарної допомоги Україні.

«Ми чітко заявили, що хочемо зосередитися на гуманітарній допомозі. Ми із задоволенням візьмемо тут на себе лідерство», - заявив Соботка

За його словами, така коаліція могла б бути відображена «у вигляді програми в рамках Європейського Союзу». З австрійського боку процес мали б очолити МЗС чи федеральна канцелярія. Як додав Соботка, у самій Національній раді чотири з п'яти партій, окрім правопопулістської Австрійської партії свободи (FPÖ), демонструють беззастережну підтримку України в гуманітарній сфері.

Він вказав на те, що Австрія зараз надає Україні гуманітарну допомогу за різними напрямками, зокрема, підтримуючи рятувальні служби та пожежні команди. Також важливим напрямком, який потребує посилення, є прийняття на лікування та реабілітацію українців, постраждалих внаслідок війни.

МОЗ отримало від міжнародних партнерів «швидкі», медичні меблі та ліки (Укрінформ).

Протягом минулого тижня МОЗ отримало «швидкі», медичні меблі та ліки як гуманітарну допомогу від міжнародних партнерів.

«Ми отримали: автомобілі швидкої медичної допомоги — 40 авто; медичні меблі — 33 палети; лікарські засоби — 65 палет», - йдеться у повідомленні МОЗ.

Як зазначили в МОЗ, протягом минулого тижня гуманітарна допомога надійшла від уряду Кореї, організації Direct Relief, Урядового агентства стратегічних резервів Польщі, Республіки Куба.

Плани врегулювання. Переговорний процес

«Ми за мирні переговори, а не за паузу» – путін заявив, що росія не погодиться на перемир'я на час Олімпійських ігор ([Дзеркало тижня](#)).

Раніше з такими пропозиціями виступав французький лідер Еммануель Макрон.

Російський диктатор Владімір Путін відкинув пропозицію президента Франції Еммануеля Макрона щодо припинення вогню на час Олімпіади яка відбудеться влітку у Парижі (...).

У ході соціологічного опитування з'ясувалося, що майже 50% жителів Польщі негативно оцінюють заяву Папи Франциска про «білий прапор» ([Укрінформ](#)).

Учасникам опитування, проведеного SW Research для gr.pl, нагадали: Папа Франциск сказав, що Україна повинна показати мужність «білого прапора» та піти на мирні переговори з Росією.

Респонденти мали відповісти запитання: «Як ви оцінюєте слова Папи?».

Зазначається, що негативно це висловлювання сприйняли 49,7% опитаних. Позитивно до слів понтифіка поставилися 17,7%, ще 21,3% поляків не мають думки з цього приводу.

Негативне ставлення до слів папи частіше висловлювали чоловіки (56%). Також уточнюється, що «частіше назагал слова папи негативно оцінюють поляки, котрі мають вищу освіту (55%), а також жителі міст із населенням понад 500 тисяч».

Китай може бойкотувати майбутні мирні переговори щодо України, якщо на них не буде рф – ЗМІ ([УНН](#)).

Китай може бойкотувати майбутні мирні переговори щодо України, які планують відбутися у Швейцарії, якщо на них не буде присутня росія.

Нещодавно офіційні особи повідомили, що Китай намагається переконати Європу дозволити росії сісти за стіл майбутніх мирних переговорів, можливо, у Швейцарії - інакше Пекін бойкотуватиме такі зустрічі.

Президент Китаю Сі Цзіньпін зустрінеться зі своїм французьким колегою Еммануелем Макроном у Парижі на початку травня, відзначивши його першу поїздку до Європи після пандемії. Також Китай прагне відновити зіпсовані відносини з Європою через «безмежне партнерство» Сі з президентом росії володимиром путіним, незважаючи на війну кремля в Україні (...).

У війні Росії проти України не може бути умиротворення для агресора - МЗС Фінляндії ([Укрінформ](#)).

Керівниця зовнішньополітичного відомства Фінляндії Еліна Валтонен:

Дуже важливо, щоб ми розуміли: в тому, що стосується війни в Україні, немає можливості для жодного умиротворення, можливості заморозити цей конфлікт. Якщо ми спробуємо заморозити конфлікт, ми повернемося до ситуації, в якій були кілька років тому. Росія веде цю війну проти України більше 10 років, з часів незаконної анексії Криму. Якщо ми не зупинимо агресію Росії зараз, вона не зупиниться.

Заради цих людей ми маємо зробити все можливе, щоб змінити курс (розвитку) Білорусі у більш демократичному напрямку та вивести Білорусь із цієї війни. Це, само по собі, може допомогти Україні, тому що не буде більше у Путіна можливості розраховувати на «північний фронт». У нього також не буде можливості розміщувати в Білорусі ядерну зброю, як Росія робить це сьогодні.

Ердоган привітав Путіна, говорив з ним про мирні переговори ([Європейська правда](#)).

Президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган привітав правителя Росії Владіміра Путіна з перемогою на президентських «виборах» і заявив про готовність Анкари відіграти роль у мирних переговорах щодо України.

Про це повідомила канцелярія турецького президента.

Згідно з повідомленням канцелярії, «Ердоган привітав президента Путіна з перемогою на виборах» (...).

Туреччина підтримує територіальну цілісність України й надала їй військову та політичну підтримку, але також зберігає теплі відносини з Росією і виступає проти санкцій щодо неї.

Країни Заходу розкритикували проведення «виборів» у Росії за брак прозорості і відсутність умов демократичних свобод. Вони також засудили РФ за проведення голосування на окупованих нею територіях України, Молдови та Грузії.

Ердоган періодично повторює позицію, що Анкара – за завершення війни шляхом переговорів та готова запропонувати майданчик для відповідних «переговорів».

Днями Ердоган заявив, що мирні плани, які виключають Росію, «не дадуть жодних результатів».

Лідер Китаю їде до Франції з вимогою – запросити Росію на мирні переговори по Україні ([РадіоТрек](#)).

Президент Китаю Сі Цзіньпін їде до Франції, аби переконати Емануеля Макрона та всю Європу запросити Росію на мирну конференцію по Україні.

Попередньо візит китайського лідера має відбутися на початку травня. Джерела видання свідчать, що Китай ставить пряму вимогу:

Або Росія отримає місце за столом майбутніх мирних переговорів, або Пекін – бойкотуватиме такі зустрічі.

Очікується, що відповідні переговори пройдуть у Швейцарії.

Фактично, відмова з боку України – дозволити Росії брати участь у мирних переговорах означатиме, що українське керівництво не бачить жодної можливості вести перемовини з РФ.

Така позиція може розглядатися як певна «героїчна непоступливість», але своїм наслідком вона матиме – прямий карт-бланш для Путіна та РФ діяти далі вільно і беззастережно, нарощуючи свою військову потугу та апетити у захопленні українських земель.

Ще гіршим є те, що Китай, який відмовиться брати участь у подібній мирній конференції, фактично почне ще більше зближуватися з РФ, що не є аж надто добрим для України (...).

Папа Франциск закликав до переговорів про мир в Україні. Про «білий прапор» не говорив ([Радіо Свобода](#)).

Папа Римський Франциск знову закликав завершити війни в Україні та на Близькому Сході. У промові, яку 20 березня цитує Vatican News, понтифік згадав «змучені народи України та Святої Землі, Палестини та Ізраїлю, які так сильно страждають від страху війни» (...).

Це перша заява папи Римського щодо війни в Україні відтоді, як його попереднє висловлювання на цю тему викликало різку критику в багатьох країнах.

«Мирні» переговори з Росією: хто та навіщо просуває план прихованої капітуляції України ([ТСН](#)).

Китай, Туреччина, Папа Римський, Віктор Орбан і навіть Дональд Трамп – всі говорять про необхідність переговорів із Росією для закінчення війни. Але, чи не стоїть за цим прихований план Кремля про знищення України?

«Реальність така, що Путін є президентом РФ». Саме так прокоментував президентські «вибори» в Росії радник президента США з питань нацбезпеки Джейк Салліван, додавши, що ми маємо сприймати цю реальність й продовжувати працювати з нею в контексті війни в Україні. Схожої лінії дотримуються і європейські лідери, засуджуючи нечесність та недемократичність фарсу під назвою «вибори» в Росії, відмовляючись публічно визнати Путіна нелегітимним президентом.

Основна причина – це ядерний арсенал. Захід, передовсім США, побоюється, що в Росії буде просто ні з ким говорити, якщо в Кремлі вирішать застосувати тактичну ядерну зброю. Друга причина – це Китай. Саме тому Вашингтон пропонує Москві та Пекіну почати переговори по контролю за стратегічними озброєннями, тобто – ракетними та ядерними. Проте в Кремлі вже відкинули цю пропозицію до зміни США й НАТО «вкрай ворожого антиросійського курсу».

Водночас Китай, за інформацією Politico, переконує ключові європейські столиці допустити Росію до майбутніх переговорів щодо врегулювання війни проти України. Якщо цього не буде, Пекін бойкотуватиме такі зустрічі. На перший погляд це видається, як шантаж. Хоча насправді представники Китаю брали участь далеко не у всіх зустрічах щодо формули миру президента Зеленського, якщо Пекін має на увазі саме їх, в яких Росія чомусь вже хоче взяти участь. Зокрема й про це канцлер Німеччини Олаф Шольц говоритиме з Сі Цзіньпіном у квітні під час свого візиту до Пекіна, а президент Франції Еммануель Макрон у травні, приймаючи китайського лідера в Парижі.

До того ж, заяви про переговори останнім часом лунають не лише з боку Китаю. Взяти хоча б нещодавнє скандальне висловлювання папи Римського про «білий прапор». Тому ТСН.ua вирішив написати в цьому тексті про всіх, хто закликає до переговорів, що вони мають на меті та що з цього отримає Росія (...).

Ще гучнішими будуть розмови про переговори, якщо Путін оголосить чергову велику хвилю мобілізації в Росії, або всерйоз надумає використати ядерну зброю, в той час як американська зброяна допомога Україні буде досі заблокована. Й навряд чи це будуть переговори на основі формули миру президента Зеленського, установчий саміт якої має відбутися вже найближчим часом у Швейцарії. Китай наполягає, що Росія також має взяти в ньому участь. Хоча ще тиждень тому МЗС РФ відкинув участь Москви, навіть якщо її туди запросять.

Підстав для переговорів з Путіним щодо припинення війни в Україні немає, - лідер німецької СДПН Клінгбайль ([Цензор.НЕТ](#)).

Нині немає підстав для переговорів із російським диктатором Володимиром Путіним про припинення війни в Україні.

Про це заявив лідер німецької партії СДПН Ларс Клінгбайль.

Лідер СДПН додав, що рішення мають ухвалити самі українці.

Водночас Клінгбайль захистив від різкої критики заяви про заморожування війни в Україні (...).

Лідер СДПН також заявив, що німецька підтримка України залишається постійною і стійкою (...).

У Бундестазі заявили, що заморожування війни в Україні допомогло б тільки Росії ([РБК-Україна](#)).

Лідер Партії зелених Омід Нуріпур різко відповів на пропозицію «заморозити» війну в Україні. Раніше таку ідею висунув лідер парламентської фракції Німеччини СДПН Рольф Мютценіх (...).

Нуріпур попередив, що якщо Україна не поверне собі свої землі, це означає, що «це шаблон для наступної війни».

Він додав, що суть війни полягає в суверенітеті та самовизначенні народу в Україні (...).

Генінспектор Бундесверу застеріг від заморожування війни в Україні (РБК-Україна).

Генеральний інспектор Збройних сил Німеччини Карстен Бройер застеріг від заморожування війни в Україні (...).

При цьому він підкреслив, що більше того, навряд чи у світі знайдеться заморожений конфлікт, який не розгорівся б знову.

Переговори з росією – марна трата часу, а путін впевнений, що він сильніший, ніж рік тому – Зеркаль (Дзеркало тижня).

Колишня заступниця Міністра закордонних справ України з питань європейської інтеграції Лана Зеркаль:

Маю величезний досвід переговорів з росіянами. Шкода, але мушу сказати, що всі прийнятні способи переговорів з Росією нереалістичні. Ви говорите не з представниками – ви говорите з Путіним. Ця команда, з якою ви говорите, тільки втілює його рішення і це чисте марнування часу... Вони грають у ігри, їхні головні ідеї були нав'язані їм Путіним. А Путін доволі послідовний у своїх словах. Треба навчитися його слухати. Він переконливо говорить про війну.

І можна продовжувати робити вигляд, що ми його не чуємо, але зараз найгірше справдилося. Ми продовжуємо не чути його. Захід його не чує, бо Україна для нього не учасник переговорів... Заходу треба розуміти, що Путіну треба не територія України. У його розумінні, це буферна зона, про що він чітко заявив не так давно і зараз повторює. Треба розуміти весь реєстр доступних варіантів – що готовий Захід запропонувати Путіну. Ось це і є справжнє питання.

Я думаю, що ми все ще думаємо, що цей конфлікт пов'язаний лише з українською територією, але повторюся: це тактика, яку я називаю «не дивитися в гору»... Очевидно нам треба усвідомити – він [Путін] наразі думає, що він зараз сильніший, ніж був рік тому. Сьогодні він навіть не допускає думки про переговори про мир з Україною.

Огризко - про мирні переговори з РФ: З путінським режимом це неможливо (Укрінформ).

Колишній міністр закордонних справ України Володимир Огризко:

Коли я зараз чую про мирні переговори з Росією, у мене виникає інше питання: чи ми збираємося зараз поховати міжнародне право і міжнародний порядок? Початок переговорів з агресором означатиме визнання того, що у світі буде правити сила, що агресія – це нормально, що воєнні злочини – це нормально, що агресори можуть робити все, що заманеться. Загальновідомо, що Росія скоїла злочин міжнародної агресії, то якого типу переговори ми можемо мати з цією країною? Про що?

На мою думку, це було б набагато розумніше, аніж зараз формувати якісь ідеї і сценарії «про ніщо». Поки в Росії буде цей режим, на мою думку,

абсолютно неможливо буде провести жодні переговори. Можливо, після Путіна – це інше питання.

Китай запропонував провести мирну конференцію за участі РФ та України (УНІАН).

За словами спецпредставника КНР Лі Хуея, війна в Україні може посилюватися ще більше.

Спеціальний представник Китаю у справах Євразії Лі Хуей заявив, що Росія та Україна сподіваються, що війна може завершитися завдяки переговорам, попри те, що воюючі сторони по-різному бачать вирішення конфлікту. Також він запропонував провести міжнародну мирну конференцію, де учасниками будуть як Україна, так і Росія.

Лі Хуей попередив дипломатів та журналістів під час свого останнього візиту до Москви, Києва та декількох столиць Європи, що війна може загостритися ще більше (...).

«Вибори» на окупованих територіях свідчать, що РФ не шукає шляху до миру - МЗС Британії (Укрінформ).

Міністр закордонних справ Великої Британії Девід Кемерон у понеділок поширив допис про російські президентські «вибори», поставивши під сумнів їх чесність.

Кемерон підкреслив, що Росія відкрила виборчі дільниці також на тимчасово окупованих територіях України, і що голосування проходило «з обмеженим вибором» та без незалежних спостерігачів ОБСЄ.

«Не так виглядають вільні та чесні вибори», – підсумував очільник зовнішньополітичного відомства Сполученого Королівства.

В окремій заяві британське МЗС зазначило, що проведення Росією псевдовиборів на окупованих територіях свідчить про відсутність наміру країни-агресора «шукати шлях до миру».

«Незаконним проведенням виборів на території України Росія демонструє, що вона не зацікавлена у пошуку шляху до миру», – йдеться у дописі міністерства.

Плани повоєнного відновлення України

До «Армії відновлення» залучили вже майже 103 тисячі українців ([Укрінформ](#)).

Станом на 18 березня до виконання суспільно корисних робіт в рамках проєкту «Армія відновлення» вже залучили 102,787 тис. безробітних, на заробітну плату яким спрямували 709 млн грн.

Згідно з оприлюдненими даними Державної служби зайнятості, станом на 18 березня 2024 року, починаючи з 1 жовтня 2022 року, Державна служба зайнятості видала 102 787 направлень на виконання суспільно-корисних робіт, найбільше – у Харківській області (19 909 направлень).

Загалом до проєкту «Армія відновлення» залучено 19 регіонів.

На виплату заробітної плати за участь в урядовому проєкті «Армія відновлення» вже виділено 709 млн грн.

Оплата за суспільно корисні роботи наразі становить майже 11 тис. грн за повний відпрацьований місяць.

У Баштанці на Миколаївщині відновили пошкоджений обстрілами Будинок культури ([Укрінформ](#)).

У місті Баштанка на Миколаївщині завдяки співпраці громади з міжнародними партнерами відновили пошкоджений російськими обстрілами місцевий Будинок культури.

Директорка закладу Ольга Крамаренко:

Наш Будинок культури перші пошкодження отримав під час боїв у місті 1 березня 2022 року. А потім він ще двічі зазнавав сильних руйнувань під час обстрілів. Перший раз розбило дах, пошкодило фасад, внутрішні приміщення. Тільки відремонтували перекриття і переклали шифер — стався другий «прильот».

Тоді, за її словами, знову повністю розбило покрівлю. Тому вдруге для ремонту використали вже металопрофіль. Це стало можливим завдяки підтримці Програми USAID DOBRE. Міжнародні партнери допомогли придбати необхідні матеріали, а громада організувала ремонтні роботи.

Завершуються і роботи з облаштування підвалу. Тут буде не просто укриття від обстрілів, а й додатковий простір, який планують використовувати для проведення різноманітних культурно-просвітницьких заходів. Стіни цього приміщення молодь розписуватиме своїми руками.

Житлові сертифікати на купівлю нового житла отримали вже 4,5 тисячі українців ([Укрінформ](#)).

За програмою «Відновлення» сертифікати на придбання нового житла замість знищеного отримали вже 4,5 тис. українців. Третина з них вже придбала нові оселі.

За даними пресслужби Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, всього на компенсацію знищеного житла українці подали понад 11,3 тис. заяв. Сертифікати з моменту старту програми у січня 2024 року вже отримали 4,5 тис. українців.

«Загальна сума гарантованої державою компенсації — майже 8 мільярдів гривень. А третина власників житлових сертифікатів уже придбала нові оселі загальною вартістю більш ніж 3 мільярди гривень», - йдеться в повідомленні.

Середня сума компенсації становить 1,8 млн грн.

У Мінвідновлення зазначають, що державна програма компенсацій за пошкоджене та знищене житло продовжує працювати і з тими, чиє житло підлягає ремонту. На поточні та капітальні ремонти виплачено понад 4 млрд грн. За ці кошти 45 111 родин вже відновлюють житло, загальна кількість заяв на отримання допомоги наближається до 80 тис.

Уряд виділив Агентству відновлення ще 25,15 мільярда на будівництво магістральних водогонів ([Укрінформ](#)).

Уряд виділив Агентству відновлення 5,15 млрд грн з фонду ліквідації наслідків збройної агресії на забезпечення будівництва магістральних водогонів.

Постійний представник Кабміну у ВР Тарас Мельничук:

Виділено Державному агентству відновлення та розвитку інфраструктури з фонду ліквідації наслідків збройної агресії на безповоротній основі 5 млрд 149 млн 677,013 тис. гривень (видатки розвитку) на нову бюджетну програму для фінансового забезпечення будівництва магістральних водогонів у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції.

У новій редакції викладено додаток до порядку реалізації експериментального проєкту з будівництва магістральних водогонів - Перелік об'єктів з будівництва магістральних водогонів та обсяги бюджетних коштів для їх фінансового забезпечення.

Внутрішньополітична повістка США та Україна

Питання допомоги Україні

18.03

Сенатор Грем сподівається на схвалення США допомоги Україні у вигляді безвідсоткової позики ([Укрінформ](#)).

Американський сенатор-республіканець Ліндсі Грем підтримує надання допомоги Україні у вигляді безпроцентної позики та сподівається, що найближчими днями відповідний проєкт буде представлений в Палаті представників США.

Сенатор наголосив, що передав Президенту України Володимир Зеленському меседж: «Америка хоче допомогти, але у нас є проблеми вдома, які ми повинні почати вирішувати. У нас зламаний кордон. Чи можемо ми вирішити це питання до виборів? Я сумніваюся, але ми повинні продовжувати намагатися».

Грем також висловив сподівання, що у Палаті представників домовляться щодо безпеки кордону та допомоги Україні, Ізраїлю та Тайваню.

Сенатор США Ліндсі Грем:

Я дізнався, що 380 мільярдів доларів російських суверенних активів заморожено, 200 мільярдів доларів у Бельгії, і нам потрібно отримати ці гроші, щоб допомогти Україні та допомогти собі. Тож я сказав Президентові, що готовий допомогти Україні, але ми маємо зробити це у формі позики, без відшкодування відсотків. Це буде новий спосіб ведення бізнесу.

Відтак американський політик підтримав ініціативу кандидата в Президенти США від республіканців Дональда Трампа перетворити допомогу на безвідсоткову позику і висловив сподівання, що відповідний документ «пройде Палату представників найближчими днями, а не тижнями».

«Я думаю, що ідея позики буде досить популярною не лише серед республіканців, а й серед демократів», – додав Грем.

20.03

Спікер Джонсон підтвердив обговорення допомоги Україні від США у вигляді позики ([Укрінформ](#)).

Спікер Палати представників США Майк Джонсон підтвердив, що всередині республіканської більшості палати обговорюється концепція

позики для України, так само як і виділення коштів за рахунок арештованих російських активів.

Спікер Палати представників США Майк Джонсон:

Була розмова навколо того, що ми називаємо Законом REPO, за допомогою якого, як ви всі знаєте, можна було би використати арештовані активи російських олігархів і певним чином оплатити підтримку України. Також обговорювалася концепція позики.

Джонсон також наголосив, що республіканці усвідомлюють, яку роль Америка відіграє у світі, та розуміють «важливість надіслати світові потужний сигнал» про те, що США підтримує своїх союзників.

«Ми не можемо дозволити терористам і тиранам йти маршем по земній кулі», - додав він.

При цьому республіканець звинуватив Білий дім і президента Джо Байдена у «слабкості» на світовій арені, що, за його словами, є причиною, чому противники США діють у настільки провокаційний спосіб.

«Ми підтримуємо мир шляхом сили. Це один із наших ключових, основоположних принципів. Рональд Рейган говорив про це весь час, і я досі вірю в це, більшість із нас так вірить», - заявив Джонсон.

Він наголосив, що Сполучені Штати повинні продемонструвати силу на світовій арені, і вони це зроблять та виконають свої зобов'язання.

Джонсон також зауважив, що повернеться до питання зовнішньої підтримки, як тільки Конгрес владнає питання з бюджетом на поточний фінансовий рік.

США продовжуватимуть підтримку України разом із союзниками і партнерами – Держдеп ([Укрінформ](#)).

В умовах політичної невизначеності, коли Конгрес США досі не ухвалив новий пакет для України, Державний департамент підтвердив наміри чинної адміністрації продовжувати підтримку українського народу разом із союзниками і партнерами.

Заступник речника Держдепартаменту США Ведант Пател:

Ця робота продовжуватиметься, і ми надалі робитимемо це в тісній координації з нашими союзниками й партнерами.

Він нагадав, що від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну Сполучені Штати разом із союзниками й партнерами надали Україні величезну підтримку.

21.03

Спікер Палати представників: Питання бюджету США майже вирішене, далі допомога Україні ([РБК-Україна](#)).

Оскільки основне пріоритетне питання Конгресу - погодження бюджету уряду США на 2024 рік - майже вирішене, то найближчим часом американські законодавці перейдуть до пакета допомоги Україні та іншим партнерам.

Спікер Палати представників США Майк Джонсон заявив, що після розв'язання бюджетних питань, «переведемо увагу на це (допомогу союзникам, - ред.) і не зволікатимемо з цим».

Конгрес, аби уникнути шатдауну, має схвалити бюджет до 22 березня, тому, за словами Джонсона, це відбудеться вже на поточному тижні.

Водночас, після 22 березня Палата представників іде на двотижневу перерву, тож до законопроекту про фінансування допомоги Україні, найімовірніше, перейдуть після 8 квітня.

Джонсон сказав, що, крім пакета додаткового фінансування для партнерів, багато обговорюють законопроект, який дозволить використовувати конфісковані активи російських олігархів для часткової оплати допомоги Україні, та концепцію надання допомоги в кредит.

Спікер Палати представників США Майк Джонсон:

Серед законодавців зараз ведеться багато вдумливої, цілеспрямованої роботи та обговорення цього питання. Ми розуміємо роль, яку відіграє Америка у світі. Ми розуміємо важливість надіслати світові потужний сигнал про те, що ми підтримуємо наших союзників і не можемо дозволити терористам і тиранам крокувати світом.

Соратник Джуліані Лев Парнас назвав членів Конгресу, які «виконували вказівки» росіян ([Укрінформ](#)).

Близький соратник колишнього адвоката експрезидента США Дональда Трампа Лев Парнас виступив на слуханнях в Конгресі США, де прямо звинуватив двох законодавців від Республіканської партії в тому, що вони «виконували вказівки» Росії.

Слухання, організовані Комітетом з питань нагляду та підзвітності Палати представників, відбулися в середу.

Парнас, який працював із Руді Джуліані в команді Трампа щодо збору компромату на Джо Байдена та його сина Гантера, під час свідчень у Конгресі вказав на сенатора Рона Джонсона та конгресмена Піта Сешнса, а також впливових медіапредставників.

У цьому зв'язку, речник сенатора Рона Джонсона категорично заперечив звинувачення у співпраці з росіянами, назвавши їх безпідставними та «підступною брехнею». У конгресмена Піта Сешнса не відповіли на запит американських ЗМІ щодо висловлювань Парнаса.

Демократи США готові підтримати допомогу Україні в кредит, щоб вийти з глухого кута ([РБК-Україна](#)).

Члени Демократичної партії США в обох палатах Конгресу готові підтримати ідею надання допомоги Україні у кредит. Це необхідно, щоб вийти з глухого кута.

Демократ, член Палати представників Бенні Томпсон:

Демократи підтримують допомогу Україні. Неважливо, чи назвете ви це кредитом чи якимось інакше, але виділіть їм ресурси. Ви повинні надати їм

допомогу. Тож якщо це буде кредит, то це допомога, якщо це буде пакет допомоги без будь-яких вимог, то це все одно допомога.

Демократ, сенатор Елізабет Уоррен зазначила, що Україна «відчайдушно потребує грошей» від США і конгресмени намагаються знайти будь-який можливий спосіб відновити допомогу.

«Якщо є спосіб організувати виділення грошей Україні таким чином, щоб отримати голоси республіканців, то я, звісно, уважно подивлюсь на це», - додала вона.

Але не всі демократи згодні з такою думкою, що допомогу Україні потрібно надати у будь-якій формі.

Демократ, член Палати представників Бред Шерман:

Не забувайте, що і Ізраїлю, і Україні - особливо Україні - доводиться позичати багато грошей, щоб впоратися з цією війною. Так що якщо ви збираєтеся погіршити їхню кредитоспроможність - а кредитний рейтинг Ізраїлю знизився - це шкодить вашому союзнику, при цьому вдаючи, що ви йому допомагаєте. Тож це не дуже хороші зміни.

22.03

Перший республіканець у Конгресі підписав петицію щодо допомоги Україні ([Укрінформ](#)).

Перший член Палати представників США від Республіканської партії Кен Бак підписав петицію, яка дозволить в обхід спікера Майка Джонсона винести голосування за законопроект, який передбачає виділення допомоги Україні.

Загалом петицію вже підписали 188 конгресменів при 218 необхідних.

Зазначається, що республіканець від штату Колорадо Кен Бак став першим членом своєї партії, який підписав цю петицію у четвер, лише за день до того, як він збирається піти з Конгресу.

Хоча Бак залишає Конгрес США, його ім'я залишатиметься на петиції, доки не буде обраний його наступник.

Якщо його наступник також підпише цю петицію, ім'я Бака буде видалено.

Демократи у Палаті представників стверджують, що в разі винесення на голосування законопроекту, який передбачає допомогу Україні, він набере понад 300 голосів.

Спікера Палати представників США хочуть усунути з посади, - CNN ([РБК-Україна](#)).

Член Республіканської партії Марджорі Тейлор Грін подала клопотання про відсторонення Майка Джонсона з посади спікера Палати представників США.

CNN пише, що це сталося на тлі невдоволення з приводу законопроекту про державне фінансування.

Палата представників повинна буде розглянути це питання протягом двох законодавчих днів після її визнання. Сьогодні в другій половині дня палата йде на двотижневу перерву.

Спікер Палати представників зіткнувся зі спротивом з боку правого крила Республіканської партії через те, як він вів боротьбу за державне фінансування.

Демократи пропонують захист спікеру Джонсону в обмін на допомогу Україні ([РБК-Україна](#)).

Кілька демократів у Палаті представників натякнули, що проголосують за те, щоб врятувати спікера Майка Джонсона від спроб республіканців змістити його з посади.

Представниця демократів від Вірджинії Абігейл Спенбергер:

Якщо він зробить відповідальну річ, дозволивши членам Конгресу проголосувати за законопроект, який буде прийнятий і відповідає інтересам нашої національної безпеки, а потім після цього несерйозний актор, який не хоче керувати, внесе пропозицію про відставку, то так, за таких обставин я подам пропозицію про відставку.

Аналогічно заявили і ще декілька демократів, зокрема про те, що у випадку якщо Джонсон дозволить проголосувати за допомогу Україні, то вони допоможуть відкласти резолюцію про його відставку.

У керівництві Республіканської партії виступили проти усунення спікера Джонсона ([РБК-Україна](#)).

Керівництво Республіканської партії США виступає проти ідеї про звільнення з посади спікера Палати представників Майка Джонсона.

Голова конференції Республіканської партії Палати представників Еліза Стефанік не підтримала спробу члена Республіканської партії Марджорі Тейлор Грін відсторонити спікера Палати представників Майка Джонсона від займаної посади.

«Спікер Джонсон продовжує працювати з усіма членами республіканської конференції, і сьогодні ми щойно здобули перемогу», - сказала Стефанік.

Україна виграє, якщо Конгрес поєднає пакет допомоги із законом про конфіскацію активів РФ – Макфол ([Укрінформ](#)).

Поєднання в Конгресі США законопроекту, що передбачає \$60 млрд допомоги Україні, із законом щодо конфіскації заморожених активів РФ (REPO) допоможе скорішому ухваленню обох законодавчих ініціатив, необхідних для Києва.

Директор Інституту міжнародних досліджень Стенфордського університету, експосол США в Москві Майк Макфол:

Щодо закону REPO, це була тривала робота, але зараз ми наблизилися (до її завершення – ред.). Зараз ми близькі до того, щоби Сполучені Штати

нарешті зробили те, що ми мали зробити давно – передати російські активи Україні в розумний спосіб, щоби забезпечити підтримку її військових зусиль та відновлення.

Він також висловив переконання, що для України було би «безпрограшною» ідеєю об'єднання закону REPO із законопроектом із допомогою Україні, який досі блокують республіканці в нижній палаті.

Макфол прямо звинуватив спікера Палати представників Майка Джонсона в тому, що той виконує волю Дональда Трампа та не виносить на обговорення документ із \$60 млрд допомоги Україні, бо знає, що він буде ухвалений більшістю законодавців. На думку експосла, поєднання цього документа із законопроектом REPO дозволить республіканцям заявити, що вони також зробили свій внесок у підтримку українців та змусили адміністрацію Байдена робити те, чого вона не хотіла би.

24.03

Конгрес США може проголосувати за допомогу Україні у квітні - Маккол ([Українформ](#)).

Голова Комітету Палати представників США в закордонних справах республіканець Майкл Маккол заявив, що спікер Майк Джонсон має намір винести голосування законопроект, який передбачає допомогу для України після Великодня.

«Він (Джонсон – ред.) має намір винести цей (законопроект із допомогою для України – ред.) на розгляд після Великодня (31 березня - ред.), і ми працюємо над цим законопроектом», - сказав Маккол.

На питання журналістки, чи може це статися вже 9 квітня, він відповів, що хотів, би щоб цей законопроект проголосували «якомога швидше».

«Ситуація в Україні є дуже важкою. Якщо ми програємо в Україні, як в Афганістані, і дозволимо Путіну заволодіти Україною, Молдовою та Грузією, це послабить США», - додав Маккол.

За його словами, спікер Джонсон розуміє питання нацбезпеки, і він знає, наскільки цей законопроект є важливим.

Вибори президента США - 2024

CNN: Трамп на зустрічі з виборцями розповів вигадану історію і згадав у ній Зеленського ([Українська правда](#)).

Колишній президент США Дональд Трамп розповів у суботу повністю вигадану історію про те, як він нібито перехитрив своїх опонентів-демократів, оприлюднивши «запис» телефонної розмови з президентом України Володимиром Зеленським у 2019 році, яка стала ключовим фактором першого імпічменту Трампа.

Телефонні розмови президента США з іноземними лідерами зазвичай не записуються американською стороною. Замість цього вони неточно

фіксуються в письмовій формі за допомогою програмного забезпечення та американських чиновників, які їх прослуховують.

Підполковник армії у відставці Александр Віндман, який був одним із чиновників, що слухали розмову Трампа із Зеленським, будучи на той час головним експертом з питань України в Раді національної безпеки Білого дому (і який пізніше став важливим свідком у розслідуванні щодо імпічменту), повідомив CNN у текстовому повідомленні в неділю, що «немає жодних записів» цієї розмови. «Він бреше», - сказав Віндман.

Трамп хоче залучити Манафорта до своєї передвиборчої кампанії – WP ([Укрінформ](#)).

Дискусії про потенційну роботу Манафорта в основному зосереджувалися навколо з'їзду Республіканської партії в Мілуокі в липні 2024 року. Він може бути залучений до збору коштів для кампанії Трампа.

Джерела додають, що рішення в цьому питанні ще формально не ухвалене, проте Трамп налаштований повернути Манафорта.

Манафорт очолював президентську кампанію Трампа в 2016 році до того, як був усунений, а пізніше й засуджений за податкове та банківське шахрайство в рамках спецрозслідування Роберта Мюллера про втручання Росії у вибори 2016 року.

Він відсидів у в'язниці, перш ніж отримав помилування в останні дні перебування Трампа на посаді глави Білого дому.

Прийняття Манафорта на роботу може поновити дискусію про участь Росії у виборах 2016 року, яка, на думку Мюллера, була «масштабною та систематичною».

Мюллер також свого часу встановив, що Манафорт поділився внутрішніми даними опитування передвиборчої кампанії Трампа з давнім соратником, який, за оцінками ФБР, мав зв'язки з російською розвідкою.

Трамп сподівається, він не буде вирішувати допомагати Україні зброєю чи дати Путіну окупувати ([Українська правда](#)).

Колишній президент США Дональд Трамп в інтерв'ю Fox News ухильно відповів на запитання, чи продовжить він допомагати Україні зброєю, чи дозволить Путіну окупувати частину або всю Україну, якщо його знову оберуть президентом.

Трамп сказав, що сподівається, що цього не дійде. До того часу, поки він візьме на себе повноваження президента, пройде багато часу, більше дев'яти місяців. За його словами, для війни і політики це «вічність».

Трамп наголосив, що Росія має потужну армію, хоч українці і є дуже хоробрими, він вважає, що потрібно було домовлятися і шукати компромісу.

Він також зазначив, що питання війни в Україні є для нього дуже болючим, бо якби він був президентом, Путін ніколи б не наважився на вторгнення.

Колишній президент США Дональд Трамп:

Я дуже добре знав Путіна, у нас були добрі стосунки. Він би ніколи не зважився на широкомасштабне вторгнення, якби я був президентом. Якби у нас був справжній лідер, він (Путін - УП) би ніколи цього не зробив. Пам'ятаєте, він не робив цього упродовж років, і не було ніякої реальної загрози, що він це зробить.

Я говорив з Путіним, я казав: «Ти не можеш цього зробити». Якби я був президентом, всі ці люди жили б, всі ці гарні міста, старовинні тисячолітні куполи, золоті куполи, культуру неможливо замінити. Це жахлива ситуація.

Трамп не виключає, що до смерті Навального причетний Путін ([Українська правда](#)).

В інтерв'ю Fox News на питання про те, чи несе Путін відповідальність за смерть Навального, він відповів: «Не знаю, але, можливо... я маю на увазі, що можливо... ймовірно, я не знаю. (...). Він молода людина, тому статистично він жив би ще довго... тому сталося щось незвичайне.

Трамп назвав умову, за якої не виводитиме США з НАТО ([Українська правда](#)).

Один з головних претендентів на посаду президента США Дональд Трамп заявив, що США лишатимуться в НАТО, якщо Європа заплатить свій внесок.

В інтерв'ю телеканалу GB News, він підтвердив свою відданість Альянсу, але застеріг європейські країни від «зловживання» американською підтримкою.

Кандидат у президенти США Дональд Трамп:

НАТО має ставитися до США справедливо, тому що якби не Сполучені Штати, НАТО буквально не існувало б.

На пряме запитання, чи прийдуть США за його президентства на допомогу країнам НАТО, якщо зазнають нападу, він відповів ствердно.

«Так. Але ви знаєте, Сполучені Штати повинні платити свою справедливу частку, а не справедливу частку всіх інших», – зазначив Трамп.

На питання, чи буде Америка поруч із союзниками, якщо європейські країни «почнуть грати чесно», кандидат в президенти США від республіканців також відповів ствердно.

«Так. На 100 відсотків», – заявив Трамп.

Вибори в США. Байден вперше з серпня випередив Трампа в опитуваннях ([РБК-Україна](#)).

Президент США Джо Байден за результатами соціологічних опитувань вперше від серпня минулого року випередив свого конкурента на майбутніх виборах, колишнього главу держави Дональда Трампа.

Згідно з оновленими даними від 21 березня по соціопитуваннях, Байден набирає на один процент більше за Трампа. У середньому показники у чинного американського президента вказуються на рівні 45% проти 44% у його попередника на посаді, лідера республіканців.

Найнижчі та найвищі рівні по опитуваннях у Байдена і Трампа вказуються у межах 40-50% та у Трампа 39-49% відповідно.

За даними The Economist по опитуваннях, шанси Трампа на перемогу оцінювалися нижче, ніж у Байдена, у весь період з грудня 2022 року по серпень 2023-го. А вже з минулої осені і по цю весну экс-президент Штатів мав більший відсоток, аж по нині, коли чинний глава держави таки зміг вирватися вперед.

Байден значно випереджає Трампа зі збору коштів на виборчу кампанію ([Укрінформ](#)).

На виборчу кампанію президента Джо Байдена наприкінці минулого місяця було зібрано на 40 млн доларів більше, ніж на кампанію експрезидента Дональда Трампа.

Загалом на просування Байдена демократи зібрали 71 млн доларів, тоді як республіканці акумулювали для Трампа – 33,5 млн.

У лютому на кампанію Трампа додалося трохи більш як 3 млн доларів (у січні він мав понад 30 млн). Байден станом на січень зібрав 56 млн доларів, у лютому – 15 млн.

Проте фінансова картина перегонів залишається неповною: і Трамп, і Байден збирають гроші через спільні комітети зі збору коштів (ідеться про десятки й сотні мільйонів доларів), які звітуватимуть в середині квітня.

Генпрокурор Нью-Йорка зробила крок до арешту активів Дональда Трампа ([РБК-Україна](#)).

Генеральна прокуратура Нью-Йорка подала судові рішення в окрузі Вестчестер про конфіскацію гольф-курорту і приватного маєтку Дональда Трампа «Севен Спрінгс». Рішення ухвалені в рамках справи про цивільне шахрайство экс-президента.

Судові рішення генпрокурора були подані до канцелярії округу Вестчестер 6 березня.

Суддя Артур Енгорон, який керував масштабним цивільним процесом щодо шахрайства проти Трампа та його бізнесу, офіційно виніс своє рішення трохи більше тижня тому. Він постановив, що Трамп, компанія Trump Organization і топ-менеджери, включно з двома синами Трампа - Еріком і Дональдом-молодшим - несуть відповідальність за шахрайство після змови з метою зміни статків колишнього президента для отримання податкових і страхових пільг. Він наказав їм виплатити загалом 464 млн доларів, плюс відсотки.

У Трампа є лише чотири дні, щоб знайти кошти для сплати цієї суми до того, як генпрокурор Нью-Йорка Летиція Джеймс зможе почати арешт його

активів. Якщо екс-президент внесе заставу, виконання судового рішення буде автоматично призупинено, доки він подаватиме апеляцію на рішення Енгорона.

Генпрокурор Джеймс заявила, що якщо Трамп не матиме коштів для погашення судового рішення, її офіс має намір шукати «механізми примусового виконання судового рішення в суді».

Винесення судового рішення в округах, де Трамп володіє нерухомістю, є першим кроком до спроби її вилучення. У Нью-Йорку, де проходив судовий процес, рішення вже було винесене. Там розташовані знамениті будівлі колишнього президента на Волл-стріт, 40 і Трамп-тауер.

18 березня адвокати Трампа визнали, що він не зміг забезпечити повну апеляційну заставу через брак готівки на руках, попри «старанні зусилля». Натомість він попросив суд прийняти заставу в розмірі 100 млн доларів.

У разі перемоги Трамп добиратиме в команду людей, які розумітимуть його «твіти» - Пайфер ([Укрінформ](#)).

Колишній посол США в Україні Стивен Пайфер, виступаючи на Київському безпековому форумі, зазначив:

Думаю, однією з причин, чому ми пережили перший президентський термін (Трампа) краще, ніж можна було очікувати, було те, що пан Трамп прийшов до влади, не маючи уявлення про те, як керувати урядом і як втілювати свої ідеї та інстинкти в політику.

За його словами, частково, це було пов'язано з персоналом, який не завжди відображав погляди експрезидента.

У Держдепі працівники на високих посадах часто не розуміли твіти Трампа «з точки зору повсякденної політики».

«Я не впевнений, що нам так пощастить під час другого президентського терміну Трампа», – сказав колишній посол, додавши, що зараз докладаються зусилля, щоб «визначити людей, які поділяють погляди пана Трампа та його інстинкти, а потім заповнити уряд цими людьми».

Є підстави для занепокоєння з приводу того, що другий термін Трампа може виявитися набагато важчим для Сполучених Штатів, НАТО, Європи, а також для України, зазначив Пайфер.

Коментарі зарубіжних політиків

18.03

[\(Укрінформ\)](#)

Міністр оборони Великої Британії Грант Шепс:

Путін вкрав чергові «вибори», але Україну він не вкраде. Велика Британія працюватиме зі своїми союзниками, щоб зупинити цього злодія, збільшуючи нашу колективну підтримку України.

Він додав, що світу варто зупинити Путіна, інакше диктатори продовжать красти більше.

«Як показує історія, ми повинні зупинити диктаторів і автократів, інакше вони продовжать красти ще більше», - зазначив міністр.

[\(Українська правда\)](#)

18 березня відбулася зустрічі міністрів закордонних справ країн ЄС

Глава МЗС Литви Габріелюс Ландсбергіс висловив сумнів в тому, що країни Європейського Союзу на цей момент здатні виробити єдину позицію щодо потенційного відправлення західних військ на територію України.

«Я не думаю, що є можливість погодити щось на кшталт цього. (...). Ми довели у минулому неспроможність домовитись стосовно менш чутливих питань... Тож я не вірю, що ми зможемо домовитись про щось на кшталт цього», – сказав очільник МЗС Литви.

Він зауважив, що позицією Литви є готовність «розглянути усі опції та бути частиною коаліції, яка допоможе Україні виграти цю війну».

[\(Укрінформ\)](#)

Очільник МЗС Естонії Маргус Цахкна:

Я дуже радий, що на рівні ЄС ми прийняли політичне рішення щодо прибутків від російських активів. І я дуже сподіваюся, що ми зможемо використати їх дуже скоро, не лише для підтримки процесу відновлення України, але й, як сказала Урсула фон дер Ляєн (президентка Єврокомісії – ред.) перед Європейським парламентом – що ми зможемо віддати ці гроші на закупівлю боєприпасів, використовувати їх у військових цілях.

Хороша новина полягає в тому, що США, Велика Британія та інші країни G7 працюють над тим, щоб знайти спосіб, як ми можемо використати заморожені російські активи. Тому це прямий сигнал Путіну, а також олігархам, що ми можемо забрати заморожені активи. І це також чіткий сигнал українцям, що у нас є величезні ресурси, щоб підтримати їх, а також нашим власним виборцям і платникам податків, що замість наших грошей ми маємо використовувати гроші та активи агресора. Тому рішення буде знайдено.

Глава МЗС Естонії також висловив сподівання, що цього тижня буде прийнято рішення про використання близько 5 млрд євро Європейського фонду миру для підтримки України.

([Українська правда](#))

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський:

Ми отримали політичне рішення, хоча ще не юридичне, що відсотки з капіталу (російського капіталу, який був заморожений країнами ЄС, – ред.) будуть використані на користь України.

Особисто я хотів би піти далі. Я вважаю, що агресор повинен заплатити за наслідки своєї агресії. Оскільки ми вже знаємо, що Росія не отримає цих грошей, поки не виплатить репарації Україні, то краще спрямувати їх на запобігання наслідкам агресії, на захист України, а не лише на її відбудову.

Очільник МЗС також привітав той факт, що ЄС прийняв рішення про виділення додаткових 5 мільярдів євро на підтримку України в рамках ініціативи Європейського фонду миру (ЄФМ).

«Це означає, що те, що країни дають Україні, буде повернуто, а ті, хто не дають Україні – будуть робити внески (до Європейського фонду миру). Тобто, ніхто в Європі – окрім однієї країни (Угорщини) – не залишиться поза схемою». – пояснив Сікорський.

([Укрінформ](#))

Федеральний канцлер Австрії Карл Негаммер:

Кожен сигнал про послаблення підтримки України посилює російського агресора.

Він підкреслив, що зменшення підтримки України матиме катастрофічні наслідки. На цьому тлі австрійський канцлер вказав на те, що Росія продовжує атакувати цивільні об'єкти в Україні та прагне до подальших територіальних придбань.

Негаммер зазначив, що тема триваючої війни РФ проти України обговорюватиметься на саміті ЄС 21-22 березня. На ньому він хоче знову закликати країни-члени Євросоюзу звернутися до країн глобального Півдня, щоб покласти край російській війні. На переконання канцлера Австрії, для цього потрібна також підтримка таких країн, як Індія та Китай, особливо для того, щоб забезпечити більш всеосяжний режим санкцій проти Росії.

([Укрінформ](#))

Американський сенатор Ліндсі Грем під час візиту до Києва сказав:

Ось що, я сподіваюся, станеться у 2024 році. Америка передасть Україні зброю, яка вам так потрібна,.. і ви почнете не лише утримувати територію, а й ще більше тиснути на росіян протягом 2024 року. Що ви отримаєте АТАСАМС, щоб могли розбити клятий міст, який з'єднує Крим з Росією. Я хочу, щоб 2024-й став роком якісної переваги українських військових. Ви - найвинахідливіші люди, яких я будь-коли зустрічав.

Він також висловив сподівання, що літаки F-16 будуть задіяні вже цього року.

«Я хочу, щоб росіяни бачили більше. Я хочу, щоб росіяни бачили більш боєздатну українську армію. Я хочу, щоб український народ зараз прийняв мобілізаційну реформу... Вам потрібно більше людей на фронті», – заявив Грем.

Американський політик також висловив сподівання, що цього року будуть укладені безпекові гарантії між Україною та США.

«Як ця війна закінчиться, Путін чи хтось йому подібний ніколи не вторгнеться в Україну знову. Через якийсь час ви маєте бути в НАТО... Але доти немає причини для США відмовляти вам у безпекових гарантіях, вигідних вам і нам», – зауважив Грем.

(Укрінформ)

Американський сенатор Ліндсі Грем під час візиту до Києва сказав:

Американці очікують від таких політиків, як я, щоб вони були відповідальними. Коли мова заходить про Тайвань, я хочу допомогти їм з Китаєм, але Тайвань, з точки зору ВВП на душу населення, багатший за нас. Я хочу сказати, що ми збираємося допомогти, але ми також повинні допомогти собі.

Грем зауважив, що розмір допомоги Україні з боку Європейського Союзу зрівнявся з допомогою США, і 33 млрд євро з плану ЄС Ukraine facility надаються в кредит, тоді як США «нікому не позичало жодної копійки».

«Якщо ви хочете, щоб ми продовжували брати участь і могли вам допомогти, тоді ми маємо розробити політику, яка буде прийнятною для громадськості вдома, яка відчуває, що її ігнорують», – пояснив сенатор.

«Я хочу, щоб зброя надходила, але я думаю, що ви маєте продемонструвати росіянам: «Що б Америка не робила, ми будемо боротися». Це те, що ми робили, коли намагалися боротися за нашу свободу. Це той дух, який я побачив, коли почалася війна», – додав Грем.

19.03

(Укрінформ)

Радник президента США з питань нацбезпеки Джейк Салліван зазначив, що на виборах у Росії «не було нічого вільного чи справедливого, а результат був визначений наперед».

Однак, зазначив Салліван, «реальність така, що президент Путін є президентом РФ».

«Нам доводилося мати справу з цією реальністю під час війни в Україні, під час інших агресивних дій РФ, під час інших кроків, що суперечать національним інтересам США, які ми бачили з боку цього президента та Російської Федерації під його керівництвом. І ми будемо продовжувати мати справу з цією реальністю. Але ця реальність не заперечує

того факту, що ці вибори не відповідали жодним критеріям вільних та чесних виборів», - сказав посадовець Білого дому.

([Укрінформ](#))

Прага через розбіжності зі Словаччиною щодо російської війни проти України скасувала міжурядові консультації.

Президент Словаччини Зузанна Чапутова:

Багато країн Європи вирішили підтримати Україну, щоб за стіл перемовин вона сіла сильнішою, щоб виборола легітимішу позицію – що є абсолютно справедливим та правильним. На цьому ґрунтувалася й позиція попередніх урядів Словаччини. Але, здається, поточна влада має іншу точку зору.

([Українська правда](#))

19 березня відбулося засідання у форматі «Рамштайн».

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Сполучені Штати не дозволять Україні зазнати поразки. Ця коаліція не дасть Україні зазнати поразки. І вільний світ не дасть Україні зазнати поразки.

У своєму вступному слові Остін зазначив, що Росія заплатила приголомшливу ціну за війну, повторивши оцінки, що щонайменше 315 тисяч російських військових було вбито або поранено під час війни, яка коштувала РФ до 211 мільярдів доларів.

«Українські війська стикаються з важкими умовами і важкими боями. А мирне населення України терпить постійні обстріли російськими ракетами та іранськими безпілотниками. Але Україна не відступить. І Сполучені Штати також не будуть. (...). Ми залишаємось рішучими у наданні Україні ресурсів, яких вона потребує, щоб протистояти агресії Кремля», – запевнив Остін.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ Туреччини Хакан Фідан:

Війна з обох сторін переросла у війну на виснаження. Ми, як Туреччина, стурбовані цим. Стратегічно ми стурбовані ризиком поширенням на регіон. Спочатку це відбувається на словах, а потім на практиці.

Турецький міністр нагадав про руйнування та жертви в Україні внаслідок війни.

«Немає підстав очікувати розвитку цього питання (припинення війни - ред.) у 2024 році. Ми не бачимо цього в найближчому майбутньому», - сказав він.

([Укрінформ](#))

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Європа повинна зміцнити свою обороноздатність та перейти до режиму воєнної економіки у відповідь на загрозу з боку РФ.

За його словами, Європі необхідно взяти на себе відповідальність за власну безпеку, а не надто покладатися на підтримку таких країн, як США.

«Якщо ми не отримаємо належної відповіді ЄС та не надамо Україні достатньої підтримки, щоб зупинити РФ, ми будемо наступні. Тому ми повинні бути готовими до оборони та переходити до режиму воєнної економіки», – сказав Мішель.

«Якщо ми хочемо миру, ми повинні готуватися до війни», - додав він.

([Укрінформ](#))

Міністр оборони Латвії Андріс Спрудс:

Перш за все, прапор має бути жовто-блакитним. Україна бореться за свою свободу. Українці заявили - і рішуче заявили, - що Україна боротиметься доти, доки не виграє війну та не звільнить свої території.

При цьому латвійський міністр зазначив, що для західних країн - усіх членів НАТО – «важливо підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно та усіма необхідними засобами».

«Україна сама вирішує, якою буде мирна угода, коли всі території будуть звільнені. РФ повинна зазнати стратегічної поразки в Україні», - зазначив Спрудс.

«У цьому випадку всі за одного, один за всіх, у підтримці України. Безумовно, Україна в майбутньому повинна стати членом ЄС та НАТО», - додав міністр.

([Українська правда](#))

Глава дипломатії ЄС Жозеп Боррель заявив 19 березня, що запропонує використати 90% доходів від заморожених в Європі активів РФ на закупівлю зброї для України через Європейський фонд миру, а решту – спрямувати до бюджету ЄС на посилення потенціалу української оборонної промисловості.

Він сказав, що представить цю пропозицію країнам-членам ЄС у середу, напередодні саміту лідерів ЄС у четвер і п'ятницю.

Боррель заявив, що російські активи, заморожені в Європейському Союзі, можуть принести від 15 до 20 млрд євро прибутку після сплати податків до 2027 року, залежно від світових процентних ставок.

Близько 70% всіх російських активів, знерухомлених на Заході, зберігаються в бельгійському центральній депозитарії цінних паперів Euroclear, що має еквівалент 190 млрд євро у вигляді різних цінних паперів і готівки російського центрального банку.

Боррель підкреслив, що пропозиція полягає у використанні прибутку від активів, що зберігаються в Європі, а не самих активів. За його словами, це може приносити близько 3 млрд євро щорічно.

«Конкретна пропозиція буде представлена завтра. Держави-члени повинні погодитися з нею», – сказав він.

(Укрінформ)

Держсекретар США Ентоні Блінкен:

Володимир Путін позбавляє громадян Росії доступу до інформації, в тому числі до інформування про політичну участь (інших кандидатів – ред.). Попри заздалегідь визначений результат цих виборів, Сполучені Штати продовжать підтримувати тих, хто прагне світлого майбутнього для Росії.

Він підкреслив, що так звані президентські вибори в Росії відбулися «в умовах інтенсивного придушення незалежних голосів, а також ув'язнення, смерті або вигнання практично всієї справжньої політичної опозиції». Кремль систематично маргіналізував групи, які виступають за демократичні процеси та верховенство права, в тому числі спостерігачів за виборами.

Російська влада також відмовила в реєстрації на президентських виборах кандидатам, які виступають проти війни в Україні.

«Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну Кремль намагався створити ілюзію, що російська громадськість однозначно стоїть за жорстокою війною шляхом знищення простору для громадянського дискурсу та поглиблення своєї кампанії залякування, насильства й цензури проти незалежних ЗМІ та громадянського суспільства», - зазначив держсекретар США.

Крім того, він звернув увагу на те, що Кремль провів фіктивні президентські вибори на тимчасово окупованих частинах України у сподіванні збільшити незаконні претензії Росії на захоплені частини України.

(УНІАН)

Триває обговорення можливостей використання заморожених російських активів на користь України.

Прем'єр-міністр Бельгії Александр де Кроо:

Євросоюз не зможе направити ці гроші на відновлення, якщо Україна програє війну, тому ефективніше «витратити ці кошти на постачання зброї».

Наразі основною є пропозиція Єврокомісії про використання 90 % доходів від активів РФ на постачання зброї.

(Укрінформ)

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

За дві години польоту звідси українці захищають свою країну та свою свободу від російського нападу. На карту поставлено ні що інше, як основні принципи нашого європейського миропорядку: насильство не повинно розширювати кордони, влада має бути прив'язана до закону. Ми відстоюємо ці принципи, підтримуючи Україну.

Він підкреслив, що Німеччина робить це «зважаючи та в тісній координації з партнерами в Європі та в усьому світі». Головне, зазначив політик, ФРН робить це довгостроково та надійно.

«Путін вважає, що він має більшу силу, ніж ліберальні демократії. Тоді, і лише якщо ми доведемо, що він неправий, в Україні буде справедливий мир, а відтак і мир у Європі», - підкреслив канцлер.

(...). Шольц також різко розкритикував дискусію, що точиться тижнями, про передачу Україні ракет Taurus.

«Дебати в Німеччині неможливо перевершити з точки зору безглуздості», — сказав політик. Він зазначив, що для Німеччини як країни це «незручно», а власне дискусію, на його переконання, не розуміють за межами Німеччини.

«Я хотів би побачити в Німеччині дебати, які б не дискредитували розсудливість як нерішучість», — сказав канцлер.

([Українська правда](#))

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Вживання України в небезпеці. (...). Наші союзники і партнери продовжують активізуватися, Сполучені Штати також повинні це робити.

Глава Пентагону не сказав, як Вашингтон підтримуватиме Україну без додаткового фінансування.

([Укрінформ](#))

Голова Об'єднаного комітету начальників штабів США генерал Чарльз Браун:

Хоча Росія досягла незначних здобутків, вона дорого заплатила за це живою силою та технікою. Україна продовжує зміцнювати оборонні лінії та підвищувати ефективність своїх боєприпасів та інших поставок.

За його словами, союзники й партнери уже надали Україні більше 88 млрд дол. безпекової допомоги. «Ця підтримка допомагає не лише Україні, вона зміцнює НАТО, сприяє розширенню військово-промислового комплексу США, Європи та світу. Вона підтримує нашу власну безпеку», - зазначив генерал.

Він додав, що «колективна підтримка гарантуватиме успіх України зараз і у майбутньому». «Зламаний мир в Україні становить ризик для нас усіх», - зазначив Браун.

([Укрінформ](#))

На засіданні Європейської ради має бути розглянуто продовження військової допомоги для України.

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

На третьому році російської агресивної війни проти України ми постаємо перед вирішальним моментом. Невідкладність, інтенсивність та непохитна рішучість є імперативом. Нашим першочерговим завданням є надання військової допомоги для України, а також, на основі нещодавніх ініціатив Чехії, швидке замовлення та доставка боєприпасів в Україну. Ця Європейська рада надасть можливість зміцнити та прискорити ці зусилля. На

додаток, ми маємо сфокусувати увагу на ефективній імплементації та посиленні наших санкцій, а також на зусиллях з використання прибутків від заблокованих (російських - ред.) активів.

(...). Прийшов час, щоб ми зробили радикальні та конкретні кроки, щоб бути готовими до оборони та перевести економіку ЄС на «військову основу». Це означає більше витратити та більше закупувати - разом та більш ефективно. Ми маємо також допомогти оборонній промисловості у доступі до приватних та державних фондів, скоротити регуляторне навантаження та бар'єри. Формування такого стратегічного безпекового світогляду вимагає потужного лідерства, а також чіткого розуміння невідкладності загроз, перед якими ми постаємо. Я очікую, що наша Європейська рада буде здатна на це.

(...). Ще одним важливим питанням наступного саміту, за словами Шарля Мішеля, буде підтримка європейських фермерів та ситуація на сільськогосподарському ринку ЄС.

«Я також пропоную, щоб ми підбили підсумок зусиль у підготовці для розширення та у реформах, оскільки ці два напрямки мають розвиватися паралельно, щоб майбутні члени ЄС, і сам ЄС були готові, коли прийде час для розширення», - наголосив Мішель.

[\(Укрінформ\)](#)

Відбулося засідання Ради ЄС із закордонних справ.

Міністр закордонних справ Литви Габріелюс Ландсбергіс:

Україна вже виконала своє домашнє завдання з виконання рекомендацій щодо відкриття переговорів з ЄС, які ми повинні відповідно оцінити, розпочавши переговори про вступ якнайшвидше.

За його словами, настав час стерти червоні лінії й вжити рішучих заходів, щоб завадити розрахункам Росії.

«Ми повинні спланувати конкретні заходи, необхідні для перемоги України. Ініціатива Макрона та чеська ініціатива щодо закупівлі боєприпасів, до якої приєдналася Литва, є надихаючими прикладами», - сказав Ландсбергіс на зустрічі під час дискусії.

20.03

[\(LIGA.net\)](#)

Прем'єр-міністерка Італії Джорджа Мелоні:

Щодо пропозиції, висунутої Францією щодо можливого прямого втручання, наша позиція не на користь цієї гіпотези, яка є приводом небезпечної ескалації, якої слід уникати за будь-яку ціну.

Прем'єрка розкритикувала президента Франції Емманюеля Макрона, який тиснув на канцлера Німеччини Олафа Шольца, щоб той зайняв рішучішу позицію, попереджаючи про загрозу, яку Росія становить для ЄС.

Водночас Мелоні засудила фіктивні вибори президента РФ на тимчасово окупованих українських територіях та додала, що переговори з російським диктатором Володимиром Путіним марні.

[\(LIGA.net\)](#)**Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск:**

Найближчі пів року будуть абсолютно вирішальними, відтак потрібно доправити в Україну стільки боєприпасів, скільки можливо, і налагодити їхнє виробництво всередині країни.

Туск пообіцяв, що в цьому плані Польща буде «дуже активною».

[\(Європейська правда\)](#)

Триває блокування вантажних перевезень на польсько-українському кордоні.

Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск:

Сподіваюся, що до 28 березня, а в цей день ми плануємо зустріч з українським урядом у Варшаві, ми ухвалимо спільні рішення з Україною, які будуть набагато безпечніші для польських аграріїв.

Прем'єр додав, що протягом двох тижнів буде знайдено рішення щодо питань затвердження ліцензій та згоди уряду на пропуск агропродукції з території України.

«Якщо буде потрібно, то також зупинимо транзит на певний час. І я хочу, щоб це було за згодою з українською владою, не хочу їм шкодити», – зазначив Туск.

За його словами, вдалося нейтралізувати більшість загроз, про які говорили польські аграрії, зокрема у користуванні залишать частину орних земель, що мали вилучити відповідно до Зеленого курсу ЄС.

[\(LIGA.net\)](#)

Новообрана очільниця Міжнародного кримінального суду в Гаазі Томоко Акане заявила, що російського диктатора Володимира Путіна буде притягнуто до відповідальності.

Очільниця МКС процитувала китайське прислів'я: «Небесна помста повільна, але безсумнівна». Тим самим вона натякнула, що російський диктатор отримає те, на що заслуговує.

Водночас Акане визнала, що «за останні два роки не було випадків, які призвели до арештів людей, проти яких видали ордер на арешт».

Оскільки бойові дії тривають в Україні, а також між Ізраїлем і бойовиками ХАМАС у секторі Гази, «є багато випадків, які потребують відповіді», сказала вона.

[\(LIGA.net\)](#)**Речник Пентагону генерал-майор Патрік Райдер:**

Затримки в отриманні Україною того, що їй потрібно, продовжують наражати її на підвищений ризик. (...). Ми повністю усвідомлюємо жахливість ситуації, важливість і терміновість потреб у боєприпасах та інших можливостях. І тому, знову ж таки, ми збираємося продовжувати дуже тісно співпрацювати з нашим Конгресом. Ризики зростають щодня.

Речник Пентагону зазначив, що зараз США бачить, як Україна тримає позицію, тому будуть зосереджені на підтримці та на тому, щоб Росія не могла захопити більше території.

«І тоді, сподіваюся, у майбутньому ми побачимо, що Україна поверне свою територію», – зазначив він.

Речник Пентагону наголосив, що українці показали себе неймовірно мужніми, сміливими та інноваційними бійцями, які продовжують тримати рубіж на більшій частині передової лінії.

([LIGA.net](#))

Президент Франції Еммануель Макрон, коментуючи реакцію суспільства на його ініціативу з імовірності відправлення військ в Україну, сказав: «Ці побоювання є необхідним сигналом для пробудження».

За його словами, демократія є під загрозою, тому «всі мають бути готовими захищати Францію».

Ба більше, французька молодь «має розуміти, що таке війна в Україні».

«Війна всього за 1500 км від кордонів Франції – це дуже коротка відстань. Якби Україна впала або ми вирішили покинути її, наслідки були б для нас прямими. Бо невідомо, де зупиниться імперіалістична держава, якби вона змогла підійти близько до нас», – сказав Макрон.

([Укрінформ](#))

В європейських країнах після початку російської агресії заблоковані близько 350 мільярдів ресурсів Центробанку Росії.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Сьогодні Єврокомісія під час нашої спільної зустрічі ухвалила спільні пропозиції для Регуляції (регуляторних правил – ред.) з імплементації цього рішення. Якщо, як я сподіваюся, Європейська рада ухвалить таке рішення, це дозволить розмістити 90% цих надходжень для Європейського фонду миру додатково до 5 мільярдів, щоб посилити військову допомогу для України. Решта 10% буде спрямована на потреби України у відбудові, а також для підтримки спроможностей української оборонної промисловості. Сума надходжень від цих прибутків становитиме близько 3 мільярдів євро на рік.

([LIGA.net](#))

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський:

Постачання ракет Taurus з дальністю дії 500 км матиме значний вплив на здатність України захистити себе.

За словами Сікорського, завдяки крилатим ракетам інших країн українці вже змусили росіян перемістити свої військові склади далеко за лінію фронту.

«А німецькі [ракет] змусять їх відійти ще далі», – заявив він.

([LIGA.net](#))

Видання NYT публікувало статтю, де вказувалося, що на той час, коли підготовані до польотів на F-16 пілоти повернуться в Україну, з 45 літаків, обіцяних європейськими союзниками, буде поставлено лише шість.

Речник Пентагону генерал-майор Патрік Райдер наголосив, що йдеться про «надання Україні унікального повітряного потенціалу, знову ж таки, який має на меті зосередитися на захисті Україною своєї суверенної території всередині суверенних кордонів України».

Речник Пентагону зазначив, що те, на чому фокусується повітряна коаліція, – це забезпечення України підготовкою, необхідною їй для керування цими літаками, а також доставленням F-16.

([Укрінформ](#))

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Щодо блокування на кордонах – так, ми знаємо про це. Ми стежимо за цими подіями. Кордон, звичайно, має бути розблокований. Які б причини вони (протестувальники – ред.) не називали, ці проблеми мають вирішуватися іншим шляхом. Як з військової, так і з цивільної точок зору, ми повинні мати безперешкодний транзит між Україною (й Польщею), та з рештою Європейського Союзу... Ми розуміємо, якими можуть бути занепокоєння, але шлях, яким вони мають вирішуватися, не має перешкоджати транспортному сполученню між Україною та Польщею у цей критичний момент.

([Європейська правда](#))

Президент Парламентської асамблеї Ради Європи Теодорос Русопулос виступив проти участі російських та білоруських спортсменів на Олімпійських іграх влітку 2024 року в Парижі навіть у нейтральному статусі.

«Будь-яка перемога цих спортсменів, навіть під нейтральним прапором, може бути відсвяткована та використана як інструмент пропаганди, створення нарративу прийняття та нормалізації, який применшує серйозність дій російського і білоруського урядів», – зазначив Русопулос.

Він нагадав, що 2023 року ПАРЄ ухвалила резолюцію, в якій виступила проти участі російських та білоруських спортсменів на Олімпійських іграх в Парижі.

«Чому? Тому що їхня участь буде образою для українських спортсменів, кілька з яких загинули через війну, а більшість не мають змоги тренуватися належним чином через руйнування спортивної інфраструктури», – пояснив Русопулос.

Він висловив жаль, що Міжнародний олімпійський комітет (МОК) вирішив не дослухатися до заклику ПАРЄ, але водночас закликав суворо застосовувати критерії, які МОК встановив для допуску атлетів з РФ до участі на Олімпіаді, а також гарантувати, що будь-яка участь російських й

білоруських громадян не буде використовуватися як пропагандистський інструмент.

Президент ПАРЄ констатував, що наразі це найкращий спосіб сприяти досягненню гідних цілей миру та рівності, які олімпійський рух уособлював протягом тисячоліть.

«Чи можемо ми засуджувати РФ за те, що вона бомбить мирне населення України, викрадає дітей, катує в'язнів, здійснює масові вбивства, а потім аплодувати своїм атлетам? Знаючи, що багато з цих спортсменів фактично перебувають на службі в російській армії, і переважна більшість з них отримує державну зарплату? Це і є дух олімпізму?», – риторично запитав Русопулос.

[\(Українська правда\)](#)

Радник президента США з нацбезпеки Джейк Салліван:

Я сказав, що сьогодні Україна повинна перемогти. І що це означає? Це означає, що Україна вийде з цієї війни суверенною, незалежною, вільною, здатною стримувати майбутню агресію, з сильною, динамічною демократією, з глибокими демократичними інститутами, з економікою, що зростає не тільки в традиційних галузях, а й у сфері високих технологій, в галузях, в яких ви впроваджуєте інновації, і навіть перед обличчям російських атак ви впроваджуєте інновації. Ось що означає перемога.

Тепер, зазначив він, «це має вирішальний військовий вимір, тобто надання необхідної підтримки, постачання та зброї хоробрим українським солдатам, щоб вони могли ефективно робити те, що їм потрібно, на полі бою».

«У нас є розвідувальне співробітництво, є економічне співробітництво, є дипломатія, яку ми проводимо разом, щоб працювати над демократичними реформами та економічними реформами.

Тож це комплексна, всебічна і спільна робота уряду США, яку наш президент визначив як ключовий пріоритет Сполучених Штатів, щоб Україна не просто перемогла, а й домоглася успіху», – наголосив радник президента США.

[\(LIGA.net\)](#)

Президент Франції Макрон не виключив відправлення військ в Україну.

Очільник польського МЗС Радослав Сікорський зазначив, що Україна і Польща «були однією державою протягом 400 років».

«Це дало б поживу для російської пропаганди. Тому ми повинні бути останніми, хто це зробить (відправить війська в Україну. – Ред.)», — сказав він.

Сікорський також висловив своє розуміння позиції президента Франції, адже російський диктатор Володимир Путін спочатку окупував Крим, потім

розпочав війну на Донбасі в східній частині України, а згодом здійснив повномасштабне вторгнення.

«І ми ставимо питання, як з цим боротися. Я розумію стратегічну або, в цьому випадку, тактичну логіку президента Макрона щодо зміни нарративу. Нехай Путін турбується про те, що ми будемо робити», — заявив очільник польського МЗС.

Також, за словами Сікорського, рішення про відрядження військ все одно залишається за кожною країною окремо. Очільник польського МЗС додав, що Франція має право зробити це самостійно, якщо вона так вирішить.

([LIGA.net](#))

Обговорюється ризик, що США припинять допомогу Україні.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Якщо це станеться, то ситуація буде дуже складною. Важко уявити, що ми викладемо на стіл ще 50 млрд євро.

За його словами, це могло б статися тільки за наявності політичної волі у країнах ЄС, однак для цього знадобилося б, зокрема, випустити спеціальні облігації.

«Однак ми далекі від угоди з цього приводу», – зазначив Боррель.

21.03

([Укрінформ](#))

Відбувся 16-й щорічний Київський безпековий форум.

Голова Військового комітету НАТО адмірал Роб Бауер:

Ви (українці, – ред.) докорінно змінили багато аспектів сучасної війни. Зіткнувшись із поєднаним використанням окопної війни і артилерійських загороджень часів Першої світової війни, безпілотників 21 століття та штучного інтелекту, ви швидко адаптувалися та дали відсіч. Ви є піонерами в інноваціях, поєднуючи обладнання радянського зразка із сучасною західною технікою.

За його словами, якщо подивитися на факти, то є всі підстави бути впевненими в спроможності України досягти успіху.

Голова Військового комітету НАТО також зазначив, що цієї ночі по Києву було випущено 31 ракету, і всі вони були перехоплені Збройними силами.

«Немає нічого, що ви не можете зробити. Єдине, що вам потрібно, це наша допомога», - зауважив адмірал.

([Укрінформ](#))

Генеральний секретар ООН Антоніу Гуттереш:

Ми живемо у хаотичному світі, ситуацію безкарності, коли великі країни або будь-які озброєні групи вважають, що можуть робити все що заманеться. У такому хаотичному світі, дуже важливо дотримуватися принципів, які є дуже чіткими: це Статут ООН, міжнародне право,

територіальні цілісність, міжнародне гуманітарне право. Ми переконані у важливості мати мир для України, але мир у повній відповідності з цими принципами. Такий мир, що поважатиме Статут ООН, міжнародне право, територіальну цілісність та суверенітет України.

(...). Ми також засуджуємо той факт, що бачимо велику кількість цивільних жертв у Газі, яка є безпрецедентною за той час, що я є генеральним секретарем ООН. Принципи міжнародного та гуманітарного права вимагають захисту мирного населення. Ми маємо дотримуватися цих принципів і в Україні, і в Газі, без подвійних стандартів.

[\(Укрінформ\)](#)

Міністр закордонних справ Туреччини Хакан Фідан:

Ситуація на Запорізькій АЕС викликає у нас серйозне занепокоєння. Наша країна та регіон були вимушені пережити Чорнобильську катастрофу. Ми просто не можемо допустити ще одну.

Міністр наголосив, що Туреччина була ініціатором дій для уникнення «жахливих епізодів» у Запоріжжі та підтримує зусилля МАГАТЕ в цьому напрямку.

[\(Укрінформ\)](#)

Відбулося засідання Європейської ради.

Президентка Європейської комісії Роберта Меццола:

Я дуже чітко довела до лідерів позицію Європейського парламенту. Ми маємо зробити те, що повинні зробити, щоб допомогти Україні захистити себе. Це означає, ми маємо колективну відповідальність, повинні прискорити та зробити більш інтенсивними наші зусилля, щоб доставити Україні те обладнання, якого вона потребує. Прийшов час перейти від риторики до дій. Україна діє як щит для Європи. Тож на нас також лежить відповідальність - виступати щитом для України.

Вона зауважила, що цю позицію Європарламенту вчора довела під час зустрічі із Прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем.

«Ми маємо посилити наші санкції, закрити всі прогалини та шляхи для їх обминання. Ми маємо зробити наступний крок у процесі розширення, і використати доходи від російських заморожених активів. Ми маємо продовжити автономні торговельні заходи, і в той же час захисти наших фермерів та наш внутрішній ринок. У цьому випадку час дійсно має значення», - додала Меццола.

«Розширений Європейський Союз, із членством на основі чітких цілей, критеріїв і заслуг, буде найкращою інвестицією в мир, безпеку, стабільність та добробут на нашому континенті», - зазначила президентка Європарламенту.

У цьому контексті вона зауважила, що для ЄС прийшов час відкрити переговори про розширення з Боснією і Герцеговиною.

(РБК-Україна)

Відбувся саміт лідерів ЄС у Брюсселі.

Президент Литви Гітанас Науседа:

Важливо шукати нові можливості для військової підтримки України.

Крім того, за його словами, сьогодні також важливо «побачити, що європейські інститути готові розпочати переговори та зробити це у червні цього року».

«Ми повинні зробити це якнайшвидше, і це питання нашої довіри. Україна впоралася, Україна реалізувала необхідні реформи у надзвичайно складній ситуації та умовах. Зараз наша черга», - сказав президент Литви.

(Укрінформ)

Єврокомісія пропонує використати доходи від «заморожених» російських активів для озброєння України.

Президент Литви Гітанас Науседа:

Сьогодні, враховуючи те, що відбувається в Україні, і враховуючи, як довго ми займаємося цим питанням і аж ніяк не зрушуємо з місця, просто неприпустимо далі не діяти.

Єврокомісія внесла пропозицію використати доходи, отримані від «заморожених» російських активів, проте є заперечення щодо використання самих активів для потреб України, каже президент. «Ми виступаємо за більш амбітну мету, маючи на увазі, що самі активи, саме майно мають бути залучені та використовуватися не тільки для відновлення України, а й у військових цілях», - сказав Науседа.

За його словами, представники деяких держав досі мають сумніви щодо можливості використання заморожених активів для потреб України. «Говорити про юридичну точність у той час, коли в Україні (діється, - ред.) очевидна несправедливість і вбивають людей, досить складно. Ми дійсно намагатимемося створити політичний імпульс, щоб юристи швидше ухвалювали рішення», - зазначив Президент.

(РБК-Україна)

Голова дипломатії Європейського союзу Жозеп Боррель:

Заклики до європейських лідерів усвідомити проблеми, які стоять перед ними, хороші, але не варто і перебільшувати. Війна не є неминучою. Я чув, як деякі кажуть, що війна неминуча. Слава Богу, що вона не неминуча.

За його словами, країни Європи просто підтримують Україну, але не беруть участь у війні з Росією. При цьому він зазначив, що країни ЄС мають готуватися до майбутнього, нарощуючи можливості оборонної промисловості.

«Але не лякайте людей без необхідності, війна не є неминучою. Що неминуче, то це необхідність підтримати Україну», - додав Боррель.

(РБК-Україна)

Голова оборонного комітету Палати громад Великої Британії Джеремі Квін:

Захід ганебно мало робить для протидії російській військовій машині в Україні.

Він зазначив, що країни мають робити більше колективно не лише у питанні допомоги Україні, а й у трансформації власних ліній постачання.

За словами Квіна, необхідно зробити більше для того, щоб Захід був готовий стримати Росію від ширшого конфлікту, а будь-які ознаки відсутності готовності «прийняти виклик» можуть зміцнити авторитарні держави по всьому світу.

«Чи змінилася картина ризиків у гірший бік за останні кілька років? Безумовно. Чи прийняли ми повною мірою цей виклик? Ні», - наголосив депутат.

(РБК-Україна)

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан написав вітального листа диктатору Володимирі Путіну на честь його "переобрання" на пост президента РФ.

Після оголошення офіційних «результатів виборів» у РФ Орбан вирішив надіслати лист, у якому привітав Путіна з «переобранням» на посаду президента Російської Федерації.

У листі він висловив радість, що співпраця Угорщини та Росії ґрунтується на взаємній повазі, що «дає змогу обговорювати важливі питання навіть у нинішній, дуже складній геополітичній ситуації».

«Угорщина стоїть на боці миру і країна переконана, що підтримання діалогу є основоположною умовою для якнайшвидшого встановлення миру», - йдеться в листі Orbana.

22.03

(РБК-Україна)

Єврокомісія пропонує використати доходи від «заморожених» російських активів для озброєння України.

Голова Банку Латвії Мартінш Казакс:

Звичайно, кошти агресора мають бути використані. У геополітичному сенсі українцям потрібні гроші, і ми повинні їх надати - це в наших спільних інтересах.

Він додав, що питання в тому, «чи стягувати податки зі своїх громадян, чи використовувати активи агресора... Якщо війна буде довгою, кровопролитною і надзвичайно дорогою, в якийсь момент вам доведеться залізти в активи».

ЄЦБ послідовно виступає проти використання заморожених активів РФ на купівлю зброї, а високопоставлені чиновники стверджують, що такий крок може порушити міжнародні закони, які гарантують недоторканність активів

центрального банку, що зберігаються в іноземних резервах. Це, своєю чергою, може поставити під загрозу довіру до євро.

Але цей аргумент має обидві сторони, сказав Казакс. Він зазначив, що якщо дозволити українським військовим діям вичерпати фінансування, підстобуючи російську агресію і, зрештою, дозволивши їй здобути перемогу, це матиме ширший вплив на європейський авторитет, що, зі свого боку, вплине на євро, а отже, на цінову і фінансову стабільність, яка є основною метою ЄЦБ.

«Якщо наше стримування Росії буде слабким, а напад вийде за межі України... це зробить Європу менш авторитетною. Так що з точки зору міжнародної ролі євро (арешт активів, - ред.) матиме свої наслідки, але альтернатива буде ще гіршою», - підкреслив він.

(Укрінформ)

Проти ночі 22 березня російські загарбники атакували Україну понад 60 дронами типу Shahed і майже 90 ракетами різних типів.

Президент Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) Теодорос Русопулос:

Ще одна безсонна ніч для України, яка зазнала ще одного масованого російського ракетного удару. Як і недавні атаки на Одесу та Миколаїв, вони забрали життя безвинних людей та пошкодили цивільну інфраструктуру. Але це лише зміцнює нашу рішучість підтримувати Україну!

(Укрінформ)

Росія скликала засідання Радбезу ООН для засудження військової допомоги Україні.

Заступник постпреда США при ООН Роберт Вуд:

Російська делегація скликала це засідання, аби ще раз поскаржитися на те, що допомога Україні для її самооборони сприяє продовженню війни, яку розпочав Кремль. (...) за кілька годин до цього Росія завдала чергового безсовісного масованого удару по кількох регіонах України та об'єктах енергетичної інфраструктури. Ми всі маємо бачити це – цинізм сьогоденного засідання таким, яким він є: Росія скаржиться на допомогу Україні, яка захищає цивільне населення й критично важливу інфраструктуру від російських атак.

За його словами, для продовження агресивної війни Москва закуповує зброю в режимів-ізгоїв, порушуючи резолюції Ради Безпеки ООН.

З кінця грудня 2023 року російські війська випустили по Україні понад 40 північнокорейських балістичних ракет, придбаних всупереч резолюціям Ради Безпеки, нагадав американський дипломат.

Постпред Франції при ООН Ніколя де Рів'єра нагадав, що Росія в 13 раз скликала засідання РБ, присвячене поставкам озброєнь, щоб продовжувати кампанію дезінформації.

«Франція засуджує ці нові удари, які завдали шкоди численним об'єктам інфраструктури, у тому числі греблі Дніпровської ГЕС та кільком електричним підстанціям», – зазначив посол.

За його словами, немає іншого способу змусити Росію припинити війну, окрім як допомагати Україні.

«Ми не можемо дозволити Росії виграти цю війну. Капітуляція України стала б поразкою для всіх нас. Вона відкрила б двері для подальшої агресії з боку держав, які мають намір територіального завоювання та анексії силою. Це був би сигнал, що ми відмовилися від захисту принципів Статуту ООН. Це був би закон джунглів», – зауважив де Рів'єра.

Ось чому Франція й надалі підтримуватиме український народ у його праві на самооборону – як на двосторонньому рівні, так і через Європейський Союз, наголосив він.

«Ми посилюємо наші зусилля з постачання українській армії необхідних їй боєприпасів», – додав постпред.

Також він зазначив, що «Росія зберігає свої нереалістичні цілі й не має наміру брати участь у переговорах у дусі доброї волі». Тому лише допомагаючи Україні, можна створити умови для «переговорів про справедливе й довгострокове врегулювання конфлікту», сказав французький дипломат.

Політичний координатор постпредства Великої Британії при ООН Томас Фішп:

Спроби Росії заплутати й відвернути увагу від реальності» марнують час Радбезу і не можуть нікого переконати.

Ціна неоімперського марнославства Путіна є високою, зокрема, і для самої Росії. Росія не може перемогти, тому що життєво важливо, щоб імперіалізм і колоніальна ідеологія відійшли в минуле.

[\(Укрінформ\)](#)

Начальник генштабу збройних сил Франції генерал Тьєррі Буркар заявив, що західна підтримка України може вийти за рамки звичайного постачання зброї.

«Намір президента (Макрона - ред.) полягає в тому, щоб дати зрозуміти Володимиру Путіну, що ми знаємо про те, що відбувається в Україні», - сказав Буркар. Він вважає, що європейці повинні бути готовими ризикувати, щоб забезпечити безпеку в Європі в наступному десятилітті.

«Путін побудував свою тактику на ідеї, що Захід ніколи не піде в Україну. Ми повинні показати йому, що він не зможе використати цю логіку, щоб піти до кінця. (...). Ми не можемо вважати, що війна в Україні стосується нас у другому ступені. Вона стосується нас безпосередньо, тому що нас стосуватимуться її наслідки», - наполягає генерал.

За його словами, Київ не просить підтримки у вигляді військ, але НАТО має бути готовим до всіх можливих варіантів розвитку подій.

Головнокомандувач шведських збройних сил генерал Мікаель Байден:

У Європі йде війна. Ми не можемо допустити, щоб це стало нормою. (...). Швеція готова взяти на себе відповідальність за стримування та оборону.

([Укрінформ](#))

Прем'єр-міністр Литви Інгріда Шимоніте:

Формула перемоги над агресором зрозуміла: мир через силу. Якщо ми зберемося на силі і почнемо вірити у перемогу, ми зможемо забезпечити, що в Європі нарешті запанує мир.

Вона закликала не боятися перемоги над Росією і нагадала, що ВВП лише восьми країн Північної Європи та Балтії більший за російський, а розрив у економічній та політичній могутності між НАТО, ЄС чи країнами G7 та Росією – ще більший.

За словами Шимоніте, успіх зустрічі лідерів НАТО цього року у Вашингтоні також оцінюватиметься за тим, наскільки вдасться наблизити Україну до членства в Альянсі.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ Італії Антоніо Таяні заявив, що він хотів би, щоб Європейська рада була Радою миру, тобто вивчала і ухвалювала рішення щодо усіх корисних стратегій для досягнення миру в Україні, Газі та Червоному морі.

«Іноді для того, щоб цього досягти, потрібно застосування сили. Необхідно допомогти Україні, щоб не допустити перемоги Росії. Москва порушила міжнародне право, і не можна допустити, щоб право найсильнішого взяло верх», – заявив глава зовнішньополітичного відомства Італії.

Таяні зазначив, що допомога Україні з боку західних партнерів також необхідна для того, щоб «потім сісти за стіл переговорів». Якщо Київ зазнає поразки, мирних перемовин вже не буде, додав він.

([РБК-Україна](#))

Президент Франції Еммануель Макрон заявив, що країни-партнери та союзники у питанні підтримки для України відтепер акцентуватимуть на потрібній інтенсивності надання допомоги, а не просто на її тривалість.

За словами французького президента на полях саміту Європейського союзу у Брюсселі, держави умовного Заходу інтенсивно надаватимуть Україні допомогу на тлі триваючих російських ударів та атак.

«Ми більше не кажемо, що ми просто підтримуватимемо Україну настільки довго, наскільки це буде потрібно. Ми офіційно кажемо, що підтримуватимемо її настільки інтенсивно, наскільки буде треба», – наголосив Макрон.

(Укрінформ)

21-22 березня у Брюсселі відбувся саміт ЄС.

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Використання прибутків (від заморожених активів російського Центробанку – ред.) і спрямування їх в напрямку військової допомоги – це величезний крок уперед. Це повністю захищено законом процедура. Ми чітко дотримуємося міжнародного права та інших законів, які треба взяти до уваги.

Відповідаючи на запитання про пропозицію прем'єрки Естонії Каї Каллас, щоби країна-члени ЄС виділяли 0,2% свого валового внутрішнього продукту на допомогу Україні, Шольц назвав її «симпатичною пропозицією».

«По-перше, що приємно в пропозиції прем'єр-міністра, це те, що всі знають, що вони не повинні опускатися нижче певного мінімального рівня підтримки. І я думаю, що це досить добре», - сказав глава німецького уряду.

(...). Перший меседж зустрічі: Європа буде підтримувати Україну скільки це буде потрібно, і Путін сильно помиляється, якщо сподівається, що ця готовність європейських держав колись закінчиться. Росія має це розуміти, сказав Шольц.

Він назвав добрим кроком, що країни Європи підвищили свої зобов'язання щодо України, як це зробила Німеччина.

«Ми наразі погодилися, що інтенсифікуємо свій внесок і будемо закупати боєприпаси та зброю не лише в ЄС, але і за її межами, в тому числі за європейські гроші», - сказав Шольц. Водночас він наголосив на важливості збільшення виробництва зброї у Європі, в тому числі з огляду на необхідність посилення власної безпеки.

(Укрінформ)

У Брюсселі відбулося засідання Європейської ради.

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Ми були дуже чіткими в цьому: ми не хочемо, щоб Росія мала будь-які надходження з нашого сільськогосподарського ринку. Запровадження тарифів на російське та білоруське зерно зменшує його конкурентоспроможність. По-друге, ми не хочемо, щоб російське зерно впливало на наш зерновий ринок та на сільське господарство в Європейському Союзі в цілому.

При цьому вона нагадала, що ЄС, який не хоче бачити російську зернову продукцію на власному ринку, не буде припиняти транзит такої продукції до третіх країн, що залишається можливим. Це дозволить продовжити поставки зерна для країн, які його потребують, зокрема, для країн так званого Глобального півдня, та для інших регіонів світу.

«Тож, з нашого боку це зважена дія, яка дозволяє нам досягти нашої мети, щоб не надати Росії жодних можливостей отримувати доходи від Європейського Союзу та втручатися у наш зерновий ринок», - додала фон дер Ляєн.

(РБК-Україна)

Канцлер Німеччини Олаф Шольц виступив за спрямування прибутку від заморожених російських активів, які перебувають у Європі, на закупівлі зброї для України. Він додав, що з оптимізмом дивиться на шанси лідерів ЄС дійти згоди з цього питання.

«Я абсолютно впевнений, що ми посилаємо тут дуже чіткий сигнал Путіну... І використання непередбаченого прибутку є невеликим, але важливим компонентом», - сказав Шольц.

Федеральний канцлер Австрії Карл Нехаммер поставився до цього скептично. Він наголосив, що нейтральні країни мають гарантувати, що так не станеться.

Канцлер Австрії вважає розумною початкову пропозицію щодо використання грошей на реконструкцію в Україні.

(Укрінформ)

Прессекретар Кремля Дмитро Песков, виступаючи перед російськими ЗМІ, маючи на увазі «СВО», сказав: «для нас це вже стало війною».

Речник МЗС ФРН Себастьян Фішер:

З нашої точки зору, і не тільки з нашої, Росія тривалий час веде проти України війну, яка порушує міжнародне право. Росія досі застосовувала покарання за використання слова «війна» у своїй країні. У цьому зв'язку (після заяви Пескова – ред.) є заклик, щоб ті, хто раніше говорив про війну, тепер були звільнені із російських в'язниць, бо вони, очевидно, використовують ту саму мову, яку зараз використовує російський уряд.

Фішер нагадав, що Росія понад два роки веде проти України повномасштабну жорстоку загарбницьку війну, яка суперечить міжнародному праву. Те, як Росія описує її, як вона змінює свою риторику, не змінює жахливої реальності на полі бою, наголосив він.

У німецькому уряді, відтак, взяли до уваги слова речника Путіна, але наразі не бачать, як це може змінити реалії та призвести до ескалації.

(Укрінформ)

У ніч проти 22 березня Росія здійснила масовану атаку на об'єкти цивільної інфраструктури.

Заступник речника генсека ООН Фархан Гак:

За повідомленнями, внаслідок цих атак загинуло й було поранено багато цивільних осіб і завдано значної шкоди, зокрема Дніпровській ГЕС в Запорізькій області, внаслідок чого понад мільйон українців залишилися без доступу до електроенергії та води в Харкові, Кривому Розі та Запоріжжі.

За його словами, генеральний секретар ООН приголомшений «убивствами та руйнуваннями». Гутерреш укотре наголосив, що напади на цивільне населення та інфраструктуру порушують міжнародне гуманітарне право.

«Вони є неприйнятними і мають бути негайно припинені», – зазначив заступник речника.

([Укрінформ](#))

Financial Times із посиланням одразу на три джерела поширило інформацію, ніби американська адміністрація закликала Україну припинити удари по російських НПЗ.

Радник Білого дому Джон Кірбі:

Я не говоритиму про деталі, оприлюднені в пресі. Єдине, що я вам скажу – це те, про що говорив раніше – ми не заохочуємо і не забезпечуємо можливостями українських військових для завдання ударів всередині Росії.

Реакція представників української громадськості

Mustang за донат на ЗСУ: масштабний збір на вантажівки «Вовкам Да Вінчі», РЕБи та дрони ([Канал24](#)).

У мережі запустили збір на 10 мільйонів гривень на потреби Збройних Сил України. За пожертву від 300 гривень кожен з донаторів має змогу виграти особливий приз – автівку.

Йдеться про розіграш Mustang.

Військовий Андрій Ткачук спільно з українським інфлюенсером запустив масштабний збір на потреби Сил оборони. Метою є 10 мільйонів гривень, які спрямують на вантажівки «Вовкам Да Вінчі», РЕБи на медаки та ударні дрони різним підрозділам.

Водночас кожен донатор має змогу виграти автомобіль – Mustang. Цю автівку передав військовослужбовець роти БПЛА «Фаворит» 107 бригади ТРО Мирослав Саєвський, який мобілізувався у лютому 2022 року.

Умови участі у розіграші прості: 300 гривень на банку і ви маєте один шанс виграти мустанг, 600 гривень – два шанси, 1500 гривень – п'ять і так далі, – пояснили організатори акції (...).

Юна незряча волонтерка з Львівщини своїм співом зібрала понад 2,7 млн гривень на ЗСУ ([Львівська мануфактура новин](#)).

Волонтерка з Комарнівської громади на Львівщині Анна-Марія Герман завдяки благодійним виступам збрала вже понад 2,7 млн. гривень на допомогу військовим і часто виступає перед Захисниками. Дівчинка від народження є незрячою, проте це не стало на заваді для занять музикою та волонтерством.

Анна-Марія грає на бандурі та співає патріотичні пісні. Зібрані кошти спрямовує на найнеобхідніші речі для армії. Ще на початку повномасштабної війни грошові заощадження сім'ї, що були передбачені на сучасну діагностику зору, Анна-Марія попросила батьків передати на благодійність (...).

Сильну та працювиту волонтерку всьому підтримують її батьки, зокрема, мати Наталія Бражник. Вона в будь яку погоду завжди супроводжує доньку на всі її благодійні виступи.

Наостанок Анна-Марія закликала всіх не боятися та допомагати нашим Героям на війні!

«Гроші на ЗСУ»: що вимагають учасники акції та як на це реагує міська влада у Чернігові ([Суспільне.Новини](#)).

Третину надходжень до бюджету Чернігова вимагають спрямувати на підтримку військових. Це одна з 23 вимог до міської ради, які висувають учасники акції «Гроші на ЗСУ», розповіла її учасниця Тетяна Опришко. Люди збираються під стінами міської ради щовівторка.

19 березня керівники структурних підрозділів та комунальних підприємств о 7:45 сходились до міської ради, а о 8:02 перед входом у будівлю почали збиратись учасники акції «Гроші на ЗСУ».

Одна з вимог учасників акції, щоб матеріальна підтримка ЗСУ стала пріоритетним напрямком місцевої влади (...).

Культура Долинської громади донатить на ЗСУ ([Долинська міська рада](#)).

Позавчора в Міському Будинку культури відбувся благодійний концерт народного артиста України Богдана Сташківа.

Всі зібрані з продажу квитків кошти (до речі, переважна більшість глядачів - це працівники міськради та наших комунальних підприємств, члени профспілки) співак передав на потреби наших Захисників. Сума - 50 тисяч гривень (...).

«Культурний код»: як дві франківські волонтерки збирають на ЗСУ та українське мистецтво просувають ([Галицький кореспондент](#)).

Декілька місяців в Івано-Франківську діє волонтерська організація «Культурний код». Це своєрідна спільнота, мета якої – збір коштів на Збройні сили України й популяризація української культури та мистецтва.

Творці «Культурного коду» Руслана Тимчук та Вікторія Вакалюк – місцеві волонтерки. Дівчата вирішили поєднати допомогу армії з мистецькими ініціативами, щоб не лише забезпечити підтримку військовим, а й активно сприяти культурному розвитку суспільства.

Співзасновниця організації Руслана Тимчук ділиться, що вони часто проводили різноманітні збори та закривали потреби різних частин. Проте, крім цього хотіли ще щось створити – таке, щоб бути корисними та мати відчуття якогось важливого призначення, в контексті того, в яких умовах ми живемо (...).

Так, за перший захід організаторкам вдалось зібрати понад 40 тисяч гривень. Також вони проводили розіграші та аукціони в форматі онлайн. Тож, в цілому вдалося зібрати 367 233 тисячі гривень для «Карпатської січі». А відтак витратити їх на портативний РЕБ для боротьби із ворожими FPV-дронами, мобільну зарядну станцію EcoFlow Delta та ремонт техніки (...).

Monobank запровадив нові функції, які допоможуть легше закривати збори на ЗСУ ([Главком](#)).

Нова версія застосунку Monobank поступово стає доступною для всіх користувачів.

Для «банок» у Monobank з'явилися нові функції. Зокрема, додавання чужих «банок», Ібан для «банок». Незабаром також планується можливість прикріпляти звіти про зібрані кошти. Про це повідомив співзасновник банку Олег Гороховський.

За словами Гороховського, додавання чужих «банок» допоможе тримати всі цікаві для людини збори на ЗСУ «під рукою». Також користувачі зможуть постійно перевіряти прогрес збору, додавши віджет на головний екран смартфона. Окрім цього, така функція дозволить налаштовувати періодичні відрахування на обрані «банки». За словами Гороховського, це може допомогти довготривалим зборам «не згасати».

Ібан для «банок» допоможе залучити до зборів коштів представників бізнесу, оскільки юридичні особи можуть долучатися до зборів лише за наявності реквізитів.

Гороховський також заявив, що фонди нарешті можуть відкривати багато зборів одночасно. Насамкінець, співзасновник банку анонсував, що в наступному релізі користувачі отримають можливість прикріпляти звіт у «банку» після її «розбиття» (...).

Майже 30 млн грн Краснокутська громада виділила на ЗСУ ([Гвара Медіа](#)).

Торік Краснокутська громада виділила на Збройні Сили України 11 мільйонів, а за три місяці 2024 року — 18,9 мільйона гривень.

Про це в інтерв'ю розповіла голова Краснокутської селищної ради Ірина Карабут.

У січні 2024 року громада виділила 2,7 мільйона гривень, у лютому — 11,9 мільйона, у березні — 4,3 мільйона. Також 2,2 мільйона були виділені для місцевого добровольчого формування територіальної громади.

В інтерв'ю Карабут зазначила, що громада виконує бюджет на 69%. У Богодухівському районі це єдина громада, що не є військовою адміністрацією, яка не виконує бюджет. Причинами голова Краснокутської селищної ради назвала переведення «військового» ПДФО з бюджету громад до держбюджету та зупинку одного з найбільших газових родовищ в Україні — Сахалінського.

У лютому Краснокутська громада оголосила тендер на закупівлю трьох пікапів Peugeot Landtrek або еквіваленту за 4,2 мільйона гривень. Кінцевим строком подання тендерних пропозицій було 15 лютого, проте на порталі публічних закупівель Prozorro зазначено, що торги не відбулися.

У грудні 2023 року Краснокутська селищна рада закупила за 1,3 млн грн один пікап Peugeot Landtrek.

Спалили опудало путіна та донатили на ЗСУ: на Березняках відсвяткували Масницю ([Вечірній Київ](#)).

Проводи зими на березі озера Тельбін у Києві відзначили, збираючи кошти на ремонт авто для військових.

Місце біля озера Тельбін на Березняках — традиційне для спільних заходів мешканцями мікрорайону. Тут спілкуються, заводять нових знайомих, дізнаються останні новини.

В переддень Великого посту провели Масницю. Втім, у воєнний час, настрій у людей не святковий. Вони прийшли сьогодні з квітами, щоб вшанувати пам'ять загиблих чоловіків, які стали на захист України й загинули на фронті.

Біля імпровізованого меморіалу — побратими з рідними Захисників. Сьогодні на стенді з'явилось зображення 22-річного Юрія Михайлика.

За словами бойових товаришів, Юрій воював у розвідці, в 47 штурмовій бригаді. Загинув у вересні минулого року. Досвідчені військові, які на війні з 2014 року, не могли стримати сліз, розповідаючи про молодого бійця (...).

А сьогодні, на Масницю, збирали кошти на ремонт бойової техніки.

Скриньки стояли біля двох понівечених вибухами автовок, а також на столиках, де пропонували традиційні для свята смаколики — випічку та млинці (...).

Волинська школярка передала на ЗСУ три тисячі гривень, які отримала на свій день народження ([Район.Життя](#)).

Учениця Борочичівського ліцею Мар'янівської громади Аня Прокопчук нещодавно відсвяткувала свій день народження і отримала у подарунок три тисячі гривень від рідних.

Але цю суму шестикласниця вирішила не витратити, а передати на потреби ЗСУ, про це у фейсбук повідомила місцева волонтерка Валентина Маціюк.

За її словами, діти часто долучаються до волонтерських поїздок на передову (...).

Мітинг та автопробіг: кременчужани вимагали від влади збільшення фінансування для потреб армії ([Телеграф](#)).

На площі Незалежності містяни стояли з плакатами «Підтримка армії в пріоритеті», «Гроші на ЗСУ рятують життя!», «Наші гроші — захисникам Батьківщини!» та скандували: «Владу в окопи!»

16 березня у Кременчуці відбувся черговий мітинг «Гроші на ЗСУ!». Кременчужани вийшли на мітинг у центрі Кременчука з вимогою, аби влада виділяла більше коштів на потреби війська (...).

Після мітингу розпочався автопробіг. 10 автомобілів з прапорами України, у супроводі патрульної поліції з площі Незалежності вирушили Кременчуком.

Бабуся з Павлограда передала на ЗСУ всі свої заощадження (Павлоград).

89-річна бабуся з Павлограда Марія Олексіївна Беца передала волонтерам свої заощадження. Щемливу історію в соцмережі виклав волонтер Анатолій Токарев (...).

На кошти бабусі купили дрон і обладнання для спостереження на пункт аеророзвідки.

До війни фармацевт, тепер — волонтер. Херсонець Анатолій Петросян зібрав понад півтора мільйона гривень на ЗСУ (Суспільне.Новини).

Херсонець Анатолій Петросян за освітою фармацевт, зараз — волонтер. Кілька років тому чоловік переїхав до Києва, там допомагає військовим. Він збирає інформацію про потреби та закриває запити на збори: медикаменти, спорядження та господарчі товари.

Понад півтора мільйона гривень власних коштів передав херсонець Анатолій Петросян на потреби українських військових. Він за освітою фармацевт, на початку повномасштабного вторгнення був у Києві, тоді й вирішив допомагати людям із ліками (...).

Анатолій хотів приєднатись до лав ЗСУ, до військкомату ходив ще на початку повномасштабного вторгнення, тоді до війська його не взяли, тому чоловік вирішив допомагати українським захисникам (...).

2,5 млн грн на ЗСУ і безкоштовне лікування дітей: сім'я Мухіних – про волонтерську діяльність (Стопкор).

Подружжя волонтерів розповіло, як вони прийняли рішення працювати та розвиватись в умовах війни.

Сім'я підприємців, волонтерів та блогерів Олексій та Наталія Мухіни, які передали два з половиною мільйона гривень на ЗСУ та безкоштовно лікують діток, які постраждали від війни, та військових, розповіли про свою волонтерську діяльність та як вони працюють в умовах війни (...).

У франківському парку пройде дитячий ярмарок рукоділля для ЗСУ (Репортер).

Дівчинка Ніка із Запоріжжя майже рік проводить у парку Шевченка ярмарки дитячого рукоділля. Вона та інші діти продають те, що зробили власноруч, аби зібрати гроші на ЗСУ. Черговий ярмарок відбудеться у неділю, 24 березня, на літній сцені парку.

24 березня відбудеться вже сьомий ярмарок, який організовує Ніка. Учасником ярмарку може стати будь-яка дитина віком до 18 років, яка принесе власні вироби. Аби долучитися, потрібно заповнити форму.

Гроші збиратимуть для волонтерів ГО «Запорізький театр «СВІЯ».

Кошти підуть на ЗСУ: Шахтар оштрафує свого футболіста, який лайкнув пост з перемогою Росії ([Канал24.Спорт](#))

Вінгер донецького Шахтаря Хусрав Тоїров потрапив у скандальну ситуацію через необдуманий вчинок у соціальній мережі. Клуб миттєво відреагував на ганебну поведінку свого футболіста.

У четвер, 21 березня, збірна Росії перемогла у товариському матчі Сербію (4:0). Пост з публікацією у соціальній мережі лайкнув вінгер Шахтаря Хусрав Тоїров.

Згодом таджицький легіонер прибрав свій лайк та відписався від російської спортивної сторінки. Проте його необачний вчинок не залишився без уваги.

Донецький Шахтар відреагував на ситуацію з Тоїровим. Футболіста буде покарано за ганебний вчинок (...).

За інформацією ЗМІ, зарплата Тоїрова у Шахтарі становить приблизно 300 тисяч гривень. Тож ці гроші стануть в пригоді нашим воїнам.

Творчість - у підтримку ЗСУ: Криворізький художник Богдан Шиптенко організував збір на дрон для військових ([Рудана](#)).

Донатити на ЗСУ - отримуєш приз. Криворізький художник відкрив збір коштів на дрон для передової. Бійцям 79-ї окремої десантно-штурмової бригади ця техніка потрібна вже «вчора», - каже Богдан Шиптенко. Тож намагається пожвавити збір через розіграш двох картин - власної та свого друга-львів'янина Владислава Кіцели.

Кривий Ріг передав військовим на фронт ще 70 нових сучасних пікапів ([Укрінформ](#)).

Про це в Телеграмі повідомляє голова Ради оборони Кривого Рогу Олександр Вілкул (...).

Всього надано допомогу військовим на суму вже на майже 1 млрд 900 млн. грн. За словами Вілкула, за ці гроші було придбано тисячі квадрокоптерів, радіостанцій, FPV-дронів, десятки тисяч шоломів та бронежилетів та багато іншого.

Крім того, місто допомагає військовим з ремонтами. З початку війни відремонтовано понад 1 130 одиниць різної техніки.

Пакіпи, які передані сьогодні, призначені для 129 бригади, 3 штурмової бригади, 17 окремої танкової бригади, вч 3011 Національної гвардії та частин ППО, які працюють на Дніпропетровщині.

Львівська громада закупила і передала військовим 800 FPV-дронів на загальну суму понад 14 млн грн ([Укрінформ](#)).

FPV-дрони з акумуляторами передали різним частинам десантно-штурмових військ, які боронять Україну від російського агресора.

Також цього тижня військовим передали безпілотний авіаційний розвідувальний комплекс RQ-35 Heidrun із трьох бортів, загальною вартістю 15,9 млн грн.

Зазначається, що у січні-лютому 2024 року мерія Львова підтримала армію на понад 119 млн грн. Техніку та обладнання закупили на запити військових у межах загальноміської програми підтримки захисників. У бюджеті Львівської МТГ на 2024 рік лише на закупівлю обладнання та необхідних засобів для Збройних сил України передбачено 1 млрд грн.

Прикарпатські волонтери передали на фронт FPV-дрон від новонародженої дівчинки ([Укрінформ](#)).

Прикарпатські волонтери передали на фронт для бригади «Едельвейс» FPV-дрон від Даринки, яка через війну народилась у Гамбурзі. Під час її хрестин батьки попросили гостей замість подарунків дівчинці зібрати гроші на «пташку».

Про це у Фейсбуці повідомив Фонд підтримки гірсько-штурмової бригади «Едельвейс».

Маленька українка народилась 1 лютого 2024 року у німецькому місті Гамбурзі. Туди через війну переїхала мама Марія та двоє старших братиків. Коли Даринку хрестили - батьки дівчинки попросили гостей замість подарунків зробити донат на FPV-дрон. Так і назбирали на одну «пташку», яку передали для воїнів-едельвейсів.

Також, за даними фонду, ще 12 FPV-дронів для 10 гірсько-штурмової бригади придбав Коломийський ліцей 4 імені Сергія Лисенка та його філії. Кошти на них зібрали під час благодійного ярмарку, до якого долучились учні, батьки та вчителі.

Волонтери з Буковини передали на передову 100 FPV-дронів ([Укрінформ](#)).

Буковинські волонтери з благодійної організації «Янголи Донбасу» передали військовим ЗСУ партію зі 100 FPV-дронів для боротьби із російськими загарбниками.

Сто FPV дронів для наших захисників передали волонтери з Буковини. Представники благодійної організації «Янголи Донбасу» Яна та Сергій Статні надали чергову партію безпілотників, щоб допомогти військовим боротися із загарбниками.

За словами військового ЗСУ, депутата обласної ради Андрія Пуздряка, ці дрони суттєво підвищать вогневу міць українських захисників та сприятимуть стримуванню та знищенню ворогів (...).

Із початку року з бюджету Хмельницької громади спрямували понад 700 млн грн на підтримку Сил оборони ([Укрінформ](#)).

Міський голова Хмельницького Олександр Симчишин розповів, що громада має кілька напрямків підтримки Сил оборони. Зокрема, це субвенції на військові частини та спецпідрозділи для придбання ними обладнання та ремонт техніки.

Окрім того, це гроші, які виділяють на закупівлю виконавчим комітетом дронів і квадрокоптерів, а також на придбання комплектуючих для власного збору FPV-дронів. Ще є видатки на програму національного спротиву, через яку фінансується переважно територіальна оборона (...).

Симчишин зауважив, що через вилучення «військового» ПДФО бюджет громади втратив 1 млрд 245 млн грн.

Вінницька громада технічно підсилила військові частини, які збивають ворожі дрони ([Укрінформ](#)).

Вінницький міський голова Сергій Моргунов повідомив, що йдеться про обладнання, придбане міськрадою під час попередніх тендерів.

Наразі ж громада очікує на поставки закуплених для підтримки Сил оборони безпілотників та автівок (...).

Приготують п'ять тисяч порцій їжі: Food Train від Укрзалізниці прибув на Харківщину ([Укрінформ](#)).

Після вчорашньої (22 березня) ворожої атаки та знеструмлень на Харківщині в регіон прибув унікальний Food Train Укрзалізниці. Мешканцям Харківщини команда кухарів приготує близько 5000 порцій їжі.

«Сьогодні команда поїзда-кухні приготує для мешканців Харківщини близько 5000 порцій їжі - вони будуть доставлені в лікарні, для внутрішньо переміщених осіб та тих, хто постраждав в результаті вчорашніх обстрілів», - йдеться в повідомленні пресслужба Укрзалізниці.

Укрзалізниця дякує друзям і партнерам з Фонду Говарда Баффета (The Howard G. Buffett Foundation), які забезпечили створення та операційну діяльність поїзда, за можливість оперативно допомагати українцям.

Ребров: «Я обов'язково нагадаю Мілошевичу, що в Україні триває війна» ([Чемпіон](#)).

Головний тренер збірної України з футболу Сергій Ребров напередодні півфінального матчу плей-оф кваліфікації Євро-2024 проти Боснії і Герцеговини поспілкувався з журналістами.

На питання, чи буде він тиснути руку тренеру збірної Боснії і Герцеговини Саво Мілошевичу, який відверто підтримує та захищає росіян, Ребров відповів:

Я не бачив цього інтерв'ю від Саво, я йому нагадаю про те, що війна триває. Якщо я побачу це, я скажу.

Тимошук уперше висловився про війну РФ проти України (Prozoro.net.ua).

Зірковий український футболіст Анатолій Тимошук уперше за два роки війни висловився з приводу російської агресії.

Ексгравець збірної України ще до війни переїхав до РФ, де виступав за пітерський «Зеніт» спочатку як гравець, а пізніше — тренер.

Після 24 лютого спортсмен жодного разу не виступив на підтримку своєї країни та не засудив криваву авантюру Кремля. Нещодавно футболіст порушив мовчання і зробив заяву, в якій застосував ключові нарративи російської пропаганди. Також гравець назвав збройну агресію РФ пропагандистським терміном СВО (...).

29% українців вважають, що треба обмежити права співгромадян за кордоном – опитування (LIGA.net).

29% українців вважають, що треба позбавити деяких прав співгромадян, які виїхали за кордон. Водночас 68% респондентів таку ініціативу не підтримують, свідчать результати опитування соціологічної групи Рейтинг.

Під правами мається на увазі право голосувати, займати певні посади, вести господарську діяльність.

Соціологи запитали в українців, чи вважають вони, що потрібно позбавити прав тих, хто живе на тимчасово окупованих територіях, і тих, хто виїхав за кордон.

54% опитаних вважають, що не варто застосовувати обмеження в правах для мешканців окупованих територій, ще 43% – мають протилежну думку (...).

Дніпряни передали захисникам 400 одиниць різного виду оргтехніки та обладнання (РБК-Україна).

Дніпро доправив на фронт велику партію допомоги. Цього разу захисникам передали 400 одиниць техніки, обладнання на майже 7 млн гривень.

Приготують п'ять тисяч порцій їжі: Food Train від Укрзалізниці прибув на Харківщину (Укрінформ).

Після вчорашньої (22 березня) ворожої атаки та знеструмлень на Харківщині в регіон прибув унікальний Food Train Укрзалізниці. Мешканцям Харківщини команда кухарів приготує близько 5000 порцій їжі.

«Сьогодні команда поїзда-кухні приготує для мешканців Харківщини близько 5000 порцій їжі - вони будуть доставлені в лікарні, для внутрішньо переміщених осіб та тих, хто постраждав в результаті вчорашніх обстрілів», - йдеться в повідомленні пресслужба Укрзалізниці.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Amazon передав майже 5 000 цифрових пристроїв для українських школярів ([Укрінформ](#)).

Компанія Amazon передала Україні майже 5 000 цифрових пристроїв та ще близько 700 гаджетів очікується у межах ініціативи «Коаліція девайсів».

«Наприкінці минулого року компанія Amazon передала Україні майже 5 000 цифрових пристроїв, долучившись до проєкту Digital Europe. Нині в межах ініціативи «Коаліція девайсів» очікується передання ще приблизно 700 гаджетів. За сприяння МОН, Мінцифри та Фондації Олени Зеленської всі девайси, серед яких планшети й електронні книги, будуть розподілені в десяти областях зі змішаним і дистанційним форматом навчання», - йдеться у повідомленні Міністерства освіти та науки.

Найбільше гаджетів отримають школярі і школярки Харківської, Запорізької, Херсонської та Донецької областей, де діти здобувають знання лише дистанційно.

Наразі, за даними МОН, Україна отримала загалом 166 510 цифрових пристроїв, які були розподілені у 1207 закладів освіти. Залишкова потреба у пристроях становить 346 898 для учнів та 67 923 для вчителів.

У Литві скасували виступ італійського співака Пупо через концерт у Кремлі ([Укрінформ](#)).

Директор Шяуляйської арени Ренатас Начаюс:

У нас хороші новини для всіх, хто не байдужий до російської агресії в Україні. Ми тільки-но отримали інформацію від організатора концерту Legasy Inn, який повідомив, що замість італійського виконавця Енцо Гінацці, який кілька днів тому виступив у Кремлі, у Шяуляй виступить інший виконавець... Ми дуже раді й вітаємо рішення Legasy Inn зачинити двері перед проросійським діячем.

За його словами, формат концерту залишиться незмінним: три виконавці. Будуть дві легенди – австрійська група Joy та італієць Gazebo (Пол Мадзоліні). Замість Пупо почують виконавця, з яким наразі ведуться переговори.

Як з'ясувалося, італійський виконавець Енцо Гінацці, відомий під псевдонімом Пупо, днями виступав у Москві, нібито «заради миру».

15 березня Пупо в Москві в Кремлі провів свій великий концерт за участю всіх його (як він сам сказав) російських виконавців. Концерт називався «Великий бенефіс Пупо. У колі друзів».

Лауреатка «Оскара» Емма Томпсон у день народження Ліни Костенко прочитала її вірш ([Еспресо.tv](https://www.espresso.tv))

Видатна британська акторка і сценаристка, багаторазова лауреатка премії «Оскар», «Золотий глобус» та ВАФТА, зірка фільмів про Гаррі Поттера Емма Томпсон прочитала вірш «Крила» відомої української поетеси Ліни Костенко. 19 березня письменниці виповнюється 94 роки.

Відео оприлюднили United24 в Instagram.

«Я стою з Україною. Я хочу прочитати вірш Ліни Костенко, однієї з ваших найвеличніших, він називається "Крила"», - звернулася акторка на відео.

Наприкінці відео вона додала: «В єдності з Україною і за Україну, я думаю про вас щодня».

На відкритті Олімпіади в Парижі не буде спортсменів із Росії та Білорусі – МОК ([Укрінформ](https://www.ukrinform.com)).

Російські та білоруські спортсмени не будуть допущені до участі в церемонії відкриття Олімпійських ігор 2024 року в Парижі.

Відповідно до рішення МОК, оприлюдненого у вівторок, вони не братимуть участь у церемонії відкриття, «оскільки є індивідуальними спортсменами (тобто не представляють жодну з держав, – ред.), але їм буде надана можливість відчувати цю подію».

Спортсмени з обох країн були відсторонені від участі в Олімпіаді після повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Водночас російські та білоруські спортсмени, котрі пройшли відбір на Ігри, можуть брати участь у змаганнях як нейтральні.

Щодо їхньої участі в церемонії закриття Ігор рішення буде ухвалено пізніше.

Розробник адронного колайдера припинить співпрацю з 500 вченими, пов'язаними з РФ ([Економічна правда](https://www.economichnapravda.com)).

Європейська організація з ядерних досліджень (CERN) - розробник Великого адронного колайдера - припинить співпрацю з ученими, пов'язаними з російськими організаціями.

Офіційний представник CERN Арно Марсольтс:

Наразі у нас менше ніж 500 користувачів, які все ще пов'язані з будь-якою російською організацією, більшість із них не проживає в цьому регіоні [у Швейцарії]. Призупинення дії угоди про співпрацю набуде чинності з 30 листопада цього року.

Чиновник уточнив, що роботу, якою займалися ці вчені на Великому адронному колайдері, візьмуть на себе інші люди.

Крім цього він нагадав, що CERN більше не отримує фінансування від Росії.

Philip Morris виділила 400 млн грн на гуманітарні потреби від початку великої війни (РБК-Україна).

Компанія Philip Morris виділила сумарно 400 млн грн на благодійні та гуманітарні проекти від початку повномасштабного вторгнення.

Компанія сфокусувалась на трьох основних напрямках: допомозі медичним закладам, відновленні пошкодженої інфраструктури та соціальним проектам.

Ключовими регіонами для гуманітарної допомоги компанії є Харківська, Київська та Львівська області. Саме на Львівщині найближчим часом буде відкрито фабрику, в яку інвестовано 30 мільйонів доларів.

У 2024 році компанія запланувала реалізацію благодійних проектів в Україні на щонайменше 10 млн грн, чотири з яких вже перераховано в рамках проекту з одним із благодійних фондів Львівської області.

Німці підтримують допомогу Україні та критикують власну владу (Укрінформ).

Такими є результати опитування «Політичний барометр», який проводить громадсько-правовий телеканал ZDF, передає Укрінформ.

Так, 59% респондентів вважають, що європейські держави мають передавати Україні більше зброї та амуніції, 35% - проти.

На запитання, як Україні слід поводитися щодо Росії, 40% заявили, що якщо війну можна закінчити, то варто відмовитися від окупованих Росією територій. 48% висловилися за те, щоб Україна продовжувала боротися за визволення всіх своїх територій.

Найпопулярнішим політиком у ФРН залишається міністр оборони Борис Пісторіус. Він отримав +1,9 бала (за шкалою (від +5 до -5)).

Тільки Пісторіус і прем'єр землі Північний Рейн-Вестфалія Гендріх Вюст отримали позитивну (вищу за 0) оцінку.

Решта - в «мінусі». Зокрема, канцлер Олаф Шольц, який з -0,4 бала (трохи покращивши свій попередній результат) посів четверте місце.

На останньому з 10 місць опинилася лідерка правопопулістської «Альтернативи для Німеччини» Аліс Вайдель (-2,6 бала), на передостанньому - Сара Вагенкнехт, очільниця лівого Союзу свого імені (-1,2 бала), при цьому обидві політикині дещо поліпшили свій результат останнім часом.

Отже, жоден німецький політик не має високої підтримки власного населення.

Більше половини опитаних сказали, що Шольц погано виконує свою роботу.

Група досліджень регулярно проводить опитування для ZDF з 1977 року. Проводиться приблизно 1250 інтерв'ю. Отримані результати є репрезентативними для всього населення Німеччини, яке має право голосу.

До створення на Закарпатті реабілітаційного центру долучилися партнери з Чехії ([Укрінформ](#)).

Під час візиту делегації чеського краю Височина на Закарпаття підписано угоду про співпрацю в межах створення обласного реабілітаційного центру 4.5.0 Recovery Center.

Начальник Закарпатської ОВА Віктор Микита:

Разом з нашими партнерами підписали угоду про співпрацю в межах створення обласного реабілітаційного центру 4.5.0 Recovery Center. Чеський край Височина спільно з іншими регіонами виділив фінансування для проєкту, реалізація якого вже розпочалася.

Він подякував партнерам та наголосив на ефективності співпраці між Чехією та Україною.

Експертні оцінки

(Українське Радіо)

Нафтопереробні заводи на території Росії регулярно зазнають ударів українських дронів.

Військовий оглядач Денис Попович:

Безумовно, за можливості, це потрібно робити далі. Я не маю сумніву, що вони триватимуть. Головний результат у тому, що до 1 вересня було накладено ембарго на постачання палива від РФ за кордон, що є ударом по її бюджету. Це перше. Друге — за різними оцінками, понад 10% нафтопереробних потужностей РФ було пошкоджено внаслідок цих ударів. Це означає передусім порушення в логістиці. Уявімо собі, що якийсь нафтопереробний завод у Ростовській області був ушкоджений і не може працювати повноцінно. Завод забезпечував паливом усю Ростовську область, тому потрібно шукати заміну. А якщо в сусідній області такий самий завод було також пошкоджено? Треба шукати заміну ще в якійсь області. Отже, ми бачимо порушення ланцюжків у логістичному плані. До того ж якщо немає палива, то немає і забезпечення цим паливом. Насамперед, це цивільний сектор, зокрема сільськогосподарські потужності, а попереду ж посівна. Це не означає голод, оскільки частка пошкоджених підприємств поки що невелика, але це вже означає проблеми. І в подальшому паливо може стати проблемою для збройних сил РФ, які ведуть війну. Для того, щоб ці проблеми множилися, потрібно далі завдавати ударів по російських НПЗ.

Ми говоримо про пошкодження нафтопереробних підприємств у моменті. Наступна проблема — відновлення їх роботи. Колони первісної переробки нафти, які найперше страждають від ударів безпілотників, та інше обладнання Росія закуповувала за кордоном. Зараз його буде важко замінити, треба підключати якийсь паралельний імпорт або вигадувати щось інше. Але за два місяці цього не зробиш. Тому кожен із цих заводів зупинився надовго.

Якщо ми говоримо, що не можемо повністю закрити небо нашої країни, яка територіально набагато менша за Росію, то що вже говорити про РФ? Більша кількість нафтопереробних підприємств розташована у європейській частині Росії. Взагалі, їхня система ППО має «очаговий», тобто осередковий характер. Тому дуже легко знаходити маршрути для безпілотників, щоб уникати цих позиційних районів і завдавати точних ударів по тих об'єктах, що були обрані за цілі. Отже, тут у них проблема. ЗРК ніколи не буває багато, це такий товар, який не виготовляється масово, як набої, приміром. Зняв ЗРК — оголив ту місцевість, звідки ти його зняв. Це може бути або фронт, або Крим, або інша територія. Крім того, жоден ЗРК не гарантує стовідсоткового покриття. Такий захист забезпечити дуже важко. Знімати комплекси з Москви, де їх зараз багато, буде проблема із Собяніним

(мер Москви — ред.), який хоче, щоб ці ЗРК прикривали ті об'єкти, які він вважає важливими для Москви, і щоб шановні москвичі не мали проблем від можливих нальотів БПЛА. Знімати з Криму? Але в Криму теж завдають ударів, і гауляйтер хоче прикрити важливі об'єкти. Знімати з фронту? Це також погано, бо виникають проблеми з прикриттям військ на лінії бойового зіткнення. Куди не кинь — скрізь буде погано. Отже, удари по об'єктах нафтопереробної галузі РФ — це дуже добра тактика.

([Еспресо](#))

Дипломат, експерт-міжнародник Руслан Осипенко:

США не просто пішли у внутрішню дискусію щодо допомоги для України. Вони вже попередили вропейців, що в них не вистачає ресурсів на всі конфлікти, які розпалює Москва разом із Тегераном. Наразі відбувся розподіл відповідальності по сферах у світі. Європейці відповідатимуть за європейську безпеку, американці за стримування Китаю. Тобто не варто очікувати на допомогу від США тому, що розглядається варіант «Б» із замороженими активами Росії. Ще рік тому говорилося про те, що, якщо не буде вистачати потенціалу, то є варіант «Б», і тоді будемо активно розглядати й приймати рішення з цього питання.

Рішення щодо конфіскації заморожених активів РФ є непопулярним тому, що підриває основи капіталістичного устрою щодо приватної власності.

Тому Ліндсі Грем говорив про Близький Схід, що їхня увага зараз й туди прикута, що в них ще Китай, що США мають купу проблем і вони дивляться стратегічно на розвиток ситуації по всьому світу. Тобто Європа буде для нас робити більше, а США будуть відходити в бік.

([Українське Радіо](#))

19-20 березня відбулася 20 зустріч Контактної групи у форматі «Рамштайн».

Генерал-лейтенант, заступник начальника Генштабу ЗСУ (2006-2010 роки) Ігор Романенко:

Рішення (про постачання систем ППО та ракет до них, – ред.) відповідне ухвалено, незважаючи на те, що в американців тривають політичні змагання, які не дозволяють через Конгрес США провести цей закон (щодо надання фінансової допомоги Україні у розмірі 60 мільярдів доларів – ред.). Європа активно намагається в цій ситуації допомогти, американці знаходять резерви, якщо добре пошукати і надали 300 млн. Тому на цьому Рамштайні заяви про надання Україні пакету допомоги 500 млн євро від Німеччини дуже важливі. Боєприпаси у 10 тисяч – це невеликий показник. Але, як кажуть, зі світу по нитці. Важливо, що надають німці бронетехніку, автомобілі, важливо, що й інші країни беруть участь і чітко розподіляють пріоритети. А пріоритетами є боєприпаси, засоби ППО та ПРО

і ракети до них. І напрям діяльності по артилерії та РЕБ. Принципово треба змінювати ситуацію в артилерії і в авіації. Дуже важко за цими напрямками, але якщо надавати в поточний час боєприпаси до артилерії, можна швидко виправити ситуацію. І збільшувати кількість засобів. Про це говорив президент Франції. Очікується, як відомо, його робота в Україні. Тому уже було авансовано – і не тільки авансовано – наприклад, керовані бомби французькі: вони мають двигун, на більших дальностях можуть застосовуватися ці бомби. В січні президент Франції сказав – а вони вже у нас на фронті. І досить ефективно застосовуються. Зросла кількість Цезарів – самохідних артилерійських установок з Франції. Можливості є, треба передивлятися свої резерви в країнах Європи і допомагати Україні. Рамштайн, безумовно, в цьому допомагає. Генерала Остін, міністр оборони Сполучених Штатів ще раз підтвердив всебічно підтримку Україні, але ми більше очікуємо дій, ніж заяв.

(...). Європейські країни можуть збільшити потенціал. Пріоритетом зараз є боєприпаси, бо вони дають нові спроможності тим засобом, які у нас вже зараз є. І питання саме в боєприпасах. Ми бачимо приклад Чехії. На Мюнхенській конференції після пропозиції очільника Чеської республіки стосовно надання снарядів для ЗСУ активно попрацювали всі охочі – їх з'явилися аж до 15 країн – почали донатити на цей проєкт. І вже не тільки із них 130 000 снарядів ніби постачається, і до літа всі ці 800 – більше того – буде поставлено.

І цю чеську ініціативу не слід плутати з обіцянкою Європи надати Україні мільйон боєприпасів до березня нинішнього року. Ситуація змінюється. І ще відкриваються нові погляди щодо того, що формальні прибічники Російської Федерації готові опосередковано, через треті країни – в даній ситуації через Чехію, але з'являються будь-які країни – продавати зброю, боєприпаси Україні. І це дуже важливо. Тобто є підтримка і це виявляється в даному випадку в такій позиції. І це дуже важливо. Тобто ресурс у європейців є, тут вони нарощують і допомогу Україні, і щодо того, що сили швидкого реагування до літа німці з поляками організують. Тому що все більше і більше політиків у цих країнах говорять, що треба готуватися до війни з РФ. Але кращий шлях такої підготовки – допомога Україні. Однак повністю європейська допомога не може замінити військову американську, бо в Європі багато що із військового виробництва було згорнуто. І щоб зараз відновлювати – потрібен час.

(...). Свого часу анонсувала коаліцію морську Велика Британія. Вона це лідерство підтримує далі. Це дуже добре, що включаються інші країни. Ми повинні чітко знати, що Україна – морська держава. Узбережжя наше і його потрібно відстоювати. Це дає серйозні економічні можливості. Союзники додають нам засоби нові, за рахунок цього відкриваються перспективи. Нам потрібні засоби ППО, щоб прикривати Одещину. Тому

після боєприпасів засоби протиповітряної оборони і ракети до них є пріоритетними.

26 березня Польща і Німеччина активують коаліцію бронетехніки. Безумовно, збільшення кількості танків і бронетранспортерів. Броньовані машини для нас дуже важливі. І саме ці дві країни найбільше нам надали таких можливостей. Нам потрібні більш універсальні танки, які б діяли і проти бронетехніки ворога, а також проти піхоти. А зараз іде переформатування щодо постачання боєприпасів для такого роду танків, тому що вони більш спрямовані на це. Важкі танки складно використовувати в поганих погодних умовах. Можна тільки вітати цю ініціативу німців і поляків. Але важлива як кількість, так і якість. В таких умовах погодних важкі західні танки мають свої недоліки. Але нам потрібна і така теж, безумовно. Тому далі треба працювати із союзниками, щоб кількість видів і типів озброєнь зростала.

(Укрінформ)

Непоодинокими стали випадки порушення польського повітряного простору російськими ракетами. 24 березня російська ракета перебувала у польському просторі 39 секунд.

Польський політолог і журналіст Марек Сісрант:

39 секунд – це трошки замало, щоб щось зробити з цією ракетною технічною точкою зору. Водночас Польща поступово доходить до певних рішень, а нинішній уряд реагує на подібні інциденти значно оперативніше, ніж попередній, який «відкладав їх в архів».

Росія шляхом таких провокацій вивчає алгоритми оборони країн НАТО, а також демонструє силу, мовляв, «ми можемо порушувати ваш простір і робити, що схочемо, а ви нам нічого не зможете зробити, бо ми завжди можемо сказати, що будемо бомбити мости в Німеччині або атакувати Литву чи Польщу, тому сидіть тихо і дивіться».

Тут дуже просте питання: а що та ракета робила в нашій країні?... Коли вони залітають на нашу територію, то треба їх збивати, а не тільки говорити, що ми будемо допомагати Україні мілітарно і передавати деякі речі, щоб прискорити перемогу над ордою зі Сходу, але треба й збивати, тому що це теж допомагає Україні... Треба бути трошки більш радикальним, особливо на своїй території.

Жодні переговори чи виклик російського посла до МЗС Польщі нічого не дадуть, а Росія й надалі здійснюватиме подібні провокації.

Ані Польща, ані НАТО і ЄС не готові діяти різкіше, і причиною цього є західний менталітет, що «треба розмовляти, війна – це нещастя, давайте не провокувати Росію тощо».

Коли польська армія лише спостерігає, як на територію країни залітають російські ракети, це деморалізує суспільство і деяких військових, а

в людей виникає запитання, чому ми реально боїмося збити російську ракету на власній території.

Ми маємо на це право. Нічого не повинно потрапляти в наш повітряний простір. Більш того, ми маємо моральний обов'язок це робити (збивати російські ракети, - ред.), тому що Україна бореться за своє виживання. Не можна лише говорити, що ми допомагаємо, а коли летить ракета, яка, як ми розуміємо, зараз розвернеться і буде бомбити Львів чи інше місто, то будемо на це просто дивитися.

([LIGA.net](https://liga.net))

Новий командир окремого механізованого батальйону «Вовки Да Вінчі» Сергій Філімонов:

Головна проблема Сил оборони у війні зараз – у всьому. У людях, у підході. Є проблеми в командуванні: як на рівні командирів батальйонів, так і на рівні командирів бригад. Багато проблем, про які я можу говорити – і ті, про які не можу і не буду.

Можна проїхатись лінією фронту і запитати в людей, яка в нас перша, друга і третя лінії оборони. З цим, звичайно, є проблеми. Фортифікаційні споруди – перше, що ми маємо зараз робити, маємо готуватися до оборони, щоб не плакати наприкінці літа.

Без мобілізації хоча б 250 000 людей у нас дуже малі шанси стримувати росіян на тих кордонах, де ми зараз є. Про відновлення кордонів цього року взагалі мова не може йти. Про повернення Криму, Маріуполя чи Донецька – теж.

Залежить від змін в армії, в мобілізації, в рекрутингу, допомоги наших партнерів, дозволу на використання зброї по території Росії. Дуже сильно залежить від подій, які відбуваються в Росії.

Якщо помре Путін чи з'явиться умовно ще один Вагнер, який все ж дійде до Москви, якщо розпочнеться визвольна боротьба окупованих Російською імперією народів, то все може перевернутися з ніг на голову.

(...). Тактика росіян на полі бою змінилася докорінно. 2022 року, коли я вперше заїхав на Харківщину і Донеччину, я думав: ого, жорстко – літаки, артилерія, танки, велика кількість піхоти, ворожа розвідка, прилітають ракети по штабах.

Тепер же можливість повернутися в літо 2022-го була би приємною. Ми з хлопцями із задоволенням увірвались би на будь-яку ділянку фронту і показали дуже крутий результат.

Війна змінюється. У 2022 році російські солдати не знали місцевості, їхні командири вчили місцевість по топографічних картах. Навіть їх способи застосування БпЛА чи зброї були в десятки разів менш кваліфіковані. На наших помилках вони вчаться значно швидше.

Ми воюємо проти армії з безмежним гаманцем.

(...) з рекрутингом в країні є проблеми, за кожного бійця нам доводиться боротися. Ми вдячні ОК «Південь», навчальним центрам та військоматам, які йдуть нам назустріч та допомагають з тим, щоб рекрути змогли потрапити саме в наш підрозділ.

Це важкий шлях. Але бійці, які прийшли добровільно – більш ефективні, краще тренуються. Здавалось би, всі охочі воювати за ці два роки – вже і так на війні. Насправді ні. Ще є дуже багато людей, які можуть бути корисні війську, приходять та шукають себе.

У нас є хлопці по 18-19 років, вони чекали на повноліття. Є професійні молоді спортсмени, є дорослі чоловіки по 50 років. Одному – 58 років. Людина розуміється в техніці і, в принципі, ми його уже бачимо в підрозділі, бо він прийшов на конкретну посаду.

(...) жінок дуже багато, навіть більше, ніж нам потрібно. Ми намагаємося залучати їх на посади діловодів, бухгалтерів. Але дівчата часто хочуть займатися бойовою роботою. Особисто я не поділяю таких поглядів, що жінка може бути на бойовій посаді. Є багато об'єктивних та суб'єктивних причин, чому цього не варто робити.

(...) я намагаюся якомога менше шукати штурмовиків та простих піхотинців. По-перше, я зацікавлений в тому, щоб ті люди, які вмотивовані та хочуть навчатися, йшли на посади саперів, операторів БПЛА, танкістів, артилеристів тощо, у взводи і роти бойового забезпечення чи просто забезпечення.

Піхотинець має бути захищений, спокійний та впевнений, що за ним стоїть велика сила. А велика сила – це якраз взводи та роти забезпечення.

Брак піхоти є. Примусова мобілізація частково це закриває, але є питання до якості. Я повторюсь, бо це закон: кожному командирі важливіше, щоб в нього був фахівець-артилерист, який вміє точно попадати, рахувати і подружитися із системою.

Або креативний інженер, який вибудовуватиме вибухові/невибухові загородження, які ворогу буде важко подолати. Рота/взвод вогневої підтримки, які не допустять, аби на позиції підійшов ворог.

Говорімо чесно, виходячи з реалій війни. Яким би ти не був підготовленим, скільки б у тебе не було PVSів, каліматорів, крутої форми чи навушників – проти FPV-дрона ти нічого не зробиш. Якщо в тебе не буде сильного ребівця, який тебе захищатиме.

Проти ворожої піхоти ти не зможеш стріляти більше кількості свого боєкомплекту. Або проти ворожої артилерії без хорошої «контрбатерейки» жоден спеціаліст не зможе стояти на позиції.

Тому в першу чергу треба забезпечити притік до Сил оборони саме спеціалістів. І нехай піхота буде трохи меншої якості, навіть матиме меншу мотивацію, ніж підрозділи забезпечення. Тому на ту мобілізацію, яку проводить держава, ми також покладаємось.

Потрібні докорінні зміни в процесі мобілізації. Наприклад, коли ми йдемо лікувати зуби, для нас важливо, до якого лікаря ми підемо? А яке в нього буде обладнання та досвід, які препарати він використовує? Для людини, яка йде лікувати зуби, це біль – на годину. А для бійця, який йде воювати, – це життя та здоров'я.

Важливо створити умови, щоб люди йшли воювати туди, де відчуватимуть піклування про них, професійність командирів.

Я – доброволець, і в багатьох моментах вчився під час бою, часто мене просто рятувало везіння. Зараз я би не дуже хотів мобілізуватися будь-куди, бо знаю, чим це може закінчитися. Умовно: якби я зараз досі був цивільним, то в якісь підрозділи із задоволенням пішов навіть піхотинцем, а в інші не пішов би на жодну посаду.

(...) всі втомлені. І ворог теж. Реально йде війна на виснаження. Вони гинуть у масштабах Другої світової. За ці 10 років, навіть за Авдіївку, втратили більше людей, ніж за всю афганську кампанію.

У нас варіантів немає. Поки що ми воюємо в Донецькій, Луганській, Запорізькій, Харківській, Херсонській областях. Якщо не будемо воювати – завтра вони дійдуть до Дніпра, післязавтра до Києва, потім до Рівного, Хмельницького та Львова.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №160/2024

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

КОЛОДИНСЬКОГО Владислава Сергійовича – майора

КОНОННІКОВА Володимира Олександровича – майора

НЕЧАЄВА Юрія Вікторовича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АНДРУЩАКА Сергія Вікторовича (помертньо) – майора

БАВОЛЯКА Івана Івановича (помертньо) – старшого лейтенанта

БАГРІЯ Геннадія Вікторовича – капітана

БЕБКА Анатолія Юрійовича – старшого лейтенанта

БЄЛКІНА Антона Ігоровича – майора

ГОРІЦЬКОГО Юрія Сергійовича – молодшого лейтенанта

ГРИНЮКА Романа Віталійовича – лейтенанта

ГУРУ Валентина Григоровича – капітана

ДМИТРАКА Олександра Юрійовича (помертньо) – капітана

КРИВОЛАПА Дмитра Володимировича – капітана

КРИВОРУКУ Сергія Григоровича (помертньо) – капітана

ЛИВКУ Євгена Івановича – молодшого лейтенанта

ЛОЗЕНКА Віталія Євгенійовича – капітана

ЛУЦЕНКА Михайла Григоровича – капітана медичної служби

МАКІВЧУКА Віталія Віталійовича – капітана

МАРКЕВИЧА Владислава Олександровича – майора

МАРКОВИЧА Валерія Валерійовича – майора

РАКА Олександра Сергійовича – старшого лейтенанта

САМЧУКА Назара Володимировича – лейтенанта

ХАЛУПЕНКА Михайла Олексійовича – лейтенанта

ШОКУРА Дмитра Павловича – капітана

ШТЕФУРАКА Андрія Ігоровича – лейтенанта

ЯКУЩЕНКА Євгена Олександровича – молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

ПРОКОПЧУКА Романа Анатолійовича – сержанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КОЗЛОВА Івана Олександровича (помертньо) – старшого солдата

ЛОЗУ Вадима Вікторовича – майстер-сержанта
ОСАДЧУКА Дмитра Петровича – старшого лейтенанта
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
АНТОНЮКА Андрія Петровича – старшого солдата
БАБЕНКА Дмитра Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
БАБІЯ Павла Дмитровича (помертньо) – солдата
БЕЗУГЛОВА Віталія Валерійовича (помертньо) – молодшого сержанта
БЕЗЧАСНОГО Івана Васильовича – солдата
БЕКЕТОВА Євгена Івановича (помертньо) – старшого солдата
БЕРЕЖНИКА Олексія Дмитровича (помертньо) – сержанта
БЕСАРАБА Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата
БІЛЮГУ Богдана Володимировича (помертньо) – солдата
БОГОСЛАВЦЯ Віталія Сергійовича (помертньо) – солдата
БОДАРЕВА Андрія Миколайовича (помертньо) – солдата
БОДНАРА Олександра Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
БОЙКА Дмитра Андрійовича – солдата
БОТАНА Дмитра Петровича (помертньо) – солдата
ВАСИЛЕНКА Геннадія Олександровича (помертньо) – солдата
ВАЩИКА Михайла Григоровича (помертньо) – солдата
ВИШНЕВОГО Романа Олеговича – старшого лейтенанта
ВІЗНЯКА Дмитра Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ВЛАСЮКА Євгенія Сергійовича (помертньо) – солдата
ВОЛКОВА Антона Руслановича – капітана
ВОЛКОВА Віталія Васильовича (помертньо) – солдата
ГАВРИЛЮКА Миколу Юрійовича – молодшого сержанта
ГАЛАЙЧУКА Леоніда Васильовича (помертньо) – солдата
ГАЛИЧЕНКА Василя Васильовича (помертньо) – штаб-сержанта
ГЛУЩЕНКА Ігоря Петровича (помертньо) – солдата
ГОРБАЧЕВСЬКОГО Богдана Олександровича – сержанта
ГУСАЧЕНКА Івана Петровича – солдата
ДИКУШУ Віктора Олександровича (помертньо) – солдата
ДРАЧА Сергія Івановича (помертньо) – молодшого сержанта
ДУПЛЯКА Ігоря Михайловича – молодшого сержанта
ДУРНЕНКА Олександра Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
ЄВТУШКА Сергія Павловича – сержанта
ЄЛІСЄЄВА Данила Руслановича – солдата
ЄРМАКОВА Костянтина Олексійовича (помертньо) – солдата
ЖАКА Олександра Михайловича (помертньо) – солдата
ЗАВАДИНСЬКОГО Богдана Анатолійовича (помертньо) – солдата
ЗАЗУЛЮ Ярослава Олександровича (помертньо) – солдата
ЗАМКОВОГО Олександра Григоровича (помертньо) – солдата
ЗІНЕНКА Михайла Вікторовича (помертньо) – солдата
ЗУБА Олександра Юрійовича (помертньо) – старшого солдата

ІВАНОВА Дмитра Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
ЩЕНКА В'ячеслава В'ячеславовича (помертньо) – головного сержанта
КАРЕЛІНА Володимира Григоровича – сержанта
КАЧАНА Павла Сергійовича – головного сержанта
КІРІКОЯ Миколу Івановича (помертньо) – молодшого сержанта
КОВАЛЯ Володимира Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
КОВАЛЯ Дмитра Олександровича (помертньо) – солдата
КОВАЛЯ Сергія Андрійовича – молодшого сержанта
КОЗАЧКА Максима Руслановича – молодшого сержанта
КОЗИНСЬКОГО Руслана Володимировича (помертньо) – солдата
КОЛЕСНІКА Руслана Володимировича (помертньо) – солдата
КОЛІСЕЦЬКОГО Івана Олександровича (помертньо) – солдата
КОНДРАТЮКА Анатолія Миколайовича (помертньо) – сержанта
КОНЮХА Вадима Васильовича – молодшого сержанта
КОСТЮЧЕНКА Іллю Сергійовича – старшого лейтенанта
КОСТЮЧЕНКА Олександра Володимировича – молодшого сержанта
КРИВОРУЧКА Богдана Олександровича (помертньо) – старшого солдата
КРИЧКА Валерія Володимировича (помертньо) – солдата
КРІВЦОВА Андрія Сергійовича (помертньо) – солдата
КРУСЬЯНА Володимира Леонідовича (помертньо) – старшого солдата
КУЖЕЛЯ Романа Юрійовича (помертньо) – солдата
КУЗНЄЦОВА Олександра Сергійовича – старшого солдата
КУЗЬМИКА Олега Петровича – молодшого сержанта
КУЗЬМІНЦЯ Петра Миколайовича (помертньо) – солдата
КУЛЬЧИЦЬКОГО Віктора Михайловича (помертньо) – солдата
КУРЖОСА Григорія Миколайовича (помертньо) – сержанта
КУРИЛІВА Богдана Васильовича (помертньо) – солдата
КУРИШКА Георгія Сергійовича – солдата
КУЧЕРА Олексія Миколайовича – солдата
КУЧЕРОВЦЯ Валерія Володимировича – солдата
КУЧКУДАНА Віталія Вікторовича (помертньо) – солдата
КУЧУКА Віктора Васильовича (помертньо) – солдата
КУШТУ Миколу Григоровича (помертньо) – старшого солдата
ЛИСЮКА Андрія Вікторовича (помертньо) – солдата
ЛИСЯНСЬКОГО Олега Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЛИТВИНА Сергія Івановича (помертньо) – солдата
ЛІННИКА Руслана Григоровича – молодшого сержанта
ЛІПКА Євгена Євгенійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЛОБАНОВА Юрія Володимировича (помертньо) – солдата
ЛУКАШЕНКА Євгена Володимировича – капітана
МАЗУРА Антона Андрійовича (помертньо) – солдата
МАЗУРА Василя Сергійовича (помертньо) – солдата
МАЗУРА Юрія Анатолійовича (помертньо) – солдата

МАЗУРИКА Сергія Миколайовича – сержанта
МАЛЬЧЕНКА Віталія Юрійовича – молодшого сержанта
МАРУНЧАКА Дмитра Олександровича – солдата
МАСИБУТА Миколу Миколайовича – молодшого сержанта
МАСЛОВА Олександра Михайловича (помертно) – солдата
МЕДКОВА Олексія Миколайовича – головного сержанта
МИНДРУ Костянтина Костянтиновича (помертно) – молодшого сержанта
МІНА Сергія Георгійовича (помертно) – солдата
МІЩЕНКА Сергія Петровича – солдата
МОСТОВОГО Олександра Миколайовича (помертно) – солдата
НАЗАРЕНКА Олександра Миколайовича (помертно) – старшого сержанта
НІКІТЕНКА Євгена Миколайовича – старшого сержанта
ОВЧАРЕНКА Руслана Миколайовича – солдата
ОДИНЦЯ Валерія Івановича (помертно) – старшого сержанта
ОЛЕКСІЄНКА Олександра Віталійовича – головного сержанта
ОМЕЛЬЧЕНКА Віталія Івановича – солдата
ОСТАПЕНКОВА Олександра Вікторовича (помертно) – солдата
ОСТРОКОНЯ Руслана Івановича – капітана
ПАВЛЕНКА Олександра Миколайовича (помертно) – старшого сержанта
ПАЗИНУ Віктора Ігоровича (помертно) – старшого матроса
ПЕНДЮРА Вадима Олександровича (помертно) – солдата
ПЕРЕХОДЬКА Максима Вікторовича (помертно) – старшого матроса
ПЕТРЕНКА Костянтина Сергійовича (помертно) – старшого солдата
ПЕТРІВА Ігоря Івановича – старшого солдата
ПЕТРУХІНА Миколу Сергійовича – старшого сержанта
ПІДЛИПНІЯ Максима Дмитровича (помертно) – солдата
ПРОКОПИШИНА Віктора Миколайовича (помертно) – солдата
ПРОХОРОВА Павла Юрійовича (помертно) – солдата
ПУШКАРЯ Василя Леонідовича (помертно) – старшого сержанта
РАТОВСЬКОГО Ігоря Олеговича – солдата
РИМАРЯ Руслана Романовича (помертно) – солдата
САВЧЕНКА Олексія Володимировича – молодшого лейтенанта
САВЧЕНКА Станіслава Олексійовича – солдата
СИВОБОРОДА Олексія Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта
СОКОЛА Андрія Анатолійовича (помертно) – солдата
СОРОКУ Максима Олександровича – молодшого сержанта
СТАСЮКА Ігоря Петровича (помертно) – солдата
СТЕПАНОВА Сергія Андрійовича (помертно) – солдата
СТРУБЦЬКОГО Олега Михайловича (помертно) – солдата
СУЗАНСЬКОГО Сергія Анатолійовича (помертно) – солдата
ТЕМКА Віктора Петровича – солдата
ТКАЧЕНКА Олексія Сергійовича (помертно) – солдата
ТОКАРЯ Олександра Михайловича (помертно) – солдата

ТРОХИМЧУКА Дмитра Андрійовича – молодшого сержанта
ТРУШКОВА Дениса Миколайовича (помертньо) – старшого сержанта
ТУЗА Віктора Володимировича (помертньо) – сержанта
ТУРОВЦЯ Олександра Петровича – солдата
УРВАНА Євгенія Миколайовича (помертньо) – сержанта
ФЕДОРЕНКА Олександра Олексійовича (помертньо) – солдата
ХОРІКОВА Віктора Вікторовича (помертньо) – солдата
ХРАНОВСЬКОГО Володимира Дмитровича (помертньо) – старшого матроса
ЦИГАНЮКА Юрія Юрійовича (помертньо) – солдата
ЧЕРЕПАХУ Олександра Івановича – молодшого сержанта
ЧЕРНОВА Івана Олександровича – солдата
ЧУЧИНА Сергія Сергійовича (помертньо) – солдата
ШЕВЧЕНКА Вадима Вікторовича (помертньо) – солдата
ШЕВЧЕНКА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата
ШКІЛЬНЮКА Віктора Вікторовича – солдата
ШУЛЬГАН Вадима Володимировича – старшого солдата
ЩЕГОЛЬСЬКОГО Любомира Ігоровича – солдата
ЮР'ЄВА Расіма Сабіровича – солдата
ЮРЧЕНКА Юрія Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ЯЦЕНКА Руслана Васильовича (помертньо) – солдата
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
ГОНЧАРУКА Ігоря Ігоровича – солдата
ГУСТІСА Вячеслава Анелусовича – молодшого лейтенанта
ДЯЧЕНКА Вадима Володимировича – солдата
ЄЛІЗАРОВА Олександра Віталійовича – старшого солдата
КОВБАСЮКА Ігоря Степановича – старшого матроса
МАХНА Сергія Сергійовича – молодшого сержанта
МЕЛЬНИКА Ігоря Юрійовича – старшого солдата
ПУТІЛОВА Сергія Рудольфовича – молодшого лейтенанта
СОФРОНІЯ Валентина Михайловича – молодшого сержанта
УДОВЕНКА Олега Олеговича – солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
19 березня 2024 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №162/2024](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

МЕДИКА Ярослава Сергійовича – капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БЛИКА Артура Анатолійовича – старшого лейтенанта

ВАЛЬЧУКА Сергія Анатолійовича – старшого лейтенанта

ЄВТУШЕНКА Сергія Вікторовича – старшого лейтенанта

ДИЛИКА Бориса Руслановича (помертньо) – лейтенанта

КАРЧЕВСЬКОГО Ігоря Ростиславовича (помертньо) – полковника

МІХЕЛЕВА Олексія Анатолійовича (помертньо) – молодшого лейтенанта

МОСКАЛЬОВА Юрія Петровича – молодшого лейтенанта

ФЕДОРІВА Олега Васильовича (помертньо) – молодшого лейтенанта

ФИЛЯКА Андрія Володимировича (помертньо) – лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БЛОКОНЯ Дмитра Олександровича – сержанта

ГАЛИЧА Дмитра Юрійовича (помертньо) – солдата

ЧАЮНА Сергія Миколайовича – молодшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНДРУСИШИНА Миколу Михайловича (помертньо) – солдата

АНТОНОВА Володимира Едуардовича (помертньо) – молодшого сержанта

БАГДЄЄВА Олександра Івановича (помертньо) – солдата

БАЛАХТАРЯ Михайла Олександровича (помертньо) – солдата

БІЛОГО Романа Йосифовича (помертньо) – солдата

БІЛОКОНЯ Ігоря Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта

БІРЮКОВА Артема Леонідовича (помертньо) – солдата

БОЙКА Володимира Валентиновича (помертньо) – солдата

БРЕСЛАВСЬКОГО Івана Івановича (помертньо) – солдата

ВАСИЛИДУ Анатолія Олександровича (помертньо) – старшого солдата

ВАСИЛЬЧЕНКА Петра Володимировича – сержанта

ВЕЛИКДУСА Юрія Федоровича (помертньо) – старшого сержанта

ВЄТРОВА Павла Юрійовича (помертньо) – молодшого сержанта

ГАЛАКУ Артема Віталійовича (помертньо) – солдата

ГАЛІНІЧЕВА Максима Олександровича (помертньо) – солдата

ГНЕНОВОГО Олега Сергійовича (помертньо) – старшого солдата

ГОЛОВАЧА Олексія Анатолійовича (помертньо) – солдата

ГОЦАЛЮКА Артема Вікторовича (помертньо) – солдата

ГРЕВЦОВА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата

ГРЕЧКА Івана Костянтинівича (помертньо) – солдата

ГРИГОР’ЄВА Юрія Олександровича (помертньо) – солдата

ДАХНА Віталія Олександровича (помертньо) – солдата

ДИШЛЮКА Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата

ДУТКУ Ігоря Ігоровича (помертньо) – солдата

ДУТЧАКА Романа Ігоровича (помертньо) – солдата

ЄФИМЕНКА Руслана Олександровича (помертньо) – старшого солдата

ЖИРЯКОВА Івана Сергійовича (помертньо) – солдата

ЗАДЕРЯКУ Андрія Олександровича (помертньо) – солдата

ІВАНІНА Андрія Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
КАРП'ЮКА Любомира Михайловича (помертньо) – солдата
КИЧИКУЛОВА Анатолія Олександровича (помертньо) – солдата
КІШКІНОВА Дмитра Львовича (помертньо) – солдата
КОВАЛЬЧУКА Ярослава Сергійовича – молодшого сержанта
КОЗЛОВСЬКОГО Ігоря Васильовича (помертньо) – солдата
КОНДРАТЮКА Богдана Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
КОРНІЄНКА Богдана Володимировича – сержанта
КОСАРЧУКА Руслана Робертовича (помертньо) – солдата
КОСТРАЧА Владислава Всеволодовича – старшого солдата
КОТЕНКА Романа Вікторовича (помертньо) – солдата
КРИВОПИШУ В'ячеслава Андрійовича (помертньо) – солдата
КРУГЛИШЕВА Олега Євгеновича (помертньо) – солдата
КУЧЕРУКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
ЛЕВИЧЕВА Дениса Геннадійовича (помертньо) – старшого солдата
ЛИХОВИДА Андрія Анатолійовича – солдата
ЛОБОДУ Олександра Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ЛУНИЧА Ігоря Ярославовича (помертньо) – старшого солдата
ЛЮТЕНКА Сергія Павловича (помертньо) – сержанта
МАКСИМИШИНА Олександра Валерійовича (помертньо) – солдата
МАТЮХУ Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
МЕЛЬНИКА Руслана Миколайовича (помертньо) – солдата
МИЧАКА Владислава Сергійовича (помертньо) – солдата
МІЩУКА Миколу Сергійовича (помертньо) – солдата
МОРОЗОВА Юрія Романовича – сержанта
МУДРОГО Олега Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
НАГУЛИКА Богдана Івановича (помертньо) – солдата
ОШУРКА Едуарда Андрійовича (помертньо) – солдата
ПАРШУКА Олександра Леонідовича (помертньо) – старшого сержанта
ПИЛИПЧУКА Сергія Володимировича (помертньо) – старшого сержанта
ПІНЧУКА Ярослава Сергійовича (помертньо) – солдата
ПОДОЙКА Леоніда Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
ПОЗДНЯКОВА Олексія Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ПОЛІЩУКА Михайла Анатолійовича (помертньо) – сержанта
ПОСТОЛАКІНА Валентина Васильовича (помертньо) – солдата
ПРОВОТАРА Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата
РАВУ Богдана Сергійовича (помертньо) – солдата
РИЖУКА Володимира Вікторовича (помертньо) – солдата
РИЛЬСЬКОГО Владислава Володимировича – сержанта
САВЛУКА Андрія Ярославовича (помертньо) – солдата
СЕМЕНЮКА Олександра Івановича – молодшого сержанта
СЕНТЯБОВА Ігоря Валерійовича (помертньо) – солдата
СЕРГІЄНКА Максима Руслановича (помертньо) – молодшого сержанта

СКОРОМНОГО Віталія Валерійовича (помертно) – солдата
СОКОЛІВСЬКОГО Степана Дмитровича (помертно) – солдата
СОНЬКА Євгенія Вікторовича (помертно) – солдата
СОРОКУ Олександра Васильовича (помертно) – солдата
СТАХІВА Ігоря Євгеновича (помертно) – старшого солдата
СТОЛЯРСЬКОГО Назара Олеговича (помертно) – солдата
СТРИБКА Юрія Вадимовича (помертно) – солдата
ТАРАНЕНКА Андрія Анатолійовича – молодшого сержанта
ТЕЛЕНСЬКОГО Олександра Олександровича (помертно) – солдата
ТИХОНЕНКА Назара Тарасовича (помертно) – молодшого сержанта
ФАДЄЄВА Сергія Ігоровича (помертно) – солдата
ФЕДОРОВА Андрія Сергійовича (помертно) – солдата
ФЕДОТОВА Максима Ігоровича (помертно) – солдата
ХЛОПЯНИКА Івана Вікторовича (помертно) – солдата
ХОВАЙКА Олександра Петровича (помертно) – солдата
ХОМЕНКА Дмитра Володимировича (помертно) – солдата
ЧЕРНЕНКА Вадима Володимировича (помертно) – солдата
ЧУПИКА Кирила Вадимовича (помертно) – солдата
ЧУПРУНА Анатолія Васильовича (помертно) – солдата
ШАРГУЛЕНКА Олександра Сергійовича (помертно) – солдата
ШЕВЧУКА Петра Володимировича (помертно) – солдата
ШЕВЧУКА Сергія Віталійовича (помертно) – солдата
ШИШОЛУ Сергія Васильовича (помертно) – солдата
ШКОЛУ Петра Олександровича (помертно) – солдата
ШПАКА Сергія Петровича (помертно) – солдата
ЯРЕМЕНКА Сергія Петровича – сержанта
ЯРОЦЬКОГО Ярослава Васильовича (помертно) – солдата
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БАРАНОВА Ельві Юрійовича – старшого солдата
ВАРСЄЄВА Петра Євгеновича – капітана
ВИШКІВСЬКОГО Олега Анатолійовича – старшого сержанта
ВІШНЕВСЬКУ Юлію Анатоліївну – старшого сержанта
ДЕСЯЦЬКОГО Олександра Володимировича – старшого сержанта
ЗЛОТНІКОВА Валерія Валерійовича – старшого солдата
КАЙМАКОВА Павла Анатолійовича – головного сержанта
КОВАЛЬЧУКА Олександра Степановича – полковника
КОЦУПАЛА Олександра Анатолійовича – сержанта
ЛИСИЦЮ Михайла Павловича – старшого сержанта
МОШИНСЬКОГО Владислава Павловича – підполковника
ПРИМАЧЕНКА Петра Федоровича – сержанта
СІРОША Юрія Васильовича – капітана
ТКАЧЕНКА Дмитра Анатолійовича – головного сержанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

ДЕМЧАНА Сергія Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
ПРИДАЧУКА Олександра Олексійовича – майстер-сержанта
СЕЛЛЕЙ-ДОВЖЕНКА Аттілу-Дюло Яношевича – солдата
ЩЕРБАКА Андрія Олександровича (помертньо) – старшого солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

20 березня 2024 року

*Додаток 3***УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №166/2024**

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов’язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ЯСЕНКА Дмитра Андрійовича (помертньо) – капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АБРАМОВИЧА Олександра Олександровича (помертньо) – старшого лейтенанта

БУНИЧА Ігоря Павловича – капітана

ВИШНЕВСЬКОГО Михайла Вікторовича – майора

ГАБУ Миколу Івановича (помертньо) – старшого лейтенанта

ГНАТЕНКА Андрія Сергійовича – молодшого лейтенанта

ГУТАРОВА Юрія Яновича (помертньо) – лейтенанта

ЄМЕЛЬЯНОВА Андрія Володимировича (помертньо) – молодшого лейтенанта

ЛИКА Степана Ярославовича (помертньо) – сержанта

КОСТЕЦЬКОГО Тараса Ігоровича – старшого лейтенанта

КУДРЯВЦЕВА Владислава Володимировича (помертньо) – молодшого лейтенанта

КУРЖІЯ Павла Володимировича – капітана

ЛЮТИКА Миколу Григоровича – старшого лейтенанта

МИРШАВКУ Олександра Петровича – капітана

МІЦУКА Андрія Орестовича (помертньо) – лейтенанта

НОВИЦЬКОГО Петра Петровича (помертньо) – лейтенанта

ПРИШЛЯКА Андрія Ігоровича (помертньо) – молодшого лейтенанта

ПРОСКУРОВСЬКОГО Віталія Сергійовича (помертньо) – молодшого лейтенанта

РОВІНСЬКОГО Максима Вікторовича (помертньо) – молодшого лейтенанта

СЕНЧУКА Руслана Івановича (помертньо) – капітана

СТОЯНОВА Олександра Герасимовича (помертньо) – молодшого лейтенанта

УСТИМОВА Миколу Миколайовича (помертньо) – старшого лейтенанта

ЦЕЛЮХА Василя Володимировича – майора

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БРИЖИЦЬКОГО Юрія Сергійовича – молодшого сержанта

ЖУКОВА Євгенія Вікторовича (помертньо) – старшого солдата

ЗУСНКА Антона Юрійовича (помертньо) – старшого солдата

КАТЕРИНЧУКА Михайла Вячеславовича (помертньо) – солдата

ЛИСЕНКА Володимира Григоровича (помертньо) – молодшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АБРАМЕНКА Дмитра Володимировича – старшого сержанта

АНАНІЙЧУКА Максима Миколайовича (помертньо) – солдата

АРТИМА Івана Богдановича (помертньо) – старшого солдата

АРТЬОМЕНКА Максима Олександровича – молодшого сержанта

БАДРАКА Василя Васильовича – сержанта

БАЖАНА Романа Володимировича (помертньо) – солдата

БАЛАБАНОВА Сергія Олександровича (помертньо) – солдата

БАРАНОВА Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата

БАРБАШОВА Вячеслава Олександровича – солдата

БАТРАКА Олексія Івановича (помертньо) – солдата

БАХУРИНСЬКОГО Володимира Юрійовича (помертньо) – солдата

БЕЗБОРОТЬКА Володимира Ярославовича (помертньо) – солдата

БЕЗУШКА Володимира Петровича (помертньо) – солдата

БЕРЕЖНИЦЬКОГО Ігоря Богдановича (помертньо) – солдата

БЕРШАКА Олександра Юрійовича (помертньо) – солдата

БЄЛОВА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта

БІЛОГО Едуарда Івановича (помертньо) – старшого сержанта

БОДІЯНА Віталія Володимировича (помертньо) – солдата

БОНДАРЕНКА Василя Васильовича (помертньо) – солдата

БОНДАРЕНКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата

БРИЖНИКА Олега Олександровича (помертньо) – солдата

БУБАЛА Ігоря Івановича (помертньо) – солдата

БУБЄНІНА Олександра Олеговича (помертньо) – солдата

БУРДАКОВА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата

БУТЕНКА Сергія Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта

ВАНЬКЕВИЧА Руслана Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта

ВАСИЛЕНКА Дмитра Володимировича (помертньо) – солдата

ВАСИЛЕНКА Ігоря Миколайовича (помертньо) – солдата

ВАСИЛЕНКА Олександра Віталійовича (помертньо) – солдата

ВАСИЛЮКА Назарія Валерійовича (помертньо) – солдата

ВЕЛКОВА Олександра Вікторовича (помертньо) – старшого солдата

ВЕЛКОГО Олександра Петровича – штаб-сержанта

ВІННІКА Костянтина Віталійовича (помертньо) – солдата

ВОВЧКА Анатолія Івановича (помертньо) – солдата

ВОЙТУНА Михайла Анатолійовича (помертньо) – солдата

ВОЛОЩЕНКА Михайла Івановича (помертньо) – солдата
ГАВРИЛОВА Олександра Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
ГАЙДУКА Дмитра Вікторовича (помертньо) – солдата
ГАЛАСА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
ГАЛИЧА Анатолія Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ГАМОЛІНА Івана Максимовича – солдата
ГЕДЗА Михайла Володимировича (помертньо) – солдата
ГЕРАСИМОВА Савелія Сергійовича (помертньо) – солдата
ГЛУШЕНКА Сергія Леонідовича (помертньо) – солдата
ГЛУШКА Івана Сергійовича (помертньо) – солдата
ГЛУШКА Романа Васильовича (помертньо) – солдата
ГЛУЩЕНКА Валерія Петровича (помертньо) – солдата
ГОГОЛЕНКА Андрія Юрійовича – молодшого сержанта
ГОЛКОВА Миколу Юрійовича (помертньо) – солдата
ГОЛОВАТОГО Віталія Миколайовича (помертньо) – солдата
ГОЛОВАТЧИКА Юрія Валерійовича (помертньо) – солдата
ГОНГАЛА Вадима Олександровича (помертньо) – солдата
ГОНТУ Валерія Михайловича (помертньо) – солдата
ГОНТУ Сергія Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
ГОРДІЙЧУКА Олександра Олеговича (помертньо) – солдата
ГОРОБЦЯ Олександра Олексійовича (помертньо) – солдата
ГОРОБЦЯ Ярослава Юрійовича (помертньо) – сержанта
ГУБИЦЬКОГО Ярослава Богдановича (помертньо) – солдата
ГУР'ЄВА Ігоря Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ГУРСЬКОГО Валерія Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ГУСАКОВСЬКОГО Юрія Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ГУТІ Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата
ДВОЖАНА Андрія Андрійовича (помертньо) – солдата
ДИМЯНЕНКА Сергія Валерійовича (помертньо) – солдата
ДОЛЮ Олексія Олександровича (помертньо) – солдата
ДОРОШЕНКА Віктора Івановича (помертньо) – солдата
ДРАНИЦЬКОГО Максима Богдановича (помертньо) – солдата
ДУБЧАКА Дениса Валерійовича (помертньо) – солдата
ЄВМИНУ Сергія Володимировича (помертньо) – солдата
ЖДАНЮКА Вячеслава Петровича (помертньо) – солдата
ЖИБЧУКА Василя Єфтемійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЖМУРКА Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата
ЗАДВОРНОГО Віталія Олеговича (помертньо) – солдата
ЗАЇКУ Владислава Петровича (помертньо) – старшого солдата
ЗАПОРОЖЦЯ Дениса Андрійовича (помертньо) – солдата
ЗАПРУДНОВА Олега Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ЗАРИЦЬКОГО Юрія Васильовича (помертньо) – головного сержанта

ЗЕМСЬКОВА Данила Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЗОЗУЛИЧА Сергія Сергійовича (помертньо) – солдата
ЗУБАРЄВА Олександра Івановича (помертньо) – солдата
ЗУБРИЦЬКОГО Василя Васильовича (помертньо) – солдата
ІВАНОВА Артема Володимировича (помертньо) – солдата
ІВЧЕНКА Євгенія Петровича (помертньо) – молодшого сержанта
ІЛЬЧЕНКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
ІОНЕНКА Богдана Андрійовича (помертньо) – солдата
ІЩУКА Едуарда Івановича (помертньо) – солдата
КАБАЄВА Миколу Володимировича (помертньо) – солдата
КАЛІНІЧЕНКА Євгенія Віталійовича (помертньо) – солдата
КАПІТУЛУ Юрія Петровича (помертньо) – солдата
КАРНАУХА Олександра Юрійовича (помертньо) – солдата
КАРПЕНКА Валентина Сергійовича (помертньо) – солдата
КАЩУКА Руслана Сергійовича (помертньо) – солдата
КІНЧЕРУКА Валерія Івановича (помертньо) – старшого солдата
КІСІЛЮКА Вадима Олександровича (помертньо) – солдата
КОБЕРНЮКА Василя Петровича (помертньо) – молодшого сержанта
КОВАЛЬЧУКА Михайла Васильовича (помертньо) – солдата
КОЗІЙЧУКА Віктора Павловича (помертньо) – солдата
КОЛЕСНИКОВА Данила Ігоровича (помертньо) – солдата
КОНОНЕНКА Віктора Ігоровича (помертньо) – солдата
КОРБУТА Дмитра Євгеновича (помертньо) – солдата
КОРКІШКА Миколу Васильовича (помертньо) – солдата
КОРМІЛЬЦЯ Олексія Володимировича (помертньо) – солдата
КОРНУТУ Сергія Олександровича (помертньо) – солдата
КОРОЛЬОВА Сергія Олександровича (помертньо) – солдата
КОРОТКЕВИЧА Євгенія Вікторовича (помертньо) – старшого солдата
КОСА Богдана Олександровича (помертньо) – солдата
КОСТЮКЕВИЧА Адама Васильовича (помертньо) – солдата
КРАВЧЕНКА Вадима Миколайовича (помертньо) – солдата
КРАЄВСЬКОГО Антона Юрійовича (помертньо) – солдата
КРЕМСА Павла Валерійовича (помертньо) – старшого солдата
КРИСУ Сергія Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
КРУТОВА Владислава Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
КРУЧАКА Івана Івановича – старшого солдата
КУДЛАСЕВИЧА Сергія Андрійовича (помертньо) – солдата
КУЗИКА Андрія Миколайовича (помертньо) – солдата
КУЗІНУ Романа Михайловича (помертньо) – солдата
КУЗЬМЕНКА Максима Віталійовича – молодшого сержанта
КУЗЬМЕНКА Віталія Андрійовича (помертньо) – солдата
КУЗЬМІНСЬКОГО Івана Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
КУЛИЦЬКОГО Ігоря Васильовича (помертньо) – солдата

КУПИРУ Юрія Петровича (помертньо) – солдата
КУРТОВА Миколу Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
КУЧЕРЕНКА Андрія Анатолійовича (помертньо) – солдата
КУЧМУ Сергія Анатолійовича (помертньо) – солдата
КУШНІРА Володимира Олеговича (помертньо) – солдата
ЛАВРОВА Дениса Олександровича – солдата
ЛЕВАДКА Олега Миколайовича (помертньо) – солдата
ЛЕЩЕНКА Івана Павловича (помертньо) – старшого солдата
ЛИПОВЕЦЬКОГО Івана Сергійовича (помертньо) – солдата
ЛИСАКА Павла Миколайовича (помертньо) – солдата
ЛИТВИНЕНКА Олексія Станіславовича (помертньо) – солдата
ЛІСОВОГО Андрія Валентиновича (помертньо) – солдата
ЛОБАНОВСЬКОГО Валерія Сергійовича (помертньо) – солдата
ЛОЗИНСЬКОГО Євгенія Вікторовича (помертньо) – солдата
МАЙДАНИКА Максима Анатолійовича (помертньо) – молодшого сержанта
МАЙТАЛУ Євгенія Вікторовича (помертньо) – солдата
МАКАРЕНКА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
МАЛЄНОКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
МАНДЗЮКА Василя Івановича – старшого солдата
МАРТИНОВА Артема Миколайовича (помертньо) – солдата
МАСАЛОВА Едуарда Геннадійовича (помертньо) – солдата
МАТУШЕВИЧА Сергія Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
МЕЛЬНИЧЕНКА Андрія Миколайовича (помертньо) – солдата
МЕЛЬНИЧЕНКА Володимира Олександровича (помертньо) – солдата
МЕРЕГУ Ярослава Петровича (помертньо) – молодшого сержанта
МИРОНОВА Олексія Михайловича (помертньо) – солдата
МІКРЮКОВА Сергія Михайловича – майора
МІНІНА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
МІРОШНИКА Сергія Васильовича (помертньо) – солдата
МОЙСЕЄНКА Дмитра Сергійовича (помертньо) – солдата
МОРОЗА Віктора Андрійовича (помертньо) – солдата
МУЗИКУ Степана Анатолійовича (помертньо) – солдата
МУРАРУ Дмитра Петровича (помертньо) – солдата
НАКАЗНЮКА Павла Ігоровича (помертньо) – солдата
НОСУЛІНА Миколу Андрійовича (помертньо) – солдата
ОЗЕМБЛІВСЬКОГО Владислава Руслановича (помертньо) – сержанта
ОЛИМЕНКА Сергія Олексійовича (помертньо) – солдата
ОРИЩУКА Романа Романовича (помертньо) – солдата
ОСПІЛЬНИКОВА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
ПАВЛОВА Вадима Олександровича (помертньо) – солдата
ПАСТУХА Олександра Анатолійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПЕЧЕРСЬКОГО Василя Сергійовича (помертньо) – солдата
ПИЛИПЕНКА Дениса Миколайовича (помертньо) – старшого солдата

ПИРОГА Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата
ПИРОГА Сергія Віталійовича (помертньо) – солдата
ПИРОЖИКА Дмитра Володимировича (помертньо) – солдата
ПІДГОРНОГО Олексія Станіславовича (помертньо) – солдата
ПІСКУНА Василя Миколайовича (помертньо) – солдата
ПОГАРСЬКОГО Олега Анатолійовича (помертньо) – сержанта
ПОЛЩУКА Олександра Сергійовича (помертньо) – сержанта
ПОЛЩУКА Максима Миколайовича (помертньо) – солдата
ПОЛОНСЬКОГО Олександра Івановича (помертньо) – солдата
ПОЛТАВЦЯ Максима Анатолійовича (помертньо) – солдата
ПОПКОВА Олександра Вікторовича – молодшого сержанта
ПОСПЕЛОВА Максима Олексійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ПРИМАКА Юрія Васильовича (помертньо) – солдата
ПРИСТАША Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
ПРИХОДЬКА Рената Володимировича (помертньо) – солдата
ПРУТА Миколу Івановича (помертньо) – солдата
ПЯСТА Олександра Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
РАЧКА Андрія Петровича (помертньо) – солдата
РЕВУ Владислава Анатолійовича (помертньо) – солдата
РЕГІМОВА Руслана Бешимовича (помертньо) – солдата
РИБАЧКА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
РИГЕЛЯ Ігоря Богдановича (помертньо) – старшого солдата
РУБАНА Юрія Івановича (помертньо) – солдата
РУБАНОВА Артема Євгенійовича (помертньо) – старшого солдата
РУБЦОВА Віталія Володимировича (помертньо) – солдата
РУДИКА Анатолія Віталійовича – солдата
РЯБКА Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата
САВКУ Назарія Івановича (помертньо) – солдата
САНДУЛА Владислава Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
САУЛЯКА Сергія Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
САХАРОВА Олексія Михайловича (помертньо) – солдата
СЕВОСТЯНА Ігоря Васильовича (помертньо) – старшого сержанта
СЕГЕДУ Володимира Юрійовича (помертньо) – солдата
СЕЛІВЕРСТОВА Микиту Олександровича (помертньо) – солдата
СЕНИКА Андрія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
СИТНИКА Григорія Миколайовича (помертньо) – солдата
СІЛВЕЙСТРОВА Руслана Васильовича – молодшого сержанта
СКОРУБСЬКОГО Андрія Леонідовича (помертньо) – сержанта
СМІРНОВА Віталія Петровича (помертньо) – солдата
СНІСАРЕНКА Максима Анатолійовича – молодшого лейтенанта
СОВУ Сергія Івановича (помертньо) – головного сержанта
СОСНОВСЬКОГО Володимира Болеславовича (помертньо) – солдата
СТАВНІЧУКА Віталія Миколайовича (помертньо) – солдата

СТАХОВА Владислава Ігоровича (помертньо) – солдата
СТЕПАНЕНКА Юрія Ігоровича (помертньо) – солдата
СТЕПОРУКА Володимира Петровича (помертньо) – солдата
СТПАХНА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата
СТРАТУЛАТА Василя Івановича (помертньо) – солдата
СУБІТА Артура Олександровича (помертньо) – солдата
СУКАЧА Андрія Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
СУЛЬЖИКА Петра Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ТАБАЧИНСЬКОГО Владислава Івановича (помертньо) – солдата
ТАТАРИНА Володимира Віталійовича (помертньо) – солдата
ТЕРЕЩЕНКА Віктора Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
ТИСЯЧНОГО Миколу Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ТКАЧА Станіслава Анатолійовича (помертньо) – солдата
ТКАЧЕНКА Олексія Андрійовича (помертньо) – солдата
ТКАЧУКА Павла Вікторовича (помертньо) – солдата
ТКАЧУКА Сергія Вікторовича (помертньо) – солдата
ТРИЗУБА Артема Володимировича (помертньо) – солдата
ТУРУТКІНА Євгенія Володимировича – лейтенанта
ТРУША Ярослава Миколайовича (помертньо) – солдата
ТРУШНІКОВА Олександра Валерійовича (помертньо) – солдата
УЛЬЯНЧУКА Сергія Віталійовича (помертньо) – солдата
ФЕДИНЯКА Віталія Михайловича (помертньо) – солдата
ФЕДОРОВА Юрія Валерійовича (помертньо) – солдата
ФЕДЮРУ Андрія Олеговича (помертньо) – старшого солдата
ФІЛЯ Володимира Валерійовича (помертньо) – солдата
ФУРМАНА Олега Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
ХРАМОВА Олексія Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЦАБЕРЯБОГО Євгенія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
ЧЕБАНА Анатолія Івановича (помертньо) – солдата
ЧЕРНЕГУ Віталія Володимировича (помертньо) – солдата
ЧЕРНИША Ярослава Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта
ЧОРНОГО Миколу Миколайовича – старшого солдата
ШАРІЄВСЬКОГО Олега Володимировича (помертньо) – солдата
ШВАБА Юрія Петровича (помертньо) – солдата
ШВЕЦЯ Андрія Григоровича (помертньо) – солдата
ШЕВЧЕНКА Ігоря Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта
ШЕВЧУКА Василя Володимировича (помертньо) – солдата
ШЕРЕМЕТА Мар'яна Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
ШЕРШНЬОВА Ярослава Анатолійовича – солдата
ШЕРШНЯ Михайла Анатолійовича (помертньо) – солдата
ШПАКА Дмитра Володимировича (помертньо) – солдата
ШТРЕМПЕЛА Йосипа Гийзовича (помертньо) – солдата
ШУЛЯКА Руслана Анатолійовича (помертньо) – солдата

ШУМЕЙКА Кирила В'ячеславовича (помертньо) – солдата
ЩЕРБИНУ Романа Михайловича (помертньо) – солдата
ЮРЧИШИНА Миколу Михайловича (помертньо) – солдата
ЯКУБОВИЧА Антона Павловича (помертньо) – солдата
ЯЛИНИЧА Олексія Миколайовича (помертньо) – сержанта
ЯЛОВОГО Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
ЯНІШЕВСЬКОГО Віктора Володимировича (помертньо) – солдата
ЯРОЦЬКОГО Вячеслава Віталійовича (помертньо) – солдата
ЯРОШУКА Віктора Володимировича (помертньо) – солдата
ЯСЬКОВА Ігоря Олександровича (помертньо) – сержанта
ЯХА Романа Богдановича (помертньо) – солдата
ЯЩЕНКА Івана Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АНДРІЄНКА Миколу Миколайовича – старшого солдата
АРТИМЕНКА Івана Івановича – старшого сержанта
БАЙТРАКА Євгена Миколайовича (помертньо) – солдата
БОГАТИРЕНКА Сергія Миколайовича – старшого солдата
БРОВУ Андрія Вікторовича – сержанта
ВАЩЕНКА Максима Миколайовича – солдата
ГАРАЩЕНКА Андрія Андрійовича – молодшого лейтенанта
ДЕЛЯВСЬКОГО Василя Альбіновича – сержанта
ДОВБНЮ Андрія Миколайовича – солдата
ДРИЖОВА Михайла Леонідовича – солдата
ЄРЬОМЕНКА Андрія Сергійовича – солдата
ЗЕЛЕНЮКА Валерія Валерійовича – молодшого сержанта
ІВАНІСОВА Сергія Миколайовича – сержанта
КАРАУША Сергія Васильовича – молодшого сержанта
КИРИЛЕНКА Андрія Васильовича – молодшого сержанта
КІБІТЛЕВСЬКОГО Руслана Ігоровича – лейтенанта
КОВАЛЯ Антона Олександровича – капітана
КОЛОМІЙЧУКА Володимира Володимировича – солдата
КОРСУНА Кирила Олександровича – солдата
КРАЄВСЬКОГО Андрія Володимировича – молодшого сержанта
КУХАРЧУКА Олександра Петровича – старшого сержанта
КУЧУ Дениса Олександровича – сержанта
КУШНЕРИКА Євгена Йосиповича – сержанта
ЛИТВІНЧУКА Станіслава Леонідовича – старшого лейтенанта
ЛИХОДІДА Юрія Анатолійовича – старшого солдата
ЛОБЯКА Артема Анатолійовича – молодшого сержанта
ЛОКТІОНОВА Олександра Сергійовича – сержанта
ЛУК'ЯНОВА Віктора Миколайовича – молодшого сержанта
ЛУЧКОВСЬКОГО Юрія Володимировича – головного сержанта
МАЙСТРУКА Віктора Вікторовича – молодшого сержанта

МАКСИМ'ЯКА Олександра Володимировича – старшого солдата
МАЦЕНЬКОГО Івана Михайловича – молодшого сержанта
МИКУЛІНА Ігоря Анатолійовича – сержанта
МОСІЙЧУКА Сергія Валерійовича – солдата
МУРЗАЧИНСЬКОГО Рустема Рустемовича – солдата
П'ЯТАКА Євгена Миколайовича – молодшого сержанта
ПАВЛІВА Віталія Мирославовича – старшого сержанта
ПАНЬКІВА Романа Михайловича – сержанта
ПАРХОМЕНКА Олександра Миколайовича – лейтенанта
ПЕРЕГУБКА Романа Вікторовича – молодшого сержанта
ПЕРОГА Михайла Михайловича – старшого сержанта
ПИЛИПІВА Богдана Ярославовича – сержанта
ПИРОГА Михайла Андрійовича – солдата
ПИСАКА Дениса Васильовича – солдата
РАРОКА Антона Васильовича – капітана
РУДЕНКА Сергія Петровича – солдата
РУСЕЦЬКОГО Володимира Віталійовича – молодшого сержанта
САВЧУКА Віталія Степановича – старшого солдата
САМОЙЛЕНКА Сергія Володимировича – сержанта
САМОХАТКУ Андрія Олександровича – капітана
СІМОНОВА Андрія Олександровича – молодшого сержанта
СІМОНОВА Максима Геннадійовича – старшого солдата
ТИТЮКА Дмитра Ігоровича – солдата
ТИЩЕНКА Миколу Володимировича – солдата
ТІМЧЕНКА Павла Васильовича – старшого сержанта
ФЕДИКА Ігоря Івановича – сержанта
ФЕОФАНОВА Андрія Олександровича – солдата
ЧЕПАКА Олександра Володимировича – старшого сержанта
ЧЕПУРНОГО Володимира Вікторовича – сержанта
ЧУМАКА Олександра Володимировича – головного сержанта
ШАРГОРОДСЬКОГО Євгена Юрійовича – старшого сержанта
ШЕСТОПАЛОВА Євгенія Олександровича – солдата
ШПОНТАКА Олександра Олександровича – старшого сержанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ДАВИДОВА Максима Миколайовича (посмертно) – солдата
КАЛДАРАРЯ Станіслава Федоровича – солдата
КАМЕНЧУКА Дмитра Васильовича (посмертно) – старшого солдата
КОЗЕЛА Анатолія Дмитровича (посмертно) – старшого солдата
КОЗЛОВА Андрія Юрійовича (посмертно) – старшого солдата
КУРІЙЦЯ Ігоря Віталійовича – головного сержанта
ЛЕВЧУКА Петра Леонідовича – сержанта
МАХАНЬКА Владислава Олеговича (посмертно) – молодшого сержанта
РИБАЧЕНКА Василя Васильовича – головного сержанта

СЕРДЮКА Михайла Івановича (померло) – молодшого сержанта
ЧМУНЕВИЧА Олександра Миколайовича (померло) – молодшого
сержанта

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ІГНАТЬЄВА Кирила Олександровича – солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

22 березня 2024 року